

Randi Graabek

Fra: Jákup Egil Jensen [jakup@atlantic.fo]
Sendt: 9. marts 2006 11:44
Til: Justitsministeriet
Emne: Til Helle Hübertz Krogsøe, Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Vedhæftede filer: Ændring af lov om luftfart.DOC

Til Justitsministeriet.

Kan I videresende det vedhæftede Word-dokument til Helle Hübertz Krogsøe, Lovafdelingen, Strafferetskontoret til videre sagsbehandling.

Venligst kvitter for modtagelse!

Med venlig hilsen
Jakup Egil Jensen
Atlantic Airways

	ATLANTIC AIRWAYS	Safety & Quality always prerequisite for my decisions
Jakup Egil Jensen <i>Head of Quality, Safety & Security</i>		Atlantic Airways Vagar Airport FO-380 Soervag FAROE ISLANDS
jakup@atlantic.fo www.atlantic.fo		tel: +298 341 073 fax: +298 341 071 mobile: +298 219 112

Add me to your address book

Want a signature like this?

Justitsministeriet
Lovafdelingen

13 MRS. 2006

2005 NR. 730 - 0246

JUSTITSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10
DK-1216 København K
Danmark

Att.: *Helle Hübertz Krogsøe*
Lovafdelingen
Strafferetskontoret

Atlantic Airways Faroe Islands P/F
Vagar Airport
FO-380 Sørvág
Faroe Islands

Telefon +298 34 10 73
Telefax +298 34 10 71
Homepage: www.atlantic.fo
E-mail: jakup@atlantic.fo

Deres ref	Vores ref	J no	Dato
2005-730-0246	5451-1452/Jakup Egil		9 marts 2006

Emne: Udtalelse i f.m. ændring af lov om luftfart

Udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af lov om luftfart (Luftfartsloven) i forbindelse med styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v. modtaget den 03. marts 2006 og som skal være Justitsministeriet i hænde senest den 24. marts 2006 i henhold til deres ref. 2005-730-0246.

Atlantic Airways Faroe Islands P/F har følgende kommentar til udkastet:

1. Atlantic Airways registrerer ikke for øjeblikket alle de oplysninger som beskrevet i udkastet på side 83 og 84 og har ikke et system der kan gemme de oplysninger vi allerede nu registrerer i mere end 24 timer efter flyveren er afgang.
 2. De oplysninger vi registrerer om vores passagerer i forbindelse med udstedelse af boardingpas til vore fly er følgende: (gemmes i 24 timer)
 - Dato
 - Fly nummer
 - Booking nummer
 - Resaid nummer (PNR bookingnummer)
 - Fornavn (Kun forbogstav, hvis navnet er langt)
 - Efternavn
 - Sæde
 3. Når passageren bestiller (booker) sin billet registrerer vi følgende oplysninger: (Gemmes i op til 72 timer efter flyets afgang)
 - Dato
 - Fly nummer
 - Navn (fornavn og efternavn)
 - Telefonnummer vedkommende kan kontaktes på
 - Adresse, hvis vi skal fremsende billet med post.
 - Betalingsmetode når billetten betales.
 - Betalingskortnummer, hvis et sådant anvendes
 - Evt. rejsefæller, hvis de booker billet samtidig
 - Evt. andre flyvninger hvis booket samtidigt
-

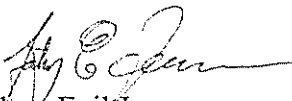
4. Når passageren bestiller billet via Internettet bliver følgende oplysninger registreret:
 - Dato
 - Fly nummer
 - Fornavn
 - Efternavn
 - Telefon nummer vedkommende kan kontaktes på
 - E-mail adresse som billetten skal sendes til (e-ticket)
 - Frequent Flyer program, hvis vedkommende vil opspare bonus point. Her skal vedkommendes bonusprogram identifikationsnummer også skrives
 - Antal medpassagerer (alder på børn)
 - Navn på medrejsende (Fornavn og efternavn)
 - Data på betalingskort der anvendes til betaling
 5. Hvis man har dato, fly nummer og navn, er det muligt at gå tilbage i tiden for at se på en bestemt persons rejse, hvis denne person har booket billetten igennem vores system. Hvis personen har booket billetten igennem et andet bookingsystem som f. eks. Air Iceland, kan vi ikke se andre oplysninger end dato, fly nummer og navn.
 6. Hvis meningen er, at vi skal kunne give de i udkastet side 83 og 84 angivne oplysninger, ville det være bedst, om der indførtes en international standard via ICAO (FN-organ) om, at alle flyselskaber er forpligtet til registrere et antal oplysninger, som f. eks. de anførte oplysninger og at fremsende dem til en database, som de forskellige landes efterretningstjenester (kun politiets) så kunne have adgang til. Hvor lang tid disse oplysninger så skal gemmes, må så være op til denne standard.
 7. Det vil være en næsten umulig opgave for mange flyselskaber at udfærdige forskellige lister til forskellige destinationer i forskellige formater, som anført i udkastet. Derfor bør der udarbejdes en international standard der skal kunne anvendes i alle lande. Denne liste burde så også standardiseres, sådan at den lever op til de forskellige landes "udlændingelovgivning" (I Danmark, udlændingebekendtgørelsen) Da denne standard vil være international anerkendt, slipper flyselskaberne måske for informationspligten og kravet om skriftlige tilladelser til videregivelse af persondata og ikke mindst at opbevare disse. (Se punkt 8)
 8. Hvordan sikrer vi, som flyselskab, at vi ikke bryder persondatalovgivningen i de forskellige lande, og at vi får informeret og indhentet skriftlig tilladelse til at videregive disse oplysninger til ankomstlandenes efterretningstjenester, toldvæsen og immigrationsmyndigheder, i de forskellige lande vi beflyver?

Det vil være en næsten umulig opgave, at hver enkelt passager skal underskrive en formular, som siden skal arkiveres i ét år på at vedkommende giver tilladelse til at vi videregiver oplysningerne til ankomstlandenes efterretningstjenester, toldvæsen og immigrationsmyndigheder.
 9. Da der findes utroligt mange forskellige bookingsystemer rundt omkring og flere og flere flyselskaber får lavet deres egne internet-bookingsystemer, vil det være en næsten umulig opgave for Politiets Efterretningstjeneste (PET) at have godt nok kendskab til alle disse systemer til at kunne bruge dem effektivt. Det ville nok også blive et pladsproblem, da flere flyselskaber pga. deres datasikring ikke vil tillade at andre programmer kører på den computer PET skulle anvende til at kigge i vedkommendes bookingsystemer.
-

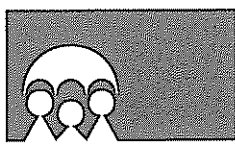
10. Ovennævnte punkter skal ikke ses som at Atlantic Airways er modvilligt til at være PET behjælpelig. Tværtimod vil vi meget gerne være med til at sikre at både luftfart og færden i al almindelighed gøres uden at der er fare for terrorisme. Det eneste vi kan se, er at ved ikke at have en international standard vil det være næsten umuligt at drive luftfart, hvis man skal udfylde alle mulige slags formularer med alle mulige slags oplysninger om vores passagerer, alt efter hvilke lande vi flyver til. Adgangen til bookingsystemerne vil kræve en vis form for ekspertise og vil skulle opdateres jævnligt, hvis det skal virke effektivt.

Hvis I vil have noget bedre uddybet angående ovenstående bemærkninger eller vi på anden måde kan være behjælpelige, er I velkomne at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Jakob Egil Jensen
Head of Security
Atlantic Airways

Det Kriminalpræventive Råd
The Crime Prevention Council in Denmark
DKR.nr.: 06-151-0111

Glostrup den 8. marts 2006

Akt.nr. 5

Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
Justitsministeriet
1216 København K

Jmt. modt.
10 MRS. 2006

Ved en skrivelse af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet Det Kriminalpræventive Råd om en udtalelse om et udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning mv., og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.).

I den anledning skal Det Kriminalpræventive Råd indledningsvis udtale, at rådet ikke ser bekæmpelse af terror som et af rådets hovedområder.

Rådet er imidlertid generelt af den opfattelse, at nye fokusområder på kriminalitetsområdet skal behandles under hensyntagen til samfundets grundlæggende retssikkerhedsgarantier, og at kriminaliteten bør bearbejdes samtidig fra alle tænkelige vinkler for at opnå den mest effektive forebyggelse og bekæmpelse.

Det er således rådets opfattelse, at ny lovgivning, der skal forebygge og bekæmpe terrorisme, skal respektere Den Europæiske Menneskerettighedskonventions grundlæggende frihedsrettigheder. Rådet har noteret sig, at det fremgår af udkastets almindelige bemærkninger, at Justitsministeriet har overvejet forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og har vurderet, at de nye indgreb, som foreslås i udkastets nr. 6 og nr. 8, er både lovlige og nødvendige og derfor i overensstemmelse med konventionen.

Justitsministeriet
Lovafdelingen

13 MRS. 2006

2005 NR. 730 - 0246

Odinsvej 19, 2.sal
DK-2600 Glostrup
Telefon +45 43 44 88 88
Telefax +45 33 43 01 39
E-mail dkr@crimprev.dk
www.crimprev.dk

Det er videre rådets opfattelse, at sådan lovgivning ikke må diskriminere de borgere, som lovgivningen vedrører. Rådet har i den forbindelse noteret sig, at der i udkastet til lovforslaget ikke skeles til race, religion, politisk overbevisning eller lignende.

Det er endvidere rådets opfattelse, at det er af afgørende betydning, at det i forbindelse med administrationen af sådan lovgivning tillige sikres, at borgerne ikke diskrimineres på grund af deres race, religion, politiske overbevisning mv.

Det fremgår af regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse fra november 2005, at regeringen udover fremsættelsen af antiterrorlovpakken agter at iværksætte andre præventive tiltag blandt andet med henblik på at undgå radikaliserings og rekruttering af samfundsborgere til terroristvirksomhed.

Rådet kan som nævnt tilslutte sig, at kriminaliteten bearbejdes samtidig fra alle tænkelige vinkler for at opnå den mest effektive forebyggelse og bekæmpelse. Men det er samtidig vigtigt, at bestræbelserne på at undgå radikaliserings og rekruttering ikke giver sig udslag i forfølgelse eller udskillelse af særlige grupper borgere på grund af deres race, religion, politiske overbevisning eller lignende, idet en marginalisering af bestemte grupper af borgere efter rådets opfattelse kan bevirke en yderligere radikaliserings.

Der henvises til Justitsministeriets sagsnr. 2005-730-0246.

Med venlig hilsen

Anna Karina Nickelsen

Sekretariatschef

København, 8. marts 2006

Jmt. modt. Akt.nr. 6
13 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Att.: Helle Hübertz Krogsøe
Slotsholmsgade 10
1216 København K

JSS/Helle H

Vedr. udtalelse om lovændringer til styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.

I brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet CSC Danmark A/S om en udtalelse vedrørende en række udkast til forslag til lovændringer til styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.

De fleste af forslagene har ingen specifik betydning for vores virksomhed, hvorfor vi ikke har nogen kommentarer.

Kun forslaget til ændring af lov om forbud mod tv-overvågning mv. kan eventuelt, hvis det bliver vedtaget, få en indvirkning på vore forhold. Vi har imidlertid heller ingen bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen
CSC Danmark A/S

Carsten Penter
Sikkerhedskonsulent

15 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2006 NR. 730-0246

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Jmt. modt.
- 9 MRS. 2006

HS / Helle H.

Høring over forslag om styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.

Den 7. marts 2006

Ved skrivelse af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet om KL's eventuelle bemærkninger til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart.

Jnr 01 12 00 P22
Sagsid 000162070

De forslag, der vedrører kommunerne, fremgår af forslag til ændring af lov om forbud mod tv-overvågning m.v. §4 a og §4 b, hvorefter:

Ref CPT
cpt@kl.dk
Dir 3370 3150

1. Politimesteren kan henstille til offentlige myndigheder og private at udnytte deres muligheder for at foretage tv-overvågning. Det forudsættes, at sådanne henstillinger navnlig anvendes, hvor den pågældende tv-overvågning er af betydning for terrorbekæmpelsen.
2. Politimesteren kan meddele offentlige myndigheder og private, som foretager eller planlægger at iværksætte tv-overvågning efter gældende lovgivning, pålæg med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder og videobånd, film eller lignende samt med hensyn til opbevaringen af sådanne optagelser. Overtrædelse af et sådant pålæg kan straffes med bøde.

Weiðekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

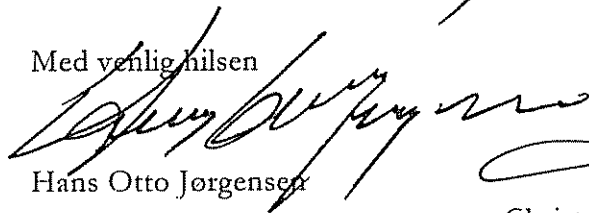
Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

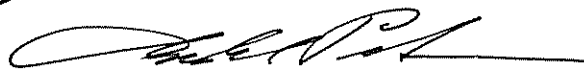
1/1

Da forslagene er frivillige for kommunerne og vedrører den nationale sikkerhed, har KL ingen bemærkninger til forslagene.

Med venlig hilsen

Hans Otto Jørgensen

Christel Petersen

15 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

Københavns Lufthavne
Copenhagen Airports

Københavns Lufthavne A/S
Security Stab
Box 74
Lufthavnsboulevarden 6
2770 Kastrup

Telefon 32 31 32 31
Direkte 32 31 23 70
Mobil 40 20 16 23
Fax 32 31 31 12

E-mail: e.nelbom@cph.dk
WWW: http://www.cph.dk

A/S reg. nr. 190453

Transport og Energiministeriet, Beredskabsenheden
Frederiksholms kanal 27F
1220 København K
Att.: Lene B. Rasmussen

15. marts 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att.: Helle Hübertz Krogsøe

Jmt. Mdt.

16 MRS. 2006

Akt.nr. 9

**Justitsministeriets høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejelo-
ven mv.**

Opfølgning på regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse.

Københavns Lufthavne A/S skal i forbindelse med ovennævnte høring bemærke at luft-
farten for nuværende allerede er underlagt regler af betydeligt og omkostningsfuldt om-
fang.

Lufthavnen vil med udkastet primært blive berørt af kravet om kvalitet og lagring af op-
tagelser.

Dette foregår i sagens natur allerede i et vist omfang, idet Københavns Lufthavn i dag
har 120 kameraer hvor der foretages en digital recording som opbevares i 7 dage.

Afhængigt af hvilke krav der endeligt formuleres, vil det imidlertid bevirke en ikke uvæ-
sentlig udgift, idet det kan komme på tale at udskifte hele overvågningssystemet som
lufthavnen etablerede i 2005 til en pris af ca. 7 mill. DKK.

Det må derfor i det videre arbejde med loven, som ikke specifikt er lufthavnsrelateret,
lægges til grund, at udgifter der er knyttet til kommende krav afholdes af staten.

Vi vil gerne holdes underrettet om sagens videre forløb.

Med venlig hilsen,

Erik Nelbom
Stedfortrædende Sikkerhedschef

16 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmen 10
1216 København K

Jmt. Mdt.
17 MRS. 2006

2005 130-0246
Akt.nr. 10

MyTravel Airways A/S
Copenhagen Airport South
DK-2791 Dragør, Denmark

t +45 32 47 72 00
f +45 32 45 12 20
www.mytravelairways.dk
CVR-nr 13896909

JS/HHM

Dragør den 16. marts 2006

Vedrørende lovforslag til styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme.

Vi har modtaget ovennævnte lovforslag med opfordring til at fremkomme med eventuelle udtalelser. Som luftfartselskab vil det i den forbindelse være naturligt at fokusere på ændringerne til Lov om Luftfart, hvorfor vi nedenfor fremsender vore bemærkninger til dette lovforslag.

Der er tale om indsættelse af en ny § 148 a. vedrørende passageroplysninger. I forslaget bruges der kun benævnelsen "oplysninger om passagerer og besætningsmedlemmer", mens det af bemærkningernes pkt. 1.1 fremgår, at der er tale om "standardmæssige passageroplysninger", uden at dette begreb er nærmere forklaret.

Af bemærkningernes afsnit 7. Adgang til passageroplysninger fremgår det imidlertid under Justitsministeriets overvejelser, at "Det forudsættes således, at der ved bekendtgørelse fastsættes nærmere regler om, hvilke typer oplysninger der omfattes af luftfartselskabernes forpligtigelse til at registrere, opbevare og udlevere passageroplysninger". Efterfølgende listes 14 forskellige typer informationer som kan have væsentlig betydning for PET's varetagelse af deres opgaver.

I den forbindelse skal vi på det kraftigste tage afstand fra at luftfartselskaberne pålægges at opsamle andre oplysninger end de, som i dag opsamles og opbevares af selskaberne. Det i bemærkningerne nævnte minder i væsentlig grad om det krav de amerikanske myndigheder har for rejser til USA og som har gjort rejser dertil endog meget vanskelige for såvel passagerer som for luftfartselskaber.

En indførelse af et tilsvarende krav vil dels medføre væsentlige udgifter for luftfartselskaberne til nye EDB programmer til opsamling af disse oplysninger og dels medføre en væsentlig forøget indchecknings tid for at selskaberne kan opsamle de passagererdata, der måtte mangle.

Da vi formoder, der vil være tale om generelle krav, vil det altså være på samtlige flyvninger, at disse oplysninger skal opsamles og ikke kun på et mindre antal særlig udvalgte flyvninger.

Dette vil samtidig øge presset på lufthavnene ganske betydeligt, idet passagererne vil skulle møde væsentligt tidligere end det i dag er tilfældet.

Det er endnu ikke oplyst, hvilke af de nævnte oplysninger man vil stille krav til selskaberne om at opsamle, men skulle kravet omfatte passagerernes personnummer, må vi henlede opmærksomheden på, at dette vil kunne medføre vanskeligheder i forhold til registerlovgivningen.

I dag findes der ikke nationale eller internationale regler for, hvilke oplysninger et luftfartselskab skal opbevare på dets passagerer, og for et charterselskab opsamles alle passageroplysninger af den Touroperatør, der sælger rejsen og kun passagerens navn og rejsebevisnummer videresendes til luftfartselskabet til brug for allokering af sæder.

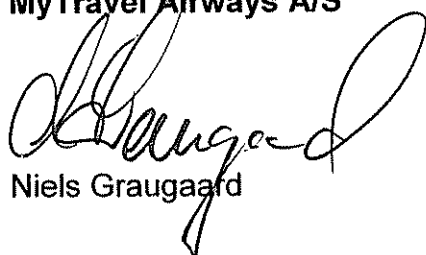
Vi har således ikke et bookingsystem med passageroplysninger, men udelukkende et system til udfærdigelse af passagermanifest, og vi vil derfor kun være i stand til at oplyse navnet på de passagerer, vi har transporteret, med mindre der foretages en væsentlig ændring til de nuværende EDB programmer, hvilket i relation til vores drift vil være helt unødvendigt og udelukkende skulle ske for at kunne levere oplysningerne videre til PET.

Endvidere udfærdiges vore passagerlister flere dage forud for en afgang og evt. ændringer til passagererne i forbindelse med flyets afgang registreres manuelt og læses først ind i passagerlisten, efter at flyvningen er gennemført og flyets dokumenter fysisk er modtaget på vort hovedkontor.

Et EDB udskift af en passagerliste trukket på dagen for flyets gennemførelse er derfor ikke i alle tilfælde 100% korrekt, men skal suppleres med en manuel liste, der først kan være tilgængelig efter flyets afgang.

Afslutningsvis skal vi sammenfatte, at vi ikke ser noget problem i at PET på nærmere angivne vilkår får en generel tilladelse til at søge passageroplysninger hos os som luftfartselskab. Det må dog være en forudsætning, at det kan se på en sådan måde, at det ikke kræver en væsentlig ændring i de rutiner, som vi i dag arbejder efter og at det ligeledes ikke medfører væsentlige omkostninger for flyselskaberne som ikke kommer dem til gode, men som udelukkende kan begrundes i kravet om at kunne videresende passageroplysninger.

Med venlig hilsen
MyTravel Airways A/S

Niels Graugaard

Jmt. Mdt.

Akt.nr. //

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
DK-1216 København K

21 MRS. 2006

Att. Lovafdelingen, Helle Hübertz Krogsøe

JSS / HNM

Nuuk, 14. marts 2006

RE: Høring af ændringer til Retsplejeloven, Lov om forbud mod tv-overvågning og Luftfartsloven dateret 1. marts d.å.

Air Greenland AS har modtaget ovenstående til høring og skal her kort kommentere enkelte punkter.

Vedrørende ændringer til Luftfartsloven

Air Greenland bemærker at man ved betænkning ønsker at definere hvilke oplysninger, der skal opbevares og evt. udleveres på begæring af PET. De oplyste oplysninger er ikke alle tilgængelige for luftfartsselskaberne. Følgende oplysninger kan fra de gængse reservationssystemer ikke udtrækkes:

- Fødselsdato, medmindre der er tale om spædbørn, børn eller pensionister
- Nationalitet
- Rejselegitimation
- Oprindelige ombordsstigningssted, medmindre der er tale om en gennemgående rejse på ét dokument
- E-mail adresse. I nuværende systemer vil det ikke være et krav at man opgiver sin e-mail adresse, men efter 2007 hvor al befording bliver papirløs skal der formentlig opgives en e-mail adresse i forbindelse med reservation

Vedrørende øvrige ændringsforslag

Air Greenland har ingen kommentarer til ændringsforslagene vedr. Retsplejeloven og Lov om forbud mod tv-overvågning.

Med venlig hilsen

Air Greenland AS

Christian Keldsen

Retten i Roskilde

2006-730-0246

Jmt. Mdt.
21 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Helligkorsvej 7
4000 Roskilde
Tlf 46 36 50 00
Fax 46 15 42 12
Åbent kl. 9.00 - 15
CVR-nr. 21-65-95-09

LHL12801/Sagsbeh. LHL
J.nr. 09 2006-13.2
Deres j.nr. 2005-730-0246

JSS / HMM

20. marts 2006

Ved brev af 1. marts 2006 (j.nr. 2005-730-0246) har ministeriet anmodet om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.).

I den anledning skal jeg på egne vegne og på vegne præsidenterne for retterne i Århus, Aalborg og Odense oplyse, at vi ikke har bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, which appears to be "Niels Waage".

Niels Waage

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

Jmt. Mdt.
21 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Helligkorsvej 7
4000 Roskilde
Tlf. 46 36 50 00
Fax 46 15 42 12
Åbent kl. 9 00 - 15.
CVR-nr. 21-65-95-09

LHL12802/Sagsbeh. LHL.
J.nr. 09 2006-14.2
Deres j.nr. 2005-793-0036

CTN

20. marts 2006

Ved e-mail af 1. marts 2006 (J.nr. 2005-793-0026) har ministeriet anmodet om en udtalelse om Straffelovsrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt udtalelse om udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

I den anledning skal jeg på egne vegne og på vegne præsidenterne for retterne i Århus, Aalborg og Odense oplyse, at vi ikke har bemærkninger til betænkningen eller udkastet.

Med venlig hilsen

Niels Waage

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K
att.: Helle Hübertz Krogsøe

Jmt. Mdt.

20 MRS. 2006

16. marts 2006
200500064-31 llh

Udtalelse fra Finansforbundet vedr. lovforslag i relation til styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.

Finansforbundet har i denne udtalelse valgt at koncentrere sig om den del af samlingen af lovforslag i relation til styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv., der vedrører lov om forbud mod tv-overvågning mv.

Finansforbundet kan tilslutte sig forslaget efter § 4a, om at politimesteren (Politidirektøren) kan henstille, at såvel offentlige myndigheder som private foretager tv-overvågning i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Vi bemærker, at der er tale om en henstilling, der navnlig forudsættes anvendt, hvor tv-overvågning vurderes at kunne være af betydning for forebyggelse og efterforskning af eventuelle terrorangreb, men at bestemmelsen ikke er til hinder for, at politiet kan komme med tilsvarende henstillinger i tilfælde, hvor hensynet til at forebygge og efterforske anden alvorlig kriminalitet taler for det.

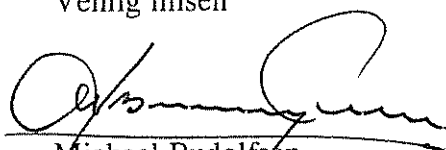
Finansforbundet kan ligeledes tilslutte sig forslagene efter § 4b og nyt stk. 2 i § 5, der angår politimesterens (Politidirektørens) mulighed for at give såvel offentlige myndigheder som private pålæg med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder på videobånd, film eller lignende og med hensyn til opbevaringen heraf samt mulighed for at straffe overtrædelse af pålæg med bøde.

Vi er af den opfattelse, at når der optages billeder i forbindelse med tv-overvågning inden for lovens rammer, så skal optagelserne være af en sådan kvalitet, at de kan benyttes i forebyggelse og/eller efterforskning af kriminelle handlinger.

Vi bemærker, at der i beskrivelsen af lovens nærmere indhold for begge typer pålæg gælder, at pålægget skal udformes tilstrækkeligt klart og præcist, således at det kan konstateres, om pålægget opfyldes.

Vedrørende pålæg om opbevaringen af optagelser bemærker vi, at der kan være tale om såvel opbevarelsesmåde som opbevarelsestid, og at opbevaring af tv-optagelser skal være i overensstemmelse med reglerne i persondataloven. I relation til opbevarelsestid vil vi opfordre til, at man henholder sig til den praksis om en maksimal opbevarelsestid på 30 dage, der er gældende i pengeinstitutter og andre private virksomheder.

Venlig hilsen

Michael Budolfson
næstformand

FORENINGEN AF POLITIMESTRE
I
DANMARK

Jmt. Mdt.
22 MRS. 2006

Kirkegade 76, 6700 Esbjerg
Tlf. 76 11 14 48
Fax 76 11 14 01
E-mail: politimesterforeningen@mail.dk

Akt.nr. 15

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Dato : 21. marts 2006
Jr.nr. : 31.2.06
Ref. : Torben Jessen

CTN

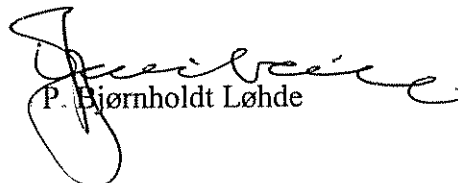
Justitsministeriet har i skrivelse af 1. marts 2006, sagsnr. 2005-793-0026, anmodet Politimesterforeningen om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme.

Ministeriet har samtidig anmodet om en udtalelse om et udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Politimesterforeningen har været repræsenteret i Straffelovrådet under udarbejdelsen af betænkningen og kan tiltræde Rådets konklusioner og forslag.

Foreningen har ikke bemærkninger til udkastet til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Med venlig hilsen

P. Bjørnholdt Løhde

23 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

Akt.nr. 16

Randi Graabek

Fra: Thomas Herping Nielsen (KS) [thn@ks.dk]

Sendt: 22 marts 2006 12:40

Til: Justitsministeriet

Cc: Benedikte Havskov Hansen (KS)

Emne: Høring over udkast til lovforslag om styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.

Kære Helle Hübertz Krogsøe, Justitsministeriet

Konkurrencestyrelsen har ikke nogen bemærkninger til Justitsministeriets høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning mv. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.).

Med venlig hilsen

Thomas Herping Nielsen
Konkurrencestyrelsen
Center for Jura og Udbud
Nyropsgade 30, 1780 København V
Tlf. 72 26 80 39

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

Randi Graabek

Fra: Mette Haarbo Ørsted [MOE@realkreditraadet dk]

Sendt: 23. marts 2006 10:53

Til: Justitsministeriet

Cc: Nina Valsted

Emne: Høringssvar - antiterror-lovforslag

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Att : Helle Hübertz Krogsøe

23. marts 2006
G 400 - moe

Høringssvar - antiterror-lovforslag.

Idet der henvises til Justitsministeriets e-mail af 1. marts 2006 vedrørende udkast til lovforslag om styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme kan det oplyses, at Realkreditrådet ikke har bemærkninger til lovforslaget, idet der dog ikke er foretaget en detaljeret gennemgang af lovforslagets bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mette Haarbo Ørsted

Juridisk Konsulent

Realkreditrådet

Nybrogade 12

1203 København K

Tel. 33 12 48 11

Tel.(direkte) 33 73 01 59

e-mail: moe@realkreditraadet.dk

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

AOPA Danmark

→ STRAFRET

Akt.nr. 18

Phone: 45 46 19 11 55 Fax: 45 46 19 11 56 Giro: 3 12 58 58
www.aopa.dk email: info@aopa.dk

**Roskilde Lufthavn
Hangarvej H4
4000 Roskilde
Danmark**

**Justitsministeriet
Strafferetskontoret/v. Fr. Randi Graabæk
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
DK-1216 København K**

Jmt. Mdt.

22 MRS. 2006

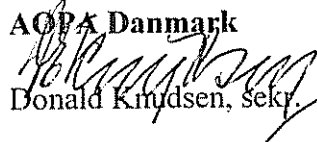
Roskilde, den 20.03. 2006

Emne: Høring over udkast til lovforslag om Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme.

Det meddeles hermed, at AOPA Danmark ikke har nogen bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Med venlig hilsen

AOPA Danmark

Donald Knudsen, sek.

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005NR.730-0246

Akt.nr. 19

Randi Graabek

Fra: £JOURStatsretskontoret (951s17)

Sendt: 21. marts 2006 15:53

Til: £JOURStrafferetskontoret (951s18)

Emne: VS: Vedrørende udkast til forslag om lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart.

Fra: Justitsministeriet

Sendt: 21. marts 2006 13:26

Til: £JOURStatsretskontoret (951s17)

Emne: VS: Vedrørende udkast til forslag om lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart.

Fra: Kathrine Høg Smedegaard (KS) [mailto:khs@ks.dk]

Sendt: 20. marts 2006 15:54

Til: Justitsministeriet

Emne: Vedrørende udkast til forslag om lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart.

Vedrørende udkast til forslag om lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart.

Jeg skal meddele at Konkurrencestyrelsen ingen kommentarer har til udkastet.

Med venlig hilsen

Kathrine Høg Smedegaard

Fuldmægtig

Konkurrencestyrelsen

Tlf 72 26 80 00

Dir tlf 72 26 81 42

Fax: 33 32 61 44

Email: khs@ks.dk

Med venlig hilsen

Birgitte Broberg
Statsretskontoret
Lovafdelingen
Tlf: 7226 8751

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2006 NR. 730-0246

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon: 3392 3340
Telefax: 3393 3510
E-mail: jm@jm.dk
<http://www.jm.dk>

FN-forbundets kommentarer til Lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart.

FN-forbundets tilgang til lovbestemmelser og lovændringer af ovennævnte karakter er baseret på det værdigrundlag, som er udtrykt i Verdenserklæringen om Menneskerettigheder og de efterfølgende uddybende menneskerettighedstraktater.

Verdenserklæringen beskriver en række frihedsrettigheder, herunder retten til privatliv, som myndighederne er forpligtiget til at respektere. Den understreger endvidere eksplicit i artikel 10, at "Enhver har under fuld ligeberettigelse krav på en retfærdig og offentlig behandling ved en uafhængig og upartisk domstol, når der skal træffes en afgørelse med hensyn til hans rettigheder og forpligtelser og med hensyn til en hvilken som helst mod ham rettet strafferetslig anklage". (FN-forbundets kursivering)

FN-forbundet lægger tillige stor vægt på en effektiv indsats mod terrorisme, da terrorhandlinger på en række områder truer grundlaget for staters og menneskers fredelige sameksistens.

Vi mener imidlertid ikke, at effektivitet opnås ved at gå på kompromis med retsprincipper, som det allerede skete med terrorpakken fra 2002, hvor det blev muligt at bruge *hemmelige* procedurer i forbindelse med ansøgning om asyl og statsborgerskab samt tiltale for terrorvirksomhed. Ligeledes er vi stærkt betænkelige ved at lægge f.eks. FN's terroristlister til grund for forvaltning, da organisationer og enkeltpersoner er opført på listerne uden mulighed for at få rimeligheden af dette retligt vurderet.

Overordnet set opfatter FN-forbundet de stillede lovforslag fra Justitsministeriet som tiltag, der vil skabe *yderligere* afstand mellem de menneskeretlige principper og de faktiske retsforhold i Danmark. Vi finder det ikke sandsynliggjort, end ikke godtgjort, at de foreslåede ændringer vil betyde en øget sikkerhed for den danske befolkning, hvorfor vi er meget betænkelige ved de foreslåede indskrænkninger af individets frihedsrettigheder. Det ligger uden for FN-forbundets kapacitet at knytte kommentarer til alle elementer i de fremlagte lovforslag, men forbundet tillader sig at pege på følgende forhold, som bør føre til genovervejelse.

FN-forbundet er især betænkeligt ved, at enhver myndighed, uanset arbejdsområder, skal være til generel rådighed for Efterretningstjenesterne og Politiet (forslagets § 110). Vi tillader os at erindre om, at en sådan tankegang var bærende i en række tidligere kommunistiske styreformere i Europa, hvis systemer FN-forbundet og de fleste andre i det danske samfund selvsagt stillede sig i opposition til.

Justitsministeriet
Lovafdelingen

24 MRS. 2006

2006 NR. 730-0246

FN-forbundet er ligeledes stærkt betænkelig ved at tillade telefonaflytning i forhold til person frem for konkrete telefonnumre. Aflytning ser vi som et meget kraftigt indgreb i den enkeltes rettigheder, og risikoen for at en udvidet tilladelse reelt vil indebære aflytning (uden konkret retskendelse) af en større personkreds i de enkelte sager, finder vi er i strid med retten til privatliv (forslagets § 783). Dette problem forstærkes af, at aflytning kan finde sted før retten har givet samtykke hertil.

I særdeleshed vil FN-forbundet udtale bekymring over forslaget om, at flyselskaber generelt skal stille passageroplysninger til rådighed for Efterretningstjenesterne, som gives en meget omfattende adgang til at følge flypassagerers færden. Efter vor opfattelse vil dette forslag for alvor bryde med princippet om, at så vidtgående informationsdeling skal baseres på *konkret* mistanke.

Vi vurderer, at forholdene i Danmark, med de stillede forslag, bevæger sig i den stik modsatte retning af de internationalt aftalte menneskeretslige frihedsprincipper, som Danmark på mange andre områder og i forhold til mange andre lande, arbejder stærkt for at beskytte. Uagtet at "overvågningssamfund" er et stærkt ord, må vi konstatere at de stillede lovforslag, i forlængelse af "terrorpakken" af maj 2002, bringer Danmark endnu et skridt i retning mod underminering af disse principper.

FN-forbundet har i mange år fulgt skiftende danske regeringers indsats for at forbedre retsforhold og retspleje over alt i verden. Danmark har kæmpet for, at borgerne i langt mindre grad end nu skal være genstand for myndigheders overvågning, og at de skal nyde fuld beskyttelse som retssubjekter. Et hovedsigte i Danmarks politik har været begrænsning af stateres magtbeføjelser over for borgerne, men eftersom Danmark nu bevæger sig i stik modsat retning, vil den danske indsats i højere grad end tidligere kunne karakteriseres som dobbeltmoralisk og utroværdig, og dens gennemslagskraft vil svækkes.

FN-forbundet vurderer, at udvikling af stater og samfund i retning af åbenhed, demokrati og respekt for menneskerettigheder vil være forebyggende mod terrorisme og anden ekstremisme. Vi må derfor ud fra såvel et internationalt som et nationalt perspektiv kraftigt opfordre til en genovervejelse af de stillede forslag og ændringer af retsplejelov m.v.

På vegne af FN-forbundets bestyrelse
København, den 22. marts 2006

Bente Nielsen, landsformand

Akt.nr. 22

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Dato : 24. marts 2006

Jr.nr. : 31.2.06

Ref. : pbl

Vedr.: Udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.), Deres sagsnr. 2005-730-0246

Som svar på Deres brev af 1. marts 2006 vedrørende ovenstående skal jeg udtale følgende:

Politimesterforeningen finder de foreslåede ændringer af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning og lov om luftfart relevante og nødvendige til brug for en effektivisering af indsatsen mod og opklaringen af forbrydelser i forbindelse med terrorisme.

En del af de foreslåede indgreb kan betegnes som indgribende i forhold til borgerne, men det er Politimesterforeningens opfattelse, at der i de foreslåede bestemmelser er foretaget den nødvendige afvejning af indgrebets omfang og de betingelser, der knyttes til indgrebets anvendelse. I øvrigt er det Politimesterforeningens opfattelse, at de foreslåede bestemmelser i retsplejelovens kap. 71 er udtryk for en nødvendig tilpasning af efterforskningsmulighederne til den elektroniske kommunikation, der i dag kan anvendes af terrorister.

Politiet oplever allerede nu, at den organiserede kriminalitet understøttes af mulighederne i den elektroniske kommunikation i et sådant omfang, at efterforskningen med de eksisterende bestemmelser har svært ved at følge med. Det er således helt almindeligt, at personerne i den organiserede narkokriminalitet gør brug af hyppige skift af mobiltelefoner eller SIM-kort. Politimesterforeningen havde således gerne set, at det foreslåede stk. 2 i § 783 om aflytnings-

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

kendelse på person kunne finde anvendelse generelt og ikke kun på overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13. Politimesterforeningen finder det rigtigt, at særligt indgribende efterforskningsskridt er reserveret den kriminalitet, der er omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13, men finder det ikke betænkeligt at udvide anvendelsesområdet for aflytningskendelse på person.

Med venlig hilsen

P. Bjørnholdt Løhde

PRÆSIDENTEN FOR ØSTRE LANDSRET

Den 24/03-2006
J nr 40A-ØL-13-06

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev af 1. marts 2006 (sagsnr. 2005-793-0026) anmodet om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt udtalelse om udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Den korte høringsfrist har kun tilladt en overordnet gennemgang af betænkningen og udkastet og har medført, at det ikke har været muligt at behandle sagen på et plenarmøde. Den foretagne gennemgang giver ikke landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Kopi af dette brev er efter anmodning sendt til Domstolsstyrelsen.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Nanna Blach

PRÆSIDENTEN FOR ØSTRE LANDSRET

Den 24/03-2006
J nr. 40A-ØL-14-06

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev af 1. marts 2006 (sagsnr. 2005-730-0246) anmodet om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.).

Jeg skal i den anledning udtale, at udkastet ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Nanna Blach

Randi Graabek

Fra: Ulla Elm-Larsen (ENS) [UE@ENS.dk]
Sendt: 24 marts 2006 11:31
Til: Justitsministeriet
Emne: Vedr. høring over Straffelovsrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme

J.nr. 090201/40005-0043

Til
Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret

Justitsministeriet har ved e-post af 1. marts 2006 fremsendt Straffelovsrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme i høring.

Energistyrelsen har især gennemgået de dele af betænkningen, der vedrører offshoreanlæg, herunder § 1, nr. 6, i Straffelovsrådets udkast til lovforslag om ændring af straffeloven, hvor § 183 a udvides med en bestemmelse om offshoreanlæg.

Det foreslås, at parentesen i 3. afsnit på side 69 udgår.

Endvidere skal Energistyrelsen henlede opmærksomheden på, at der som følge af udvidelsen af § 183 a med et nyt stk. om offshoreanlæg eventuelt kan være behov for konsekvensændringer i de bestemmelser, der indeholder henvisning til den nuværende § 183 a, dvs. §§ 8, nr. 4, 114, stk. 1, nr. 5, og 184, stk. 1.

Med venlig hilsen

Ulla Elm-Larsen
Energiindvinding
Direkte tlf: 33 92 66 75
E-post: ue@ens.dk

Transport- og Energiministeriet
Energistyrelsen
Amaliegade 44, 1256 København K
Tlf: 33 92 67 00, e-post: ens@ens.dk, hjemmeside: www.ens.dk

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Mailles med PDF-fil til jm@jm.dk

Administrationskontoret
St. Kongensgade 1-3, 4. sal
1264 København K
Tlf. 70 10 33 22
Fax 70 10 44 55
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

LHS10484/Sagsbeh. LHS
J.nr. 4101-2006-13 5

Jeres j nr. 2005-793-0026

24. marts 2006

Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme

Ved e-mail af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet Domstolsstyrelsen om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt udtalelse om udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Styrelsen har ingen bemærkninger til betænkningen eller udkastet.

Med venlig hilsen

Lea Svane

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. modt.

24 MRS. 2006

ass/Helle H.

Strafferetskontoret sagsnr. 2005-730-0246: udkast til forslag om lov om ændring af retsplejeloven m.v.

24 MARTS 2006

Jeg er ikke sikker på, at anvendelsen af den foreslåede bestemmelse om aflytningskendelser over for en person i alle tilfælde vil være i overensstemmelse med grundlovens § 72.

KONTOR: SKINDERGADE 14

POST: STUDIESTRÆDE 6

1455 KØBENHAVN K

Det ses ikke at fremgå hverken af ordlyden eller lovforslaget, at bestemmelse er begrænset til aflytning af telefoner, der tilhører den person, som kendelsen er afsagt overfor. Det må betyde, at der på grundlag af en forudgående kendelse afsagt over for én person (den mistænkte) kan foretages aflytninger af telefoner tilhørende en anden person f.eks. venner, familiemedlemmer osv., som den mistænkte er på besøg hos i en kortere eller længere periode (værten).

TLF 35 32 26 26

FAX 35 32 40 00

Jonas Christoffersen@jur.ku.dk

www.jur.ku.dk/jc

Grundlovens § 72 lyder således: "Boligen er ukrænkelig. Husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden må, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene ske efter en retskendelse."

Såfremt der foretages aflytning af den mistænkte forældre eller venner, som den mistænkte f.eks. er på weekendbesøg hos, foreligger der en forudgående kendelse over for mistænkte, men der foreligger ingen kendelse om aflytning over for den mistænkte "vært".

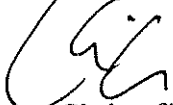
Spørgsmålet må derfor rejses, om en afsagt over for én person er tilstrækkelig til at foretage brud på en anden persons telefonhemmelighed. Den grundlovssikrede ret tilhører værten, og hensynet til værtens grundlovssikrede bør varetages ved en konkret og forudgående retskendelse.

Jeg har hverken dyrket den forfatningsretlige litteratur eller relevant rets- og lovgivningspraksis, men umiddelbart erindrer jeg ikke, at der er støtte i forfatningsretten til at foretage indgreb over for værten på grundlag af en kendelse over for den mistænkte.

På denne foreløbige baggrund vil jeg opfordre justitsministeriet til at begrænse forslaget til telefoner eller telefonnumre tilhørende den mistænkte. Såfremt forslaget opretholdes, opfordrer jeg justitsministeriet til at redegøre nøje for, hvordan grundlovens § 72 kan forenes med den af mig forudsatte anvendelse af den foreslåede bestemmelse. Det bør i så fald desuden indsættes bestemmelser om beskikkelse og underretning af en advokat for værten, jf. bestemmelsen tredje punktum

Af tidsmæssige årsager undlader jeg at kommentere udkastets øvrige elementer.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 24-03-2006
J.NR.: 04-013602-06-0632
REF.: spi-kfe

jm@jm.dk

Høring over Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme

Ved brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til forslag til Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme og udkast til lov om ændring af udleveringsloven.

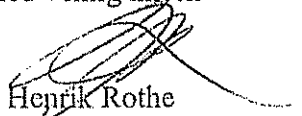
Sagen har været behandlet i Advokatrådets Retsudvalg, hvorefter Advokatrådet skal udtale følgende:

Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme giver ikke Advokatrådet anledning til bemærkninger.

I forhold til det fremsendte udkast til ændring af udleveringsloven bemærkes, at forslaget til en ny § 5, stk. 4, umiddelbart forekommer som en undtagelse til undtagelsen om at stk. 1 og 2 ikke finder anvendelse på de nærmere opregnede bestemmelser i stk. 3.

Advokatrådet vil derfor foreslå, at artikel 5 og artikel 9, jf. artikel 5, i Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme tilføjes i stk. 3 og at det nye stk. 4 er en undtagelse til denne bestemmelse.

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

Randi Graabek

Fra: Lea Helene Svane [LHS@domstolsstyrelsen.dk]
Sendt: 24. marts 2006 13:16
Til: Justitsministeriet
Cc: Randi Graabek
Emne: Hørringsvar
Vedhæftede filer: lhs10484.pdf

Herved fremsendes Domstolsstyrelsens hørringsvar om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Med venlig hilsen

Lea Helene Svane
Fuldmægtig
Direkte + 45 33 92 95 80
lhs@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen

St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Tlf. + 45 70 10 33 22
Fax + 45 70 10 44 55
www.domstolsstyrelsen.dk

Advokatrådet

Jmt. modt.
24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Strafferetskontoret
Att.: Helle Hübertz Krogsøe

jm@jm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 23-03-2006
JNR : 04-013602-06-0633
REF : mbl-bho

755/Helle H.

Høring over lovudkast om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.)

Vedlagt fremsendes Advokatrådets høringssvar over lovudkast om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.).

Høringssvaret er efter anmodning tillige sendt til Folketingets Retsudvalg til brug for Folketingets høring om NEC til PET den 31. marts 2006.

Høringssvaret sendes tillige med almindelig post d.d.

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 23-03-2006
J NR : 04-013602-06-0633
REF : mbl

Høring over lovudkast om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.)

Ved brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte lovudkast (j.nr. 2005-730-0246).

Sagen har været behandlet i Advokatrådets Retsudvalg, hvorefter Advokatrådet skal udtale følgende:

Sikkerhed og retssikkerhed

Advokatrådet har forståelse for, at regeringen som led i sit arbejde for sikkerheden i Danmark gennemgår de eksisterende beføjelser for navnlig PET grundigt, og at situationen kan kræve, at politiet får visse øgede muligheder for at forebygge og efterforske terrorhandlinger.

Men uanset hvor indgribende beføjelser, der måtte være grund til at give politiet over for borgerne, er det af allerstørste vigtighed, at beføjelserne er nøje afgrænsede, og at de udøves under sædvanlig domstolskontrol. Ellers risikerer man at fjerne selve fundamentet for den retsstat, som beføjelserne skal beskytte.

Når man anvender væsentligt øgede ressourcer på politiets forebyggelse og efterforskning af terror er det derfor nødvendigt, at man samtidig sikrer, at domstolene har ressourcerne til fortsat at varetage den vigtige opgave at påse, at ingen borgeres rettigheder til navnlig et privatliv bliver krænket i processen.

Navnlig med etablering af de nye, styrkede byretter den 1. januar 2007 burde det være muligt fortsat at lade domstolene kontrollere politiets indgreb over for borgerne, uden at domstolskontrollen kommer til at virke som et forsinkende mellemlid.

Udvidelsen af PET

Det foreliggende lovudkast må efter Advokatrådets opfattelse ses i sammenhæng med, at Justitsministeriet har bebudet, at størstedelen af Rigspolitiets Nationale Efterforskningsstøtte Center (NEC) i den nærmeste fremtid vil blive overført til PET ved en administrativ beslutning.

PET's opgaver består i dag i at forebygge, efterforske og modvirke foretagender og handlinger, der kan udgøre en fare for bevarelse af Danmark som et frit, demokratisk og sikkert samfund. Det vil navnlig sige forebyggelse og efterforskning af terrorisme.

Med udvidelsen kommer PET's arbejdsområde også til at dække "den alvorligste organiserede kriminalitet". Der er på nuværende tidspunkt ikke udmeldt klare kriterier, der afgrænser de former for organiseret kriminalitet, PET skal beskæftige sig med fremover.

Der vil gælde forskellige regler for PET's arbejde og for tilsynet med PET, alt efter om en sag hører til under PET's arbejde med terror eller under PET's arbejde med den alvorligste organiserede kriminalitet.

Som eksempel kan nævnes lovudkastet til retsplejelovens § 110 a, stk. 2, hvorefter PET i sit arbejde med terror (straffelovens kapitel 12 og 13) får en væsentligt videre og mindre kontrolleret adgang til oplysninger fra andre myndigheder end den, der vil gælde for PET's arbejde med den alvorligste organiserede kriminalitet.

I PET's arbejde med terror er efterforskningen i konkrete sager ikke undergivet statsadvokaternes tilsyn. Tilsynet i disse konkrete sager foretages – uden for specifikke bestemmelser om domstolskontrol – alene af justitsministeren på baggrund af PET chefens direkte afrapportering til denne. Inden for PET's arbejde med den alvorligste organiserede kriminalitet vil efterforskningen i konkrete sager derimod ifølge Justitsministeriets udmelding være forankret i den relevante politikreds og underlagt tilsyn af statsadvokaten.

Det giver Advokatrådet anledning til bekymring, at der med lovudkastet foreslås nye beføjelser til PET inden for terrorbekæmpelse på et tidspunkt, hvor det endnu ikke er klarlagt nøjagtig hvilke opgaver, PET skal beskæftige sig med fremover. Det er således ikke muligt på nuværende tidspunkt at redegøre nærmere for, hvorledes PET og omverdenen skal skelne mellem PET's nye og gamle opgaver og dermed få klarhed over, nøjagtig hvilke beføjelser PET har i en given konkret sag – og hvem der har tilsynet med PET i sagen.

For så vidt angår tilsynet med PET's konkrete efterforskning i de nye sager, har Advokatrådet modtaget Justitsministeriets udmelding om tilsyn fra statsadvokaterne

med tilfredshed. Men hvis tilsynet på dette område skal være effektivt, kræver det som anført en klar opdeling mellem PET's nye og gamle opgaver.

Under alle omstændigheder kan det give anledning til betænkeligheder, hvis det bliver PET selv, der uden noget overordnet, effektivt tilsyn med de enkelte sager træffer afgørelse om, hvorvidt en sag har forbindelse til terror med deraf øgede beføjelser, eller om sagen alene vedrører den alvorligste organiserede kriminalitet. Der må således efter Advokatrådets opfattelse indføres tilsyn særligt med henblik på at sikre, at PET ikke bevidst eller ubevidst i en konkret sag skaber en kobling mellem alvorlig organiseret kriminalitet og terror, selvom den konkrete sag ikke giver grundlag for det.

I forbindelsen med koblingen mellem den alvorligste organiserede kriminalitet og terror bemærker Advokatrådet, at Justitsministeriet i sin besvarelse af spørgsmål 171 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg i indeværende Folketingssamling har oplyst, at overførslen af dele af NEC til PET først og fremmest sker for at skabe grundlag for en yderligere styrkelse af den operative (efterforskningsmæssige) indsats på terrorområdet.

Justitsministeriet synes hermed at have skabt en generel formodning for en sammenhæng mellem den alvorligste organiserede kriminalitet og terror(finansiering), som Advokatrådet ikke finder nogen dokumentation for i hverken embedsmandsrapporten om terror, regeringens handlingsplan eller Justitsministeriets udmelding om overførslen fra NEC til PET.

Udvidelsen af straffelovens terrorbestemmelser

På det mere generelle plan bemærker Advokatrådet endvidere, at Straffelovrådet i sin betænkning afgivet i februar 2006 om det strafferetlige værn mod terrorisme har foreslået en væsentlig udvidelse af straffelovens bestemmelser om terrorisme med henblik på at opfylde to internationale konventioner på terrorbekæmpelsesområdet.

Det foreliggende lovudkast om nye beføjelser til PET i sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 bør således ikke læses alene på baggrund af de nuværende bestemmelser i disse kapitler i straffeloven, idet disse bestemmelser må forventes udvidet som foreslået af Straffelovrådet.

De generelle usikkerheder forbundet med lovudkastet knytter sig således ikke alene til PET's arbejdsområde men også til straffelovens terrorbegreb.

Lovudkastets enkelte dele giver i øvrigt anledning til følgende bemærkninger:

Forslaget til retsplejelovens § 110 a, stk. 2.

Ifølge gældende ret skal der foretages en interesseafvejning, hvis PET ønsker at få udleveret fortrolige oplysninger om borgerne fra andre myndigheder.

De myndigheder, der har oplysninger om borgernes rent private forhold, f.eks. politiske eller helbredsmaessige oplysninger, skal således – når PET anmoder om at få oplysningerne – vurdere, om videregivelsen til PET sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, som oplysningen angår, jf. forvaltningslovens § 28.

Ifølge forslaget skal hverken myndighederne eller PET fremover foretage denne interesseafvejning.

Hensynet til at hemmeligholde fortrolige oplysninger om borgerne skal således ikke længere inddrages, når PET anmoder om oplysninger til brug for arbejdet med forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Betingelsen for at udlevere oplysninger bliver alene, at oplysningerne "kan have betydning" for PET's opgaver inden for det angivne område.

Af regerings handlingsplan for terrorbekæmpelse og lovudkastets bemærkninger fremgår, at hensynet til PET's opgaver ofte vil medføre, at den interesseafvejning, der skal foretages i dag, vil falde ud til, at PET godt kan få udleveret de fortrolige oplysninger. Dette skyldes, at hensynet til at forebygge og efterforske de meget alvorlige forbrydelser ofte vejer tungere end hensynet til oplysninger om borgernes rent private forhold. Advokatrådet kan tilslutte sig denne vurdering.

Advokatrådet kan derimod ikke tilslutte sig, at det forhold, at interesseafvejningen efter de nugældende regler ofte falder ud til, at PET skal have udleveret oplysningerne, bør medføre, at man afskaffer interesseafvejningen. Man bør fortsat inddrage hensynet til at beskytte fortrolige oplysninger om borgernes rent private forhold, når PET anmoder om oplysninger.

De usikkerhedsmomenter og det tidsforbrug, der måtte være forbundet med interesseafvejningen i dag, kan heller ikke føre til, at man skulle afskaffe interesseafvejningen. Usikkerheder forbundet med interesseafvejningen kan på fuldt betryggende og passende vis afgøres af domstolene, og ressourcerne inden for forvaltningen kan prioriteres sådan, at anmodning om oplysninger i de allermest alvorlige straffesager ekspederes før alt andet.

Det skal bemærkes, at PET ifølge forslagets bemærkninger også kan anmode om løbende at få tilsendt alle nye oplysninger om en borger, så snart andre myndigheder modtager dem. Endvidere er det ikke nogen betingelse, at PET's anmodning retter sig imod en bestemt (navngiven) person. Hvis de øvrige betingelser i forslaget er opfyldt, kan PET således f.eks. anmode om at få oplysninger om alle, der i et bestemt tidsrum blev bragt til skadestueene i et givent område. Den manglende

interesseafvejning kan således få betydning for mange fortrolige oplysninger om borgerne.

I sidste ende er det i dag domstolene, der i tvivlstilfælde foretager interesseafvejningen og dermed værner om hensynet til at hemmeligholde oplysninger om borgernes rent private forhold. Det sker, hvis den myndighed, der ligger inde med oplysningerne, ikke mener, at betingelserne for at udlevere oplysningerne til PET er opfyldt. Fremover vil heller ikke domstolene kunne komme til at foretage denne interesseafvejning, idet den er fjernet fra loven. Dertil kommer, at mulighederne for at sætte spørgsmålstejn ved PET's anmodning inden for det givne område i realiteten bliver fjernet for den myndighed, der ligger inde med de fortrolige oplysninger, hvorfor det ikke vil komme på tale overhovedet at indbringe sådanne sager for domstolene.

På denne baggrund kan Advokatrådet ikke støtte forslaget til § 110 a, stk. 2.

Under alle omstændigheder burde overvejelserne om lempelse af PET's adgang til at indhente oplysninger fra andre myndigheder inden for terrorområdet afvente afklaring af PET's fremtidige arbejdsområde såvel som sikring af et effektivt tilsyn af PET's konkrete opdeling af sagerne i sager om terror og sager om organiseret kriminalitet.

Overvejelserne burde ligeledes afvente PET-udvalgets (Wendler Pedersen udvalgets) betænkning, der ifølge kommissoriet blandt andet vil omfatte nye og klare regler om PET's registrering af oplysninger og borgernes adgang til oplysninger om dem selv hos PET.

Forslaget til retsplejelovens § 783, stk. 2.

Telefonaflytning er et væsentligt indgreb i privatlivets fred, som kan være nødvendigt som led i efterforskning af kriminalitet af en vis grovhed. Men det må sikres, at de telefonnumre mv., der aflyttes, rent faktisk bliver brugt til at give meddelelser til eller fra en mistænkt.

Under den gældende ordning er det domstolene, der som uafhængig instans forud for aflytningen af hver enkelt telefon kontrollerer politiets oplysninger om, at en bestemt mistænkt benytter netop denne telefon.

Med forslaget kan domstolene inden for sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 træffe bestemmelse om, at en bestemt mistænkt kan aflyttes, hvorefter politiet så uden forudgående domstolskontrol kan iværksætte aflytning af de telefoner mv., som efter politiets antagelse bliver brugt til at give meddelelser til eller fra den mistænkte. Retten og den advokat, der skal varetage de berørte borgers

interesser i sagen, underrettes først om de aflyttede telefonnumre, når tidsrummet for aflytningen er udløbet.

At foretage koblingen mellem en bestemt mistænkt og et bestemt telefonnummer mv. er ikke nogen formsag. En mistænkt kan benytte sig af mange kommunikationsmidler, herunder også telefoner, der tilhører arbejdsgivere, familiemedlemmer mv. Aflytningen kan således komme til at berøre en bred kreds af personer, der for en dels vedkommende befinder sig i periferien af den mistænktes omgangskreds.

Derfor er bestemmelseerne bygget sådan op, at det ikke er tilstrækkeligt til at foretage en aflytning af en telefon, at en mistænkt i en alvorlig sag benytter telefonen, og at det må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen at aflytte den. Man skal endvidere for hver enkelt telefonnummers vedkommende overveje, om det efter aflytningens formål, sagens betydning og den krænkelse og den ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb at aflytte telefonen, jf. retsplejelovens § 782, stk. 1, (proportionalitetsprincippet).

Advokatrådet ville finde det mest passende fortsat at lade domstolene træffe afgørelse om aflytning af hvert enkelt telefonnummer mv. for at sikre en uafhængig kontrol af politiets vurderinger og en uafhængig afvejning af hensynene til at foretage aflytningen over for hensynet til f.eks. arbejdskolleger, hvis samtaler ville blive aflyttet. På den måde kunne man endvidere fortsat sikre, at en advokat på forhånd havde mulighed for at udtale sig på vegne af de, der ville blive ramt af indgrebet.

Det bemærkes i øvrigt, at den foreslåede lovtekst kunne efterlade det indtryk, at proportionalitetsprincippet ikke vil være af betydning for politiets beslutning om aflytning af et bestemt telefonnummer. Således omtaler forslaget alene, at politiet efterfølgende skal underrette retten om de bestemte grunde, der var til at antage, at der fra de pågældende telefonnumre blev givet meddelelser til eller fra en mistænkt.

Forslaget til § 783, stk. 2, er blandt andet begrundet med, at den nuværende ordning kan medføre en meget væsentlig ressourcemæssig belastning af såvel politi som domstole, idet de mistænkte på grund af den teknologiske udvikling anvender stadig flere kommunikationsmidler og udskifter dem hyppigt.

Hertil skal Advokatrådet bemærke, at telefonaflytninger efter Advokatrådets opfattelse udgør et indgreb i privatlivets fred af en så væsentlig karakter, at bemærkningernes omtale af ressourcemæssige hensyn ikke burde kunne fjerne den forudgående domstolskontrol heraf.

Det er Advokatrådets opfattelse, af domstolene i dag løfter opgaven med at kontrollere aflytningerne forudgående på en hurtig og effektiv måde, som vil kunne styrkes yderligere med domstolsreformens forslag om koncentration af byretterne.

Dertil kommer, at forslaget alene omfatter aflytninger med tilknytning til overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13, som må antages at udgøre et relativt begrænset antal sager. Synspunktet om, at den nuværende ordning er for ressourcekrævende, burde efter Advokatrådets opfattelse ledsages af en opgørelse over, hvor mange kendelser domstolene i dag afsiger i sager om overtrædelse af de nævnte kapitler i straffeloven og i hvor mange af disse tilfælde, der afholdes retsmøder med fremmøde.

Endelig skal det bemærkes, at politiet allerede i dag har muligheden for at iværksætte en aflytning uden forudgående domstolskontrol, såfremt øjemedet ville forspildes, hvis man skulle afvente en retskendelse. I så fald sker domstolskontrollen efterfølgende, jf. § 783, stk. 3. Med denne generelle regel er der således taget tilstrækkeligt hensyn til, at det i helt særlige situationer kan være nødvendigt at iværksætte en telefonaflytning uden forudgående domstolskontrol.

Forslaget til § 791 a

Lovforslaget og bemærkningerne anvender gennemgående betegnelsen teleobservation for forslaget om, at politiet kan indhente oplysninger om lokalisering af en mobiltelefon.

Advokatrådet finder anledning til at påpege, at denne betegnelse ikke synes fuldstændig dækkende.

De gældende bestemmelser om observation i retsplejelovens § 791 a omhandler alle tilfælde, hvor politiet som ved almindelig skygning har kendskab til, hvor den mistænkte befinder sig, eller kendskab til en bestemt lokalitet, som bør observeres.

I forhold til de gældende bestemmelser om observation vil den væsentligste ændring således bestå i, at politiet får adgang til at lokalisere den mistænkte (for derefter at observere ham).

Indgrebet burde således betegnes "telelokalisering" eller lignende, for at klargøre forskellen til observation.

Endvidere bemærker Advokatrådet, at den foreslåede henvisning i § 791 a, stk. 8, til § 783 som anført i bemærkningerne vil medføre, at en kendelse om teleobservation ifølge lovudkastet kan gives på en bestemt person, hvorefter politiet i første omgang selv må vurdere, hvilke mobiltelefoner, der kan lokaliseres på baggrund af kendelsen.

Efter Advokatrådets opfattelse burde man ved introduktionen af et nyt redskab som "telelokalisering" under alle omstændigheder bibeholde domstolenes forudgående kontrol af sammenhængen mellem en bestemt mistænkt og en bestemt mobiltelefon, indtil man havde indhentet nærmere erfaringer om ordningen.

Forslagene vedrørende lov om forbud mod tv-overvågning

Overordnet set finder Advokatrådet anledning til at bemærke, at forslagene om henstilling og pålæg vedrørende tv-overvågning mest hensigtsmæssigt kunne have været behandlet af tv-overvågningsudvalget, som et naturligt led i udvalgets overvejelser om udvidelse af adgangen til tv-overvågning og samspillet mellem tv-overvågningsloven og persondataloven.

Endvidere kunne lovudkastets bemærkninger med fordel udbygges på dette punkt med henblik på det bedst mulige beslutningsgrundlag for Folketinget. Således savner Advokatrådet en omtale af sammenhængen mellem forslagene om tv-overvågning og forslaget til retsplejelovens § 110 a, stk. 2, om videregivelse af oplysninger til PET.

Konsekvensen af en sammenstilling af disse regler synes at være, at en politidirektør kan henstille til et hospital at installere tv-overvågning af f.eks. venterum, samt pålæg om opbevaring af optagelserne, hvorefter PET kan indhente tv-optagelserne fra hospitalet inden for rammerne af retsplejelovens § 110 a, stk. 2

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

Jmt. modt.

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmen 10
1216 København K
Att. Helle Hübertz Krogsøe

23. marts 2006
mio@hts.dk
72 25 55 53

Deres sagsnr. 2005-730-0246

755 / Helle H.

Vedrørende høring om udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod TV-overvågning m.v.

Vi skal i forbindelse med denne høring gøre opmærksom på at Grossistforeningen for Radio og Elektronik, har ændret navn til Professionel Elektronik.

Stillingtagen fra Professionel Elektronik til Justitsministeriets fremsendte udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod Tv-overvågning m.v.

Det er vor forenings holdning, at vi positivt kan tilslutte os den foreslåede lovgivning vedrørende terrorbekæmpelse, idet vi finder, at denne forøger sikkerhedsniveauet i Danmark generelt. Vi finder endvidere, at de tiltag, som er foreslået her, alle er rimelige og velafbalancerede.

Vedrørende forslaget om øget adgang til Tv-overvågning skal vi specielt fremhæve, at vi tror på, at denne del af lovgivningen vil kunne bidrage til en væsentlig forbedring af sikringen mod terroraktioner. Og såfremt en terroraktion skulle ske, vil muligheden for opklaring være væsentligt forbedret, hvilket naturligvis vil have en stor præventiv effekt.

Der er i lovforslaget beskrevet, at politiet får adgang til at foretage Tv-overvågning samt at der gives private adgang hertil. Der er endvidere beskrevet, at politiet vil opstille særlige tekniske krav til hvilken kvalitet og art, de kræver, at Tv-overvågningen skal opfylde.

Vi finder det vigtigt at fastholde, at de retningslinier og kvalitetskrav, som Politiet skal udarbejde herfor, vil blive foretaget centralt af Politiet og gælde for alle politimyndigheder, således at dette ikke skal fastlægges lokalt.

Vi lægger vægt på, at disse tekniske retningslinier vil være frit tilgængelige for Tv-overvågningsbranchen, og vor branche vil gerne deltage i en nærmere fastlæggelse af disse retningslinier.

Der kan i denne forbindelse også foreslås en mulighed for, at firmaer på grundlag af særlig teknisk viden og erfaring certificeres/autoriseres til at løse disse opgaver for Politiet.

Med venlig hilsen

Michael Ostenfeld
Sekretariatschef

LANDSFORENINGEN AF
BESKIKKEDE ADVOKATER

FORMAND :
NIELS FORSBY
NANSENSGADE 45 A
1366 KØBENHAVN K
TLF 33 36 90 10
FAX 33 93 66 81
E-MAIL: NIELS.FORSBY@ADVOCATE.DK

Jmt. Mdt.

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

SEKRETARIAT :
AMAGERTORV 21. 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ELSEBETH@KHELAW.DK

Amagertorv 21
23. marts 2006
ER/bn
Direkte tlf.: 33435222

Vedr.: Sagsnr. 2005-793-0026. Udkast til lov om ændring af udleveringsloven.

Med skrivelse af 1. marts d.å. har justitsministeriet anmodet om en udtalelse om ovennævnte lovudkast.

Materialet har været forelagt bestyrelsen, der bemærker, at foreningen har udtalt sig om tidligere såkaldte terrorpakker i høringssvar af 21. november 2001 og 26. september 2003, hvor der er udtrykt betænkeligheder ved at forringe retsbeskyttelsen mod at blive udleveret for en politisk forbrydelse. Særligt har foreningen advaret mod, at der foretages små, men ikke uvæsentlige skridt til at forringe retsbeskyttelsen yderligere.

Selv om lovudkastet indeholder en § 5, stk. 4, om at nægte udlevering i særlige situationer, er der samtidig tale om et fravalg af muligheden for at gøre sådanne forbehold gældende i andre situationer.

Set i dette lys har foreningen betænkeligheder ved det foreslåede, som altså giver videre muligheder for at udlevere danske statsborgere til retsforfølgning i udlandet for politiske forbrydelser.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

Jmt. modt.
24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1261 København K
Att: Strafferetskontoret
Helle Hübertz Krogsøe

Kastrup 22. marts 2006

J.S. / Helle H.

Udtalelse i henhold til fremsendte udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.)

Vi har i DBTA's bestyrelse diskuteret fremsendte materiale og er kommet frem til følgende konklusion:

Baseret på at vi er en brancheforening som dækker dels en række leverandører indenfor fly, hotel, bil, kreditkortselskab samt en række forskellige erhvervsvirksomheder som har mange rejsende kan vi kun overordnet tage stilling til det rent etiske i det fremsendte materiale.

Vi er i princippet helt enige i vigtigheden af at bekæmpe terrorisme og sikre et fredeligt samfund. Derfor er den foreslåede skærpelse af overvågning og aflytning af telefoner i orden i det omfang at den kun sker i forbindelse med terrorbekæmpelse. Tilsvarende er de foreslåede ændringer i forhold til at kunne få udleveret og opbevaret passagerlister også i orden.

Med venlig hilsen
Anne Grete Lindberg

DBTA
Sekretariatet

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Også sendt pr. e-mail til jm@jm.dk

755/ Helle N.

23. marts 2006

Anette Høyrup
Dok. 41153/mh

Høring om forslag til lov om ændring af retsplejeloven (rpl), lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.)

Justitsministeriet har med brev af 1. marts 2006 (sagsnr. 2005-730-0246) anmodet om Forbrugerrådets kommentarer til ovennævnte udkast til ændringsforslag.

Indledningsvis bemærkes, at Forbrugerrådet gerne vil kommentere lovforslagene, uagtet at lovændringerne har betydning for borgere generelt og ikke blot forbrugere i traditionel forstand. Det skyldes blandt andet, at der er forholdsvis få aktører, der beskæftiger sig med borgernes grundlovssikrede rettigheder.

Dertil kommer, at Forbrugerrådet ser kritisk på selve lovprocessen, idet ændringsforslagene begrundet i terrorbekæmpelse kommer drypvis, med korte frister og uden fælles koordinering. Først efter en grundig diskussion burde der fremsættes en fælles lovpakke om terrorbekæmpelse. Endelig er det problematisk, at visse af forslagene bærer præg af blot at være "puttet ind" i de forskellige terrorlovpakker uagtet, at de opfylder andre formål end terrorbekæmpelse.

Forbrugerrådet finder naturligvis, at formålet med at styrke indsatsen mod terror kan være fornuftigt, men frygter, at midlerne til bekæmpelsen går videre, end hvad der er sagligt og proportionelt, hvilket i sidste ende kan sætte dét retssamfund med de demokratiske værdier, som vi ønsker at beskytte, over styr.

Forbrugerrådet kan derfor ikke støtte følgende punkter i lovforslaget:

- at PET kan indhente oplysninger fra forvaltningsmyndigheder uden konkret interesseafvejning;
- at der ikke indhentes retskendelse på kommunikationsmidlet, selvom det ejes af andre end den mistænkte;

Fiolstræde 17
Postboks 2188
DK-1017 København K

Tlf. (+45) 7741 7741
Fax (+45) 7741 7742
Mail fbr@fbr.dk
Web www.fbr.dk

- at hjemlen til teleobservation foreslås i nærværende lovforslag;
- den vidtgående henstilling om tv-overvågning;
- at luftfartsselskaber skal udlevere passageroplysninger til PET uden retskendelse;
- at terrorlovgivning kan anvendes ved fredelig civil ulydighed, jf. Greenpeace-sagen;
- at terrorbekæmpelse bruges som løftestang, selvom anden kriminalitet er omfattet lempelserne (jf. forslagets ordlyd: for at bekæmpe terrorisme m.v. ...);

1. Indhentelse og videregivelse af efterretningsmæssige oplysninger inden for den offentlige forvaltning - ændring af rpl § 110 a:

Med det formål at spare tid foreslås hjemmel til, at PET kan indhente alle typer private og fortrolige oplysninger om privatpersoner fra forvaltningsmyndigheder i efterforskningsøjemed. Ikke blot i indsatsen mod terror, men til brug for opklaring af alle overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13, uanset alvorligheden af den enkelte overtrædelse.

Forbrugerrådet finder, at Folketinget i forbindelse med vedtagelse af alle beføjelser konkret bør præcisere, hvilke overtrædelser af kapitel 12 og 13, der er tilstrækkelige til at bringe et retsmiddel i anvendelse.

Forbrugerrådet finder det yderst betænkeligt at fjerne en af persondatalovens grundprincipper om kun at videregive oplysninger efter en konkret afvejning. Den private persons retssikkerhed beskyttes i høj grad ved, at den dataansvarlige på eksempelvis socialkontoret foretager en konkret vurdering af, om hensynet til politiets interesser overstiger hensynet til at den berørte persons interesse.

Forbrugerrådet frygter, at det eksisterende værn mod lemfældig omgang af meget fortrolig persondata forsvinder, hvis den konkrete afvejning ikke foretages i fremtiden. Dels fordi den dataansvarliges ansvar afløses af en automatisk videregivelse, dels fordi regelændringen rækker videre end til sikring af terrorbekæmpelsen. Derudover bemærkes, at der ikke indhentes samtykke fra den berørte, hvilket betyder, at grundprincippet om samtykke allerede er fraveget. Desuden er det Forbrugerrådets opfattelse, at den tidsmæssige ulempe, som er fremhævet som begrundelse for ophævelse af afvejningsprincippet, langt fra kan begrunde en svækkelse af retssikkerheden.

Endelig er det uklart, hvad der præcist sker med de fortrolige oplysninger, som efterfølgende viser sig ikke at være relevante for PET. Det fremgår således af bemærkningerne til forslaget, at der vil forekomme tilfælde, hvor PET modtager oplysninger, som viser sig at være uden betydning for efterretningstjenestens virksomhed. Her lægges der op til, at PET kan videregive disse oplysninger til andre myndigheder eller andre dele af politiet i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsregler. Forbrugerrådet finder det bekymrende, at den foreslåede regelændring åbner for en automatisk videregivelse til PET uden i samme lov at opstille nogle særlige regler for PETs efterfølgende videregivelse. Forbrugerrådet finder, at en særlig lempelig adgang til at indhente oplysninger bør modsvares af en streng adgang til videregivelse.

2. Indgreb i meddelelseshemmeligheden - ændring af rpl § 783

Grundet den teknologiske udvikling er det politiets erfaring, at mobiltelefoner udskiftes hurtigere, ligesom andre kommunikationsmidler tages i brug, når mistænkte forsøger at sløre deres handlinger. Nærværende forslag skal derfor sikre, at retskendelse om indgreb i meddelelseshemmeligheden kan være rettet mod selve personen og ikke på det konkrete kommunikationsmiddel, som reglen kræver i dag.

Den eksisterende regel er begrundet i vigtigheden af, at en retskendelse skal være så konkret og afgrænset som muligt for at sikre, at politiet ikke går længere end til de grænser, som retten har fastsat. Der er ingen tvivl om, at en ændring af denne regel - uanset en efterfølgende kontrol - svækker retssikkerheden i og med, at grænserne for politiets overvågning udviskes. Forbrugerrådet støtter dog synspunktet om, at politiets arbejde ikke bør vanskeliggøres på grund af kriminelles brug af ny teknologi og kan derfor i en vis udstrækning tilslutte sig reglen om, at retskendelsen kan vedrøre den mistænkte person fremfor kommunikationsmidlet.

Dog finder Forbrugerrådet det overordentligt vigtigt, at en så fundamental ændring af retskendelsesreglen begrænses så vidt muligt, idet borgerens grundlovssikrede rettigheder ellers svækkes. Forbrugerrådet finder det betænkeligt, at reglen i praksis vil betyde, at kommunikationsmidler som telefoner og pc'er, som ejes af andre end den mistænkte, også kan overvåges uden retskendelse. Hensynet til at beskytte andre personer end den mistænkte bør føre til, at retskendelse på kommunikationsmidlet og ikke personen skal indhentes i de situationer, hvor den mistænkte benytter sig af kommunikationsmidler, som *ejes af andre* end ham selv. En efterfølgende kontrolfunktion, som lovforslaget lægger op til, mener Forbrugerrådet ikke er tilstrækkeligt.

3. Indhentelse af masteoplysninger - ændring af rpl § 791

Forslaget har til formål at sikre en klar hjemmel for politiet til at foretage teleobservation - en mulighed, som ifølge bemærkningerne allerede er tilstede i et vist omfang i dag. Forbrugerrådet undrer sig imidlertid over, at forslaget fremsættes på nuværende tidspunkt og i nærværende lovforslag. Dels fordi der tilsyneladende skal gennemføres et udredningsarbejde, som skal afklare de tekniske muligheder for at gennemføre teleobservation, dels fordi Videnskabsministeriet netop har haft et forslag til ændring af teleloven i høring. Et forslag, som på linie med dette, stiller krav til teleselskaberne om at indrette deres system således, at politiet kan foretage indgreb i meddelelshemmeligheden.

Det er som nævnt kritisabelt, at lovændringer som led i terrorbekæmpelse ikke fremsættes samlet efter grundige drøftelser og afsluttet udredningsarbejde fremfor ukoordinerede og drypwise høringer. Forbrugerrådet kan derfor ikke tilslutte sig forslaget.

4. Politihenstilling om tv-overvågning - ændring af tv-overvågningsloven § 4 a-b

Forbrugerrådet kan ikke tilslutte sig forslaget om, at politimesteren kan henstille til offentlige myndigheder og private om at foretage tv-overvågning. Uanset at henstillingen skal ske indenfor de gældende regler om tv-overvågning, finder Forbrugerrådet for det første, at bestemmelsen er meget bred og uklar. Det fremgår således ikke præcist, hvilke typer overvågning, der kan være tale om, eller i hvilke situationer henstillingen kunne være relevant. Af lovforslagets bemærkninger fremgår det derimod, at henstillingen "navnlige" forudsættes anvendt i forbindelse med terrorbekæmpelse, men at bestemmelsen ikke er til hinder for, at reglen kan finde anvendelse, "hvor hensynet til at forebygge og efterforske anden alvorlig kriminalitet taler for det". Reglens rækkevidde samt politiets styrkede beføjelse til at foreslå iværksættelse af overvågning åbner efter Forbrugerrådets opfattelse for betydelig mere overvågning i samfundet på bekostning af privatlivets fred.

Det foreslås endvidere i § 4 b, at politimesteren kan udstede pålæg om kvaliteten og opbevaringen af den registrerede data. For Forbrugerrådet er det vigtigt, at Datatilsynet godkender krav til opbevaringen, så det til enhver tid sikres, at persondataloven er overholdt. Forbrugerrådet skal dog foreslå, at kvalitets- og opbevaringskrav diskuteres i forhold til overvågning generelt, idet der tilsyneladende hersker en uens brug af overvågningskameraer i dag. Det vil derfor være naturligt at tage stilling til reglen i Justitsministeriets udvalg om tv-overvågning, som allerede diskuterer beslægtede emner.

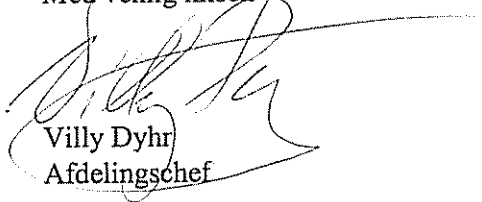
5. Registrering af passageroplysninger - ændring af luftfartsloven § 148

For så vidt angår forslaget om registrering af flypassagerlister i 1 år, fremgår det at indhentelsen tænkes anvendt som led i en generel overvågning af særligt udvalgte ruter uden på forhånd at have kendskab til, at konkrete mistænkte har benyttet den pågældende rute. Derudover foreslås det, at oplysningerne kan indhentes løbende uden retskendelse.

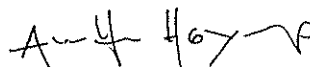
Uanset at flypassageroplysninger kan synes meget relevante for politiets terrorberedskab, frygter Forbrugerrådet, at denne regel for alvor åbner for en glidebane i retning af øget overvågning. Det skyldes dels, at der er tale om en generel, løbende overvågning uden det sædvanlige, konkrete mistankekrav, dels at den for retssikkerheden væsentlige retskendelse ikke kræves. Endvidere kan man få det indtryk, at reglen indføres, fordi oplysningerne alligevel ligger der. Generelt vil Forbrugerrådet gerne advare imod, at teknologiens muligheder udnyttes til fulde på bekostning af privatlivets fred. I den forbindelse må vi gøre opmærksom på det såkaldte finalitéprincip om udtrykelighed, som kan udledes af persondataloven § 5, stk. 2 og persondatadirektivets artikel 6, stk. 1, litra b. Princippet betyder, at det er i strid med god dataskik at indhente oplysninger, som ikke aktuelt skal bruges. Det er dermed ikke tilladt at registrere oplysninger i den tro, at man selv eller andre eventuelt kan få brug for oplysningerne på et senere tidspunkt. Da den foreslåede regel netop giver indtryk af "for en sikkerheds skyld"-regulering, som oveni købet rammer flyrejsende bredt, kan Forbrugerrådet ikke støtte reglen.

Som det fremgår kan Forbrugerrådet ikke støtte nærværende udkast til lovforslag. Vi skal derimod opfordre til, at lovpakken trækkes tilbage, indtil der har fundet en grundig drøftelse af de forskellige hensyn sted, og foreslå, at lovændringer vedrørende terrorbekæmpelse fremsættes samlet for fremtiden.

Med venlig hilsen

Villy Dyhr
Afdelingschef

Anette Høyrup
Jurist

LANDSFORENINGEN AF
BESKIKKEDE ADVOKATER

Jmt. Mdt.
24 MRS. 2006

FORMAND :
NIELS FORSBY
NANSENSGADE 45 A
1366 KØBENHAVN K
TLF. 33 36 90 10
FAX 33 93 66 81
E-MAIL: NIELS.FORSBY@ADVOCATE.DK

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

SEKRETARIAT :
AMAGERTORV 21, 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ELSEBETH@KHELAW.DK

Amagertorv 21
23. marts 2006
ER/bn
Direkte tlf.: 33435222

Vedr.: Sagsnr. 2005-793-0026. Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme.

Med skrivelse af 1. marts d.å. har justitsministeriet udsendt ovennævnte fortryk på 126 sider af ovennævnte betænkning og anmodet om svar inden den 24. marts d.å.

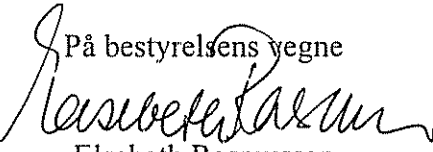
Materialet har været forelagt bestyrelsen, der bemærker følgende.

I 2002 vedtog Folketinget den såkaldte anti-terrorpakke i ekspresfart under overdreven påberåbelse af situationens nødvendighed og påståede internationale forpligtelser. Der er vist almindelig enighed om, dels at anvendelsesområdet gik langt ud over, hvad ønsket om bekæmpelse af terrorisme tilsiger, og dels at den vedtagne lov ligeledes gik ud over, hvad Danmark havde forpligtet sig til internationalt.

Bestyrelsen har noteret sig professor Vagn Greves mindretalsudtalelse i betænkningen fra side 28. Docent Jørn Vestergaard har omtrent samtidig i Tidsskrift for Kriminalret gennemgået og kritiseret de i 2002 vedtagne bestemmelser.

Bestyrelsen skal henstille, at Straffelovrådet får mulighed for igen at behandle spørgsmålet om nødvendigheden af og den nærmere formulering af terrorbestemmelserne i lyset af de erfaringer, der er gjort i mellemtiden, altså med et bredere og friere kommissorium. Lovændringen kan vist godt vente indtil da.

Såfremt lovforslag ønskes fremsat allerede nu, skal bestyrelsen henstille, at der indføres en tidsbegrænsning, således at lovgiver forpligtes til at tage reglerne op til revision inden for en kort årrække.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

LANDSFORENINGEN AF
BESKIKKEDE ADVOKATER

Jmt. Mdt.
24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

JFS/Helle

FORMAND :
NIELS FORSBY
NANSENSGADE 45 A
1366 KØBENHAVN K
TLF 33 36 90 10
FAX 33 93 66 81
E-MAIL: NIELS.FORSBY@ADVOCATE.DK

SEKRETARIAT :
AMAGERTORV 21. 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ELSEBETH@KHELAW.DK

Amagertorv 21
23. marts 2006
ER/bn
Direkte tlf : 33 18 70 57

Vedr.: Sagsnr. 2005-730-0246. Høring om udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart. (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.).

Med skrivelse af 1. marts d.å. har Justitsministeriet fremsendt ovennævnte udkast og anmodet om en udtalelse inden den 24. marts.

1. Indledning

Materialet har været forelagt bestyrelsen, der bemærker, at det lovforberedende arbejde i forbindelse med denne høring, hvor fristen er sat meget kort, giver anledning til alvorlige betænkeligheder med hensyn til lov kvaliteten i Justitsministeriet.

Grundlaget for lovudkastet er en "tværministeriel arbejdsgruppes" rapport af 3. november 2005. Det vil sige embedsmænd fra diverse ministerier samt Politiets og Forsvarets Efterretnings-tjenester. En del af de indhentede oplysninger har været hemmelige. Drøftelserne er mundet ud i en række anbefalinger opstillet i punkter. Disse anbefalinger har ikke været igennem en normal hø-ringsprocedure, og de er ikke blevet forelagt de lovforberedende, alsidigt sammensatte råd, der nor-malt forbereder lovændringer inden for strafferetsplejen.

Til gengæld har anbefalingerne været genstand for en noget ustruktureret debat for alle, der gerne vil i rampelyset hurtigst muligt, herunder politikere og diverse universitetsfolk som enkeltper-soner.

Grundlæggende er der naturligvis ingen, der ønsker at holde hånden over terrorister, men det er, som om arbejdsgruppen og Justitsministeriet savner enhver forståelse for, at det endelige mål for terrorister ikke er selve terrorhandlingen og den opmærksomhed, den skaber. Det ultimative mål er at få myndighederne til at overreagere, således at man kan hverve yderligere tilhængere med hen-blik på at destabilisere samfundet.

En måde, hvorpå myndighederne kan overreagere, er at benytte terrortruslen til at få indført bestemmelser, der, uden at det drejer sig om terrorbekæmpelse, fører til mindre kontrol med myndighedernes magtbeføjelser, flere indgreb i privatlivssfæren og en svækkelse af borgernes beskyttelse mod uretmæssige indgreb.

Sådanne tiltag fører ikke nødvendigvis til en bedre beskyttelse mod terrorisme, men kan betyde en alvorlig svækkelse af de fundamentale rettigheder og friheder, som er grundlag for demokratiet og en retsstat.

Det er efterretningstjenestens natur at arbejde i al hemmelighed og uden generende kontrol. Der er derfor en afgørende betænkelighed knyttet til regeringens planer om at udvide efterretningstjenestens arbejdsområde til også at omfatte indsamling af oplysninger om andet end terrorbekæmpelse, samtidig med at man giver øgede beføjelser til dels at indsamle oplysninger om enkeltpersoner, dels til at myndighederne indbyrdes kan udveksle oplysninger om enkeltpersoner.

Det fremgår ikke med tilstrækkelig tydelighed, hvorfor sædvanlige kontrolmekanismer skal svækkes, og hvilke kontrolmekanismer, der sættes i stedet. Der er ikke påvist en sådan forbindelse mellem terror og organiseret kriminalitet her i landet, hverken med hensyn til personsammenfald eller modus operandi, at der er behov for at samle den overordnede vidensindsamling og efterforskning hos et hemmeligt politi.

2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovudkastet

2.1 Udveksling af oplysninger

Den foreslåede § 110 a, stk. 1, må ses i sammenhæng med forslaget til lov om ændring af forsvarslovens § 13, stk. 4, hvorefter også FE skal sættes i stand til at videregive oplysninger til PET i videre omfang, end hvad der følger af forvaltningsloven.

I lovforslaget om forsvarsloven er den foreslåede bemyndigelse ikke alene knyttet til bekæmpelse af terror og spredning af masseødelæggelsesvåben, men retter sig efter bemærkningerne også mod anden grænseoverskridende kriminalitet. Dette begreb er ikke nærmere defineret og kunne således i princippet omfatte brugstyveri af en cykel i Kruså, der føres over grænsen til Tyskland.

I nærværende lovudkast om ændring af retsplejeloven er der ikke efter bemærkningerne sat anden begrænsning, end at videregivelsen kan have betydning for en af efterretningstjenestens opgaver. Der er næsten ingen grænse for, hvad der kan have betydning for en efterretningstjeneste. Bestemmelserne vil give mulighed for at udveksle oplysninger ikke alene om sigtede eller mistænkte personer, men også oplysninger om almindelige ikke-kriminelle borgere, hvis vej tilfældigt på et eller andet tidspunkt har krydset en person, der er i myndighedernes søgelys. Oplysninger om de pågældende kan være interessante som led i opbygning af en dækkende profil af den mistænkte.

Den foreslåede § 110 a, stk. 2, vil give PET mulighed for, i videre omfang end forvaltningsloven tillader, at indhente oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder, hvis oplysningerne har betydning for tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse af straffelovens kapitel 12 og 13. Ikke alle straffebestemmelser i de to kapitler drejer sig om terror. Den afgørende betænkelighed ligger imidlertid i, at der ikke vil være den fornødne kontrol med, at en afdeling af politiet, der arbejder hemmeligt, ikke ad denne vej skaffer sig oplysninger, der måske kunne være nyttige i andre situati-

oner eller til varetagelse af andre - lovlige - funktioner, men blot ikke er af betydning for udførelse af den pålagte opgave.

Det er efter bemærkningerne til lovforslaget PET selv, der skal vurdere, om betingelsen i § 110, stk. 2, er opfyldt. Det er også overladt til PET at afstikke rammerne for informationssøgningen, som kan omfatte ikke blot søgning på enkeltpersoner, men også at forvaltningsmyndigheden skal navngive alle de personer, der f.eks. har rettet henvendelse til forvaltningsmyndigheden.

Eksempelvis ville det give mulighed for uden at skulle indhente dommerkendelse at kræve oplyst, hvem der inden for en given periode har rettet henvendelse til et socialkontor, og således at PET selv skal afgøre, om oplysningerne skal opbevares, uden at der på nuværende tidspunkt er fastsat nye retningslinier for den myndighed, der skal føre tilsyn bl.a. med PET's registreringer og videregivelse af oplysninger.

Bestyrelsen kan således ikke anbefale den foreslåede § 110 a.

2.2 Udvidede aflytningsmuligheder, indskrænkning af underretningspligten samt udvidede muligheder for masteoplysninger

I § 783, stk. 2, skal der være mulighed for at opnå kendelse på aflytning af en person, snarere end en telefon, såfremt efterforskningen angår overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13. Allerede nu er der efter princippet om *periculum in mora* mulighed for at foretage aflytninger uden forud indhentet dommerkendelse. Forskellen ligger i, at politiet nu får mulighed for uden dommerkendelse at aflytte en fremmed telefon i en længere periode, hvis man mener, at den mistænkte, på hvem man har opnået kendelse, benytter telefonen, måske en enkelt gang.

Der skal ved den almindelige frists udløb gives underretning til retten, der så giver underretning til den særlige tys-tys advokat. Denne, der er særligt udvalgt, fordi det drejer sig om efterforskning af sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13, skal så selv tage initiativet, hvis der ønskes en kendelse om indgrebs lovlighed.

Der er efter foreningens opfattelse tale om afsvækkelse af domstolskontrollen, derved at det er overladt til den særligt udvalgte skare af tys-tys advokater, om lovligheden skal prøves. Der ligger heller ikke den store retsgaranti i, at man blot skal indberette et eventuelt ulovligt indgreb til Justitsministeriet.

Bestyrelsen foreslår de almindelige regler om *periculum in mora* opretholdt. Herved får man en hurtigere og mere sikker domstolsprøvelse af indgreb, der kan gå ud over ikke mistænkte personer.

Lovudkastet foreslår i § 788, stk. 4, en udvidelse af adgangen til at undlade underretning om indgreb i meddelelshemmeligheden. Den foreslåede tilføjelse vil vende rundt på hovedregel og undtagelse, idet det fremover kan risikere at blive undtagelsen, at der gives underretning.

Bestyrelsen kan ikke anbefale den foreslåede ændring.

I lovudkastet foreslås der i § 791 a indført adgang til at foretage teleobservationer. Strafferammen er sat ved fængsel i 1 år og 6 måneder, hvilket for det første omfatter hovedparten af straf-

febestemmelserne i straffeloven, og for det andet viser, at lovudkastet ikke alene har med terrorbekæmpelse at gøre, men er udtryk for en generel stramning til støtte for politiets efterforskningsmetoder. Det kræver en særlig begrundelse at give myndighederne et redskab, hvormed man kan overvåge, hvor borgerne har opholdt sig på bestemte tidspunkter.

Bestyrelsen kan ikke anbefale den foreslåede udvidelse af adgangen til at indhente såkaldte "masteoplysninger".

2.3 Forstyrrelse af radio- og telekommunikation

I lovudkastets § 791 c foreslås en hjemmel til såkaldt "jamming" - forstyrrelse af radio- og telekommunikation i et bestemt område.

I debatten om den "tværministerielle arbejdsgruppes" anbefalinger har det været fremme, at en sådan jamming ikke skulle være teknisk mulig. På den anden side har arbejdsgruppen jo haft adgang til oplysninger, som man ikke har ønsket at offentliggøre.

Umiddelbart forbinder man det foreslåede med begrebet "støjsendere", som igen mest forbindes med udemokratiske regimer. Man skal mærke sig, at det foreslåede ikke alene skal benyttes til forebyggelse af terrorhandlingen, men også anden alvorlig kriminalitet, der kan straffes med fængsel i 6 år eller derover.

Bemærkningerne i lovudkastet forholder sig ikke til, om det foreslåede er teknisk muligt, om de økonomiske konsekvenser, og om den foreslåede "jamming" evt. kan påvirke anden lovlig og eventuel livsvigtig kommunikation.

Bestyrelsen kan på dette grundlag ikke anbefale det foreslåede.

2.4 Tv-overvågning

Også lovudkastets forslag, hvorefter politiet kan henstille, at offentlige eller private myndigheder foretager tv-overvågning - og med kvalitetskrav til optagelserne og opbevaring heraf - er udtryk for en form for nytænkning, som man kan opfatte som en "privatisering af efterforskningen". Med det foreslåede kan den private blive pålagt overvågning langt ud over det, som var det generelle formål med den ønskede overvågning.

Bestyrelsen kan ikke anbefale det foreslåede.

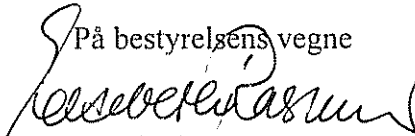
2.5 Passagerlister

Endelig er der indhentelse af passageroplysninger. Allerede efter gældende regler kan myndighederne hos luftfartselskaberne indhente oplysninger om bestemte personers rejser og flybilletter.

Hvis PET herudover skal have adgang til passagerlister eller ligefrem direkte adgang til luftfartsselskabernes bookingsystem, kan man følge også almindelige - ikke mistænkte - personers rejseaktivitet, hvilket må give anledning til alvorlige betænkeligheder.

Mindre må kunne gøre det, således at man pålagde selskaberne at opbevare oplysningerne i 1 år, men således at mere generelle oplysninger og forvarsel om, at bestemte personer havde eller var i færd med at bestille billetter, kun kunne begæres udleveret i henhold til en dommerkendelse om edition.

Bestyrelsen besvarer samtidig hermed Forsvarsministeriets høring om forslag til lov om ændring af forsvarsloven, der er udsendt med yderst kort varsel, ved at henvise til det ovenfor under pkt. 2.1 anførte. De øvrige foreslåede ændringer af forsvarsloven har bestyrelsen på grund af den korte tidsfrist ikke været i stand til at behandle.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

Dansk Arbejdsgiverforening
Vester Voldgade 113
1790 København V

Telefon 33 38 90 00
Telefax 33 12 29 76
Kontortid 8 30-16 30
E-mail: da@da.dk
Giro 5 40 08 99

Justitsministeriet
Helle Hübertz Krogsøe
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. Mdt.
24 MRS. 2006

24. marts 2006
LRG/LLA/0635

24-03-06 - BR - Høring om forslag
til ændring af retsplejeloven_LRG 0635.doc

Høring om udkast til forslag om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning og lov om luftfart

Generelle bemærkninger

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) har noteret sig det overordnede formål med udkastet til lovforslag – nemlig at styrke indsatsen mod terrorisme – og at myndighederne skal have de fornødne muligheder i den retning. DA forstår udkastet således, at virksomhederne skal bidrage i det omfang, det er naturligt og muligt, da det er sandsynligt, at tv-overvågning kan være et egnet og effektivt middel til bekæmpelsen af terror. DA kan oplyse, at virksomhederne har positive erfaringer med anvendelsen af tv-overvågning. Herudover mener DA grundlæggende, at en opgave som denne ikke bør løftes af virksomhederne, men af myndighederne.

DA vil i sit høringssvar alene fokusere på § 2 vedrørende lov om forbud mod tv-overvågning m.v. i forslaget til lovforslag, da dette område falder ind under DA's virkefelt.

Hensigten med lovforslaget er, at samfundet af hensyn til den offentlige sikkerhed inden for lovgivningens rammer kan drage fordel af de tiltag, som virksomhederne har etableret på området, men der er efter DA's opfattelse flere områder i lovforslaget, der er utilstrækkelige, da virksomhederne ellers kan blive bragt i situationer, som medfører betydelige yderligere administrative byrder, herunder i forhold til fagretlige regler.

DA og LO har for eksempel indgået en aftale om kontrolforanstaltninger, som fastlægger rettigheder og pligter i det omfang, der for eksempel iværksættes tv-overvågning.

Virksomheder har også efter DA's opfattelse behov for retssikkerhedsmæssige garantier.

Ganske overordnet mangler forslaget en bestemmelse, hvorefter en virksomhed kan påklage et pålæg i henhold til § 4b.

Da finder anledning til at pointere, at den omstændighed, at politiet får adgangen – herunder også ved pålæg – til at foretage tv-overvågning, ikke må få den konsekvens nu eller senere, at mulighederne for, at virksomhederne på eget initiativ iværksætter tv-overvågning af andre legitime hensyn, indskrænkes.

Konkrete bemærkninger

Forslag til § 4a

Med forslaget lægges der op til, at politiet kan henstille til for eksempel private virksomheder om at foretage tv-overvågning i overensstemmelse med lovgivningen.

DA har noteret sig, at der ikke derved sker ændringer i de lovgivningsmæssige rammer, der er for at etablere en tv-overvågning, men at motivationen til at foretage tv-overvågningen udspringer fra politiet ud fra en konkret vurdering frem for et ønske fra virksomhedens side.

Når en virksomhed vælger at etablere tv-overvågning, sker dette ud fra flere hensyn. Det kan være hensynet til personalets sikkerhed eller hensynet til at sikre sig mod forbrydelser i det hele taget.

I den forbindelse finder DA anledning til at påpege en række forhold, som forslaget til lovforslag ikke berører.

DA vil tillade sig at henvise til bemærkningerne nedenfor om de økonomiske udgifter, der er forbundet med etablering af tv-overvågning og til bemærkningerne om, at tv-overvågning på DA/LO-området rent faktisk er undergivet særlige aftaler mellem arbejdsmarkedets parter og arbejdsretlige principper, som forpligter ud over lovgivningens område. Dette har som konsekvens, at den virksomhed, der efterkommer en henstilling, både skal afholde udgifter til erhvervelse af udstyret, men tillige følge særlige overenskomstmæssige krav til saglighed og underretning. Lovforslaget skal efter DA's opfattelse klarlægge disse forhold, og det skal afklares, hvilke regler der gælder, således at det sikres, at virksomhederne ikke kommer i klemme mellem de forskellige regelsæt eller påføres unødvendige udgifter.

Det fremgår af bemærkningerne, at der alene er tale om en henstilling, hvilket vil sige, at virksomheden ikke er forpligtet til at følge den pågældende henstilling, men det ligger vel implicit, at tanken er, at henstillingen efterkommes. I det omfang en virksomhed på baggrund af en sådan henstilling etablerer tv-overvågning, skal det af lovforslaget fremgå, at alle øvrige regler på området bliver sat ud af kraft.

Forslag til § 4b

Med den foreslåede bestemmelse kan politiet pålægge en virksomhed visse pålæg i forbindelse med tv-overvågningen. Overtrædelse af disse pålæg er behæftet med bødestraf.

DA finder for det første anledning til at bemærke, at politiet alt andet lige ikke vil ligge inde med viden om, hvilke virksomheder der *påtænker* at iværksætte tv-overvågning.

For det andet finder DA, at det i den forbindelse er af betydning at fremhæve, at der er økonomiske udgifter forbundet med at etablere tv-overvågning. En virksomhed kan være udmærket tilfreds med det udstyr, som man har erhvervet, uden at føle et behov for materiel, der lever op til politiets henstilling i forbindelse med kvalitet m.v. DA savner mulighed for, at udgifterne forbundet med at erhverve mere kostbart udstyr, der lever op til de krav, som måtte være i en henstilling i medfør af forslaget til § 4b, bliver refunderet.

DA efterlyser en stillingtagen til, hvad en virksomhed, der lever med et udstyr, som ikke lever op til en henstilling gør, hvis man ikke ønsker at sætte sig i yderligere udgifter. Det forekommer ikke rimeligt, at man ikke kan fortsætte med at bruge sit udstyr. Således, som DA læser bemærkningerne, er den eneste konsekvens, som en virksomhed kan drage, helt at ophøre med at overvåge. Dette vil være en ubegrundet og uacceptabel indgriben i virksomhedernes muligheder for i øvrigt legitimt at bruge overvågning, og formuleringen af § 4b er helt utilstrækkelig.

DA savner svar på, hvorledes en virksomhed, der har etableret tv-overvågning og fulgt et pålæg i medfør af § 4b skal forholde sig, hvis virksomheden ikke længere ønsker at overvåge. Ved at vælge at ophøre med tv-overvågningen, brydes pålægget, hvilket i medfør af forslaget til § 5, stk. 2, er behæftet med bødestraf.

Forslaget mangler en bestemmelse hvorefter en virksomhed kan påklage et pålæg i henhold til § 4b. DA finder ikke, sådanne pålæg i et retssamfund bør kunne udstedes uden klagemulighed.

DA og LO har en aftale om kontrolforanstaltninger, der blandt andet pålægger arbejdsgiveren visse informationsforpligtelser og frister, førend kontrolforanstaltningen kan påbegyndes. Det kan ikke udelukkes, at et pålæg i denne henseende vil nødvendiggøre en ny informationsprocedure i virksomheden. Dette betyder administrative byrder for virksomheden. Når motivationen til at forbedre tv-overvågningen i realiteten ikke udgår fra virksomheden, skal det af lovforslaget udtrykkeligt fremgå, at alle øvrige regler af fagretlig karakter bliver sat ud af kraft.

Dette gælder også i relation til de områder, hvor der eksempelvis kan være indgået aftaler om, i hvor lang tid tv-optagelserne opbevares, opbevaringsformer, eller underretning og medinddragelse af medarbejderne eller andre former for aftaler. Disse aftaler kan være umulige at overholde, hvis politiets pålæg ikke harmonerer hermed. Er der tale om kollektive aftaler, kan dette sætte virksomheden i en umulig situation. Forslaget bevirker også byrder af ikke ren økonomisk karakter, som af virksomhederne kan opfattes som belastende.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Linda Rudolph Greisen', with a long horizontal line extending to the right.

Linda Rudolph Greisen

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret

Telefax nr. 33 93 35 10

JSS/Hove H

J.nr.: 06-37118 KMT/BB/phn
Deres j.nr. 2005-730-0246

24. marts 2006

Høringsvar. Udkast til forslag til Lov om ændring af Retsplejeloven, Lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og Lov om luftfart.

3F har konstateret, at ovennævnte lovforslag er blevet sendt i høring. Vi skal venligst anmode om at komme på høringslisten ved kommende høringer vedrørende ændring af straffe- og retsplejeloven.

3F er meget betænkelig ved lovforslaget. Generelt vil vi bemærke, at den demokratiske kontrol med efterretningstjenesterne i dag er meget svag. Selv om lovforslaget måtte være nødvendigt for at sikre en effektiv bekæmpelse af terrorisme (hvad ministeriet ikke har godtgjort), så er den demokratiske kontrol så svag og ineffektiv, at der må advares stærkt mod at give efterretningstjenesterne nye og i høj grad ukontrollerede beføjelser.

Ministerens forslag må ses i sammenhæng med den tidligere terrorpakke. Navnlig vil vi atter gøre opmærksom på, at den meget upræcise definition af terror i straffelovens § 114 samt organisationsansvaret i § 306 medfører, at en lang række personer og organisationer risikerer strafansvar i forbindelse med deres legitime og fredelige arbejde for demokrati, miljø og social retfærdighed i Danmark og udlandet. Den uklare definition af terror i straffelovens § 114 medfører endvidere et uacceptabelt bredt anvendelsesområde for de i forslaget indeholdte beføjelser. 3F skal henvise til vores breve vedrørende den første terrorpakke af 7. maj og 3. juli 2002 (vedlagt). Vi tilslutter os endvidere Greenpeaces høringssvar samt 3F Lager, Post & Services høringssvar af d.d.

På baggrund af ovenstående må 3F opfordre til:

1. at forslaget fremlægges sammen med et forslag til en ny og udbygget demokratisk kontrol med efterretningstjenesterne.
2. at en eventuel lovændring gøres tidsbegrænset, således at en forlængelse fordrer ny stillingtagen og debat i Folketinget.
3. at definitionen af terror i straffelovens § 114 præciseres, så bestemmelsen ikke kan opfattes som omfattende legitimt og fredeligt arbejde for demokrati, miljø og social retfærdighed i Danmark og udlandet.

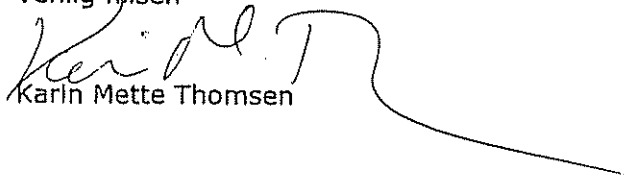
FAGLIGT FÆLLES FORBUND
Kampmannsgade 4
DK-1790 København V
tlf +45 70 300 300
fax +45 70 300 301
e-mail: 3f@3f.dk
www.3f.dk

4. at straffelovens § 306 præciseres så bestemmelsen ikke rammer organisationer, der legitimt og fredeligt arbejder for demokrati, miljø og social retfærdighed i Danmark og udlandet.

3F skal anmode om, at dette hørings svar oversendes til Folketinget i forbindelse med forslagets eventuelle fremsættelse.

Venlig hilsen

Karin Mette Thomsen

SPECIALARBEJDERFORBUNDET
I DANMARK

Justitsministeriet
Justitsminister Lene Espersen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Modtaget i
juridisk afdeling

Kampmannsgade 4
Postboks 392
DK-1790 København V

Tel +45 33 14 21 40
Fax +45 33 97 24 60
Giro 600 00 29
www.sid.dk

08 MAJ 2002

JURI-00450-2002 PC/wm

7. maj 2002

Lovforslag – initiativer til bekæmpelse af terrorisme

Kære Lene Espersen

Specialarbejderforbundet i Danmark er særdeles betænkelig ved den vage og bredt formulerede definition af terror i regeringens forslag til bekæmpelse af terrorisme.

Det er vores opfattelse, at lovforslaget vil kunne give problemer i forbindelse med almindelige faglige konflikter.

Samlet set, vurderer SiD, at der er en række gode grunde til at være skeptisk overfor dette forslag:

- "terrorismen" ikke er helt klart defineret i forslagets § 114,
- efterforskning blot skal have "afgørende betydning for efterforskningen",
- efterforskningsinitiativerne først bliver analyseret, efter de er iværksat.

Disse forhold giver efter vores opfattelse meget store retssikkerhedsmæssige problemer.

Specialarbejderforbundet i Danmark støtter selvfølgelig relevante skridt, der effektivt kan forebygge terrorisme, men det synes åbenbart, at dette forslag kan give uacceptable følgevirkninger for blandt andet faglige aktioner. Især hvis der er tale om aktioner, der strækker sig over længere tid, og som absolut intet har med terrorisme at gøre.

Ved en langstrakt faglig konflikt, som f.eks. **Ri-Bus-konflikten**, vil politiet næppe få problemer med at få tilladelse til konkrete og udvidede efterforskningskridt over for eventuelle "blokadevægter".

Uanset om det efterfølgende måtte vise sig, at kun en eller få sigtelser fører til tiltale og i sidste ende dom for straffelovsovertrædelser, der ikke i sig selv ville have givet mulighed for anvendelse af de konkret anvendte efter-

**SPECIALARBEJDERFORBUNDET
I DANMARK**

SID

forskningskridt, vil dette ikke gøre de anvendte efterforskningskridt ulovlige.

Til yderligere uddybning kan anføres følgende:

I forhold til lovforslaget om nye bestemmelser i **Straffeloven** peges bl.a. på, at forslaget ikke indeholder en definition af begrebet "terrorisme", hvilket har betydning delt i relation til spørgsmålet om, hvorvidt bestemmelsen er overtrådt dels til spørgsmålet om, hvorvidt bestemte efterforskningskridt skal tillades, jf. nedenfor.

Der foreligger f.eks. en overtrædelse af § 114, hvis befolkningen er "skræmt i alvorlig grad".

Det er Specialarbejderforbundet i Danmarks opfattelse, at en sådan definition ikke blot er utrolig vag, den åbner også muligheder for fortolkning fra myndighedernes side – hvornår er befolkningen "skræmt i alvorlig grad"?

Det er ikke tilstrækkeligt for domfældelse for overtrædelse af § 114, at anklagemyndigheden beviser, at "befolkningen (var) er skræmt i alvorlig grad". Det skal endvidere bevises, at dette skete med den fornødne tilregnelser.

Der stilles med andre ord krav til de subjektive betingelser, der også skal være til stede hos en tiltalt.

Det afgørende i forhold til Straffeloven er, at terrorisme i straffebestemmelsen ikke er konkret defineret, hvilket i sig selv er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt.

Denne betænkelighed forstærkes ved, at der nu også gives udvidede muligheder for foretagelse af efterforskningskridt. Der henvises til forslag af **Retsplejeloven**.

Politiet får lettere adgang til personlige data, herunder gennem edb, telefonselskaber, hemmelig ransagning mv., såfremt der

1. er bestemte grunde til at antage, at informationssystemet anvendes af en *mistænkt i forbindelse med planlagt eller begået kriminalitet* som nævnte i nr. 3 (herunder forbrydelser mod den danske stat).
2. at indgrebet må antages at være af *afgørende betydning* for efterforskningen, og
3. efterforskningen angår en *forsætlig* overtrædelse af Straffelovens kap. 12 og 13, eller af en af de øvrige udtrykkelig nævnte bestemmelser.

Vi kan af forslaget læse, at retten skal godkende efterforskningskridtet, men det er ikke muligt at efterprøve det af retten udøvede skøn om, at indgrebet "er af afgørende betydning", før resultatet af efterforskningen foreligger. Dette vil først ske under en domsforhandling, hvis efterforskningen har ført til et resultat. I modsat fald vil der ikke fremkomme yderligere, hvor-

Kampmannsgade 4
Postboks 392
DK-1790 København V

Tel +45 33 14 21 40
Fax +45 33 97 24 60
Giro 600 00 29
www.sid.dk

**SPECIALARBEJDERFORBUNDET
I DANMARK**

SID

for det heller ikke vil komme til offentlighedens kendskab, hvor ofte og i hvilke anledninger politiet anmoder om kendelser af nævnte karakter.

Politiet får meget lettere adgang til at efterforske forhold, som politiet mener er afgørende betydning, uanset der ikke er tale om mistanke om "terrorisme".

Det vil sige, at det ikke umiddelbart er muligt at sætte spørgsmålstejn ved konkrete efterforskningskridt. Dette er i sig selv et alvorligt demokratisk problem.

Vi ser frem til at høre dine kommentarer.

Med venlig hilsen

Poul Erik Skov Christensen

Kampmannsgade 4
Postboks 392
DK-1790 København V

Tel +45 33 14 21 40
Fax +45 33 97 24 60
Giro 600 00 29
www.sid.dk

SPECIALARBEJDERFORBUNDET
I DANMARK

Justitsministeriet
Justitsminister Lene Espersen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Kampmannsgade 4
Postboks 392
DK-1790 København V

Tel +45 33 14 21 40
Fax +45 33 97 24 60
Giro 600 00 29
www.sid.dk

JURI-00450-2002 PC/phn

3. juli 2002

2001-730-0466 – Anti-terrorepakken og terrorismebestemmelsen

Kære Lene Espersen

Med henvisning til Justitsministerens brev af 29. maj 2002 finder jeg på vegne af Specialarbejderforbundet i Danmark anledning til at bemærke, at det fastholdes, at begrebet "terrorisme" er så vag, at dette principielt må give anledning til betænkeligheder.

Det er klart, at der kan opstå fortolkningstvivl, men det har altid været et grundprincip i dansk strafferet, at der ikke kunne og burde være tvivl om den objektive beskrivelse af gerningsindholdet.

Dette forstærkes af, at det selv efter Justitsministerens opfattelse er forhold af en karakter, som vanskeligt "kan skrives ind i en strafbestedelse"

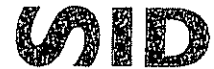
Derfor er det ikke rimeligt blot at antage, at der alene skulle være tale om én bestemmelse, som i "princippet (har) karakter af en strafskærpselsesregel"

Det er efter Specialarbejderforbundet i Danmarks opfattelse ikke rimeligt, at borgere kan blive mødt af en alvorlig strafferetlig reaktion på baggrund af bemærkninger til lovforslaget, som helt uomtvistet ikke er entydige.

Det er muligt, at Justitsministeren har vanskeligt ved at forestille sig, at en bestemmelse i § 114 kunne blive bragt i anvendelse som led i en faglig konflikt her i landet, men historien har vist anderledes.

Langvarige konflikter som naturligt også påkalder sig en betydelig politisk interesse, som for eksempel RiBus-konflikten, udløste ganske mange sigtelser, som blev opretholdt under efterfølgende sager. I en meget stor del af disse sager fik anklagemyndigheden ikke medhold.

Den retssikkerhed, der ligger heri, er af begrænset karakter, idet der i nævnte konflikt skete massiv brug af tilbageholdelse og tillige brug af vare-tægtsfængsling.

Den retssikkerhed, der ligger heri, er af begrænset karakter, idet der i nævnte konflikt skete massiv brug af tilbageholdelse og tillige brug af vare-tægtsfængsling

Det er klart, at en eventuel prøvelse, der måske ligger flere år efter konflik-tens ophør, kan vise, at sigtelserne ikke var berettiget. Det ændrer imidler-tid ikke ved, at der i videst muligt omfang bør være objektiv beskrivelse af gerningsindholdet i de bestemmelser, som der påstås overtrådt.

Specialarbejderforbundet i Danmark har ikke på noget tidspunkt argumen-teret for, at en strafbar handling skulle være straffri, bare fordi de er begå-et i tilknytning til en faglig konflikt.

For så vidt angår spørgsmålet om dataaflæsningen vil jeg også tillade mig at fastholde den rejste kritik.

Det er ikke muligt før efterfølgende at vide, om indgrebet rent faktisk var af "afgørende betydning"

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Per Christensen'. The signature is written in a cursive style with a large initial 'P'.

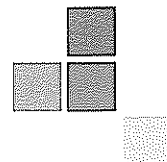
Per Christensen

Jmt. modt.

24 MRS. 2006

SikkerhedsBranchen

Den Danske Branche forening for Sikkerhed og Sikring

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmen 10
1216 København K

Hvidovre den 22.3.06
KSM

753 / Helle H.

SikkerhedsBranchens høringssvar vedrørende forslag til ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart

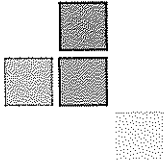
I besvarelse af Justitsministeriets skrivelse af 1. marts 2006 skal vi anføre følgende bemærkninger til lovforslaget.

SikkerhedsBranchen har valgt kun at forholde sig til tilføjelsen af §§ 4 a og 4 b i lov om forbud mod tv-overvågning.

Indledningsvis bemærkes, at det er SikkerhedsBranchens generelle holdning, at alle aspekter af tv-overvågningsområdet bør udtages til samlet behandling i en særskilt lovgivning. Reglerne er i dag spredt over et antal love og bekendtgørelser (persondataloven, straffeloven, sikkerhedsbekendtgørelsen m.fl.), hvilket betyder, at det er meget vanskeligt at få overblik over gældende ret på området. Vi har præsenteret vore synspunkter for ministeren, Retsudvalget og Justitsministeriets lovforberedende udvalg om tv-overvågning, og vi håber stærkt på, at Justitsministeriet vil imødekomme vores ønske snarest. Som det er nu, kender meget få anlægsejere og installatører de præcise grænser for tv-overvågning, hvilket fører til at en del installationer ikke tager de lovpligtige hensyn til privatlivets beskyttelse, ansattes beskyttelse m.v. Vi stiller os gerne til rådighed for en nærmere drøftelse med Justitsministeriet af den skitse til en samlet lovgivning, vi tidligere har lagt frem.

Generelt bemærkes til tilføjelsen af §§ 4 a og 4 b i lov om forbud mod tv-overvågning, at vi hilser med glæde, at politiet nu får bedre muligheder for at anvende tv-overvågning som led i efterforskningen.

§ 4 a giver Politimesteren (Politidirektøren) en mulighed for at henstille til offentlige myndigheder og private at installere den tv-overvågning de har hjemmel til i gældende lovgivning. Det er en marginal forbedring, idet det må antages allerede at være gældende i praksis. Vi ser derfor gerne en stramning af formuleringen, således det bliver muligt for politiet at pålægge den offentlige myndighed eller private at foretage tv-overvågning, hvor politimæssige grunde taler herfor.

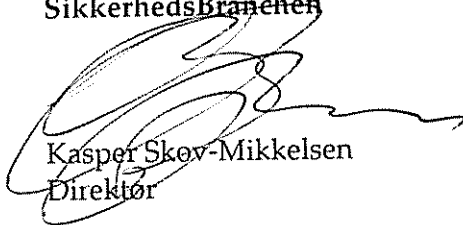
§ 4 b giver Politimesteren (Politidirektøren) mulighed for at meddele offentlige myndigheder og private pålæg vedrørende kvaliteten af optagelserne samt opbevaring af samme. Dette er et emne, der ligger SikkerhedsBranchen meget på sinde. Vi har indført en ISO 9001 certificering for virksomheder, der arbejder med installation af tv-overvågning, netop for at sikre kunden og samfundet den bedste kvalitet og det bedste udbytte af tv-overvågningen. Denne certificeringsordning indeholder et særskilt afsnit om tekniske specifikationer som anlæggene skal overholde samt et afsnit om de udstyrsklasser/tekniske krav som de enkelte dele af anlægget (kameraer, monitorer, lagringsenheder) skal leve op til.

Hverken § 4 b eller bemærkningerne hertil giver nogen præcise anvisninger på, hvilke specifikke krav politiet kan eller skal stille til anlægget/udstyret for at sikre at optagelserne er af en kvalitet, så de kan anvendes i efterforskningen. Disse anvisninger findes i ovennævnte tekniske specifikationer og vi stiller dem gerne til rådighed for Justitsministeriet. Vi indgår også gerne i et samarbejde om, hvorledes disse specifikationer kan gøres mere målrettede til brug i den enkelte politikreds.

Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at SikkerhedsBranchen har en arbejdsgruppe med deltagelse af blandt andre Rigspolitiets tekniske afdeling og Statsadvokaturen om at forbedre mulighederne for politiets anvendelse af tv-overvågning i efterforskningen. Denne gruppe er meget begejstret for ovennævnte tekniske specifikationer.

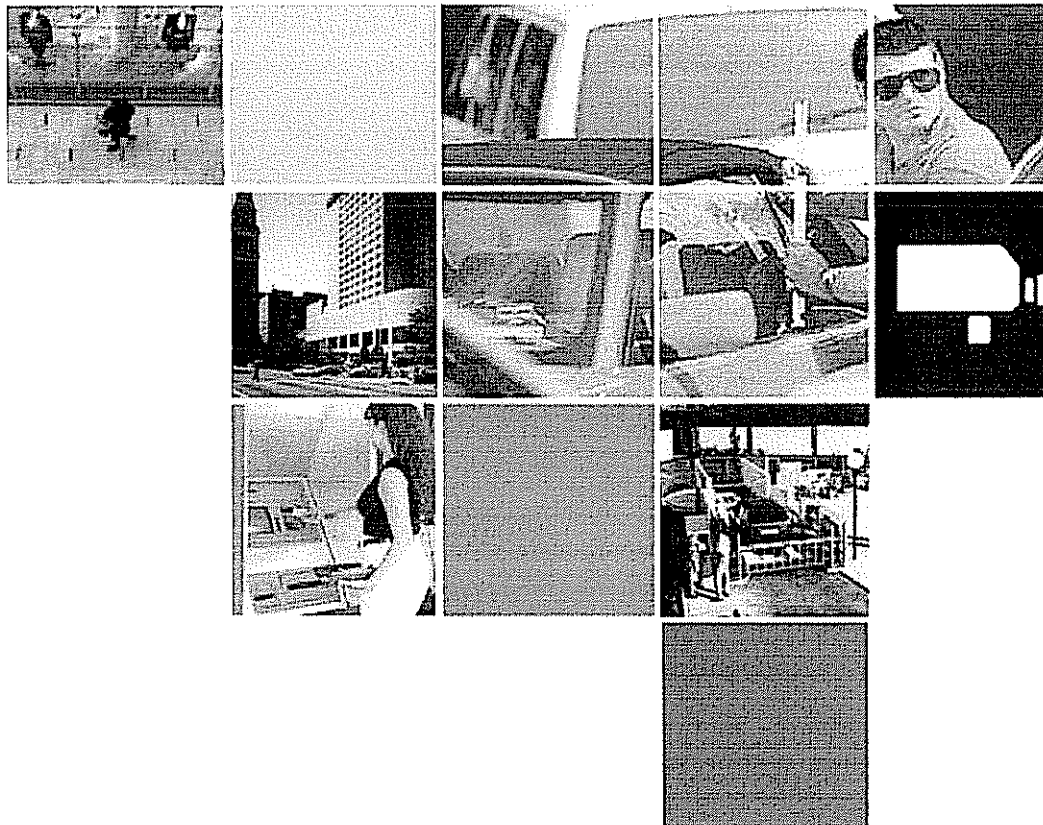
Kopi af tekniske specifikationer og udstyrsklasser vedlægges.

Med venlig hilsen
SikkerhedsBranchen

Kasper Skov-Mikkelsen
Direktør

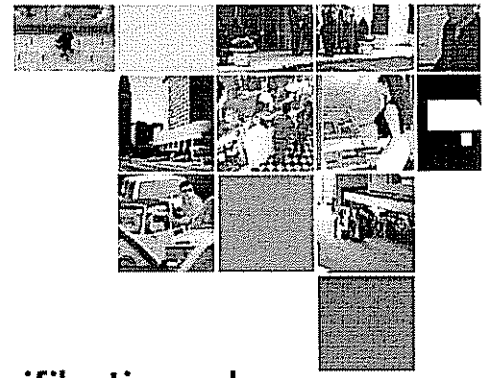

ITV-specifikation

Teknisk standard

SikkerhedsBranchen
SIKKERHEDENS HUS
Jernholmen 12
2650 Hvidovre
Tlf: 36 49 40 80
Fax: 36 34 90 01
www.sikkerhedsbranchen.dk

Sådan bruger

du ITV-specifikationen!

Overvågningsdelen

Overvågningsdelen er den del af tv-overvågningssystemet, som består af: kameraer, monitorer, vælgere, multipleksere, videotransmissionsudstyr mv.

Overvågningsdelen er delt op i tre kategorier - alt efter til hvilket formål de enkelte kameraer skal anvendes:

OBSERVATION, VERIFIKATION og IDENTIFIKATION.

Dokumentationsdelen

Dokumentationsdelen er den del af tv-overvågningssystemet, som optager billeder fra kameraerne. Optagelserne kan foregå analogt på en båndoptager eller digitalt på en digital video rekorder (DVR).

Sikringsniveauer

De forskellige sikringsniveauer angiver for kameraer og dokumentationsudstyr hvad formålet er og hvad kvaliteten af udstyret skal være.

Et kamera og en optageenhed kan placeres i et af 4 niveauer fra 1 til 4, hvor 1 er det laveste sikringsniveau og 4 er det højeste sikringsniveau.

Udstyrsklasser

For bedre at kunne definere hvilke minimumskrav der skal stilles til de komponenter, som indgår i det samlede tv-overvågningssystem er der indført udstyrsklasser, som specificerer minimumskravene i form af en standard og høj udstyrsklasse.

Til de enkelte sikringsniveauer er der knyttet en minimum-udstyrsklasse for de enkelte komponenter således at en installatør let kan se, hvilke krav det ønskede udstyr skal leve op til.

Kameraspecifikation

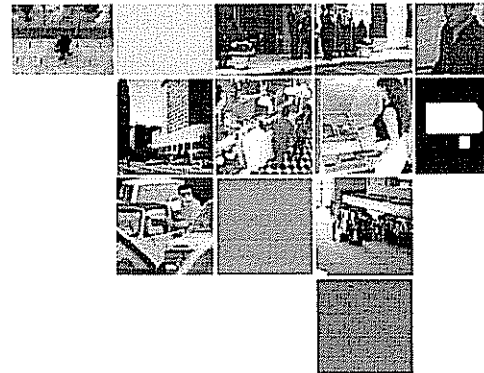
Kameraspecifikationen beskriver kort og entydigt formålet med kameraet samt niveauet, niveauet for optagelse, perioden billederne skal gemmes, antal billeder pr. sekund samt komponentkvaliteten.

Denne entydige specifikation benyttes i udbudsmaterialer, kravspecifikationer, tilbud, dokumentation, installationserklæring mv.

Sådan gør du

I praksis består et tv-overvågningssystem oftest af et miks af de 3 overvågningsdele.

For hvert kamera vælges et niveau alt efter formål og hvor høje krav der stilles til udstyret. Langt de fleste tv-overvågningssystemer har en optageenhed, og niveauet for denne skal vælges i forhold til det enkelte kamera. Ved dokumentation skal der også for hvert kamera specificeres hvor længe billederne skal gemmes samt optagehastighed ved optagelse både i normal og alarmtilstand.

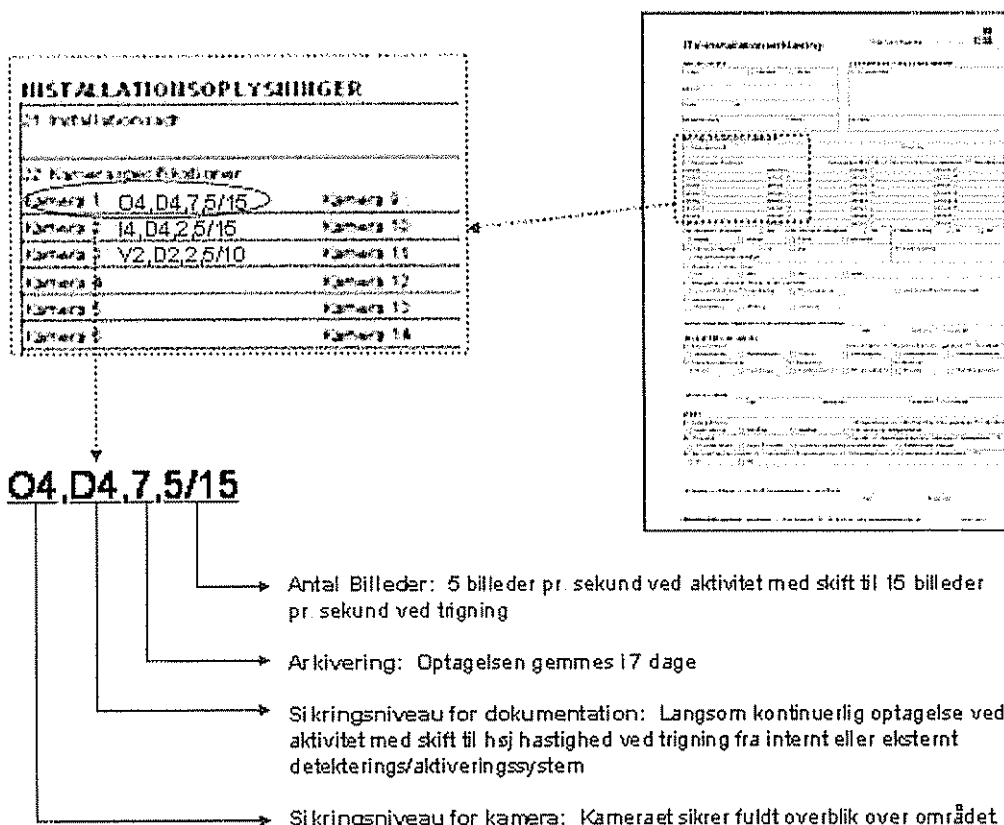

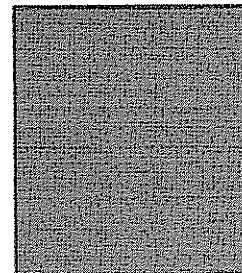
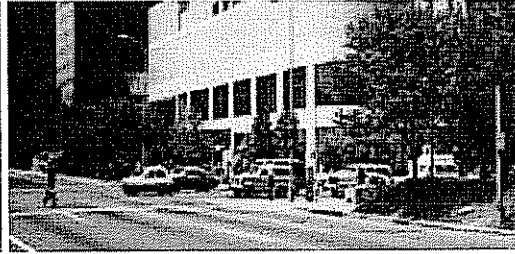
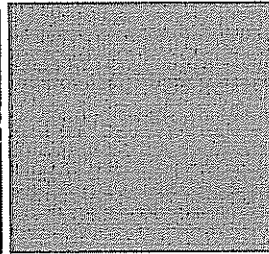
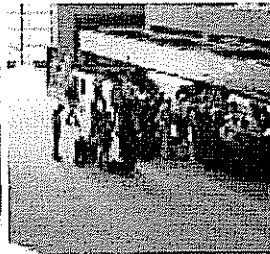
Eksempel på kameraspecifikation:

Kameraet skal give fuldt overblik over et givent område, og der stilles krav om høj kvalitet. Der skal optages kontinuerligt ved aktivitet i området (5 billeder pr. sekund) med skift til høj hastighed ved alarm (15 billeder pr. sekund). Billederne skal gemmes i 7 dage.

Alt dette kan sammenfattes i følgende kameraspecifikation: **O4,D4,7,5/15**

Kameraspecifikationen skal bl.a. benyttes på installationserklæringen som vist her under.

OBSERVATION

.....er der nogen derude?

Definition

Et observationskamera overvåger et givet område således at det kan konstateres, om der er nogen eller noget i området.

Et menneske i fuld højde (gns. 175 cm) skal udgøre mindst 5% af billedhøjden.

Et observationskamera kan placeres i et af 4 niveauer kaldet O1, O2, O3 og O4, hvor O1 er det laveste niveau og O4 er det højeste niveau.

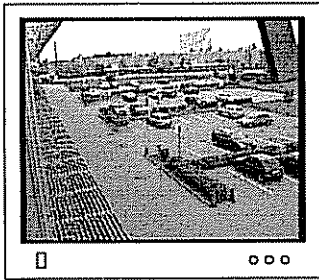
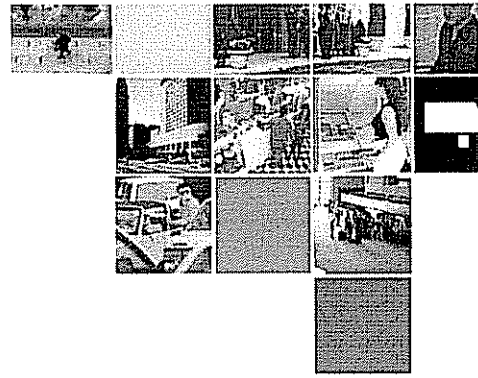
Betegnelserne O0, O1, O2, O3 og O4 skal benyttes i installationserklæringen for hvert enkelt kamera således at formålet og niveauet klart og tydeligt fremgår

Formål

Observationskameraet sikrer dig overblik over et større område eller et enkelt delområde.

Et observationskamera kan f.eks. fungere som:

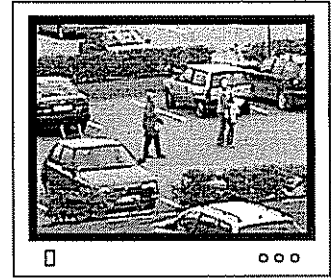
- service i f.eks. et P-hus, hvor vagten får mulighed for at kunne anvise ledige parkeringspladser.
- sikkerhedsforanstaltning f.eks. i butikcentre, hvor det giver vagterne mulighed for at spore, følge og stoppe butikstyve, inden de når udgangen.
- tryghedsskabende element som f.eks. på togstationer, hvor kameraerne holder øje med, hvad der foregår.
- præventivt middel for at undgå problemer.

5%

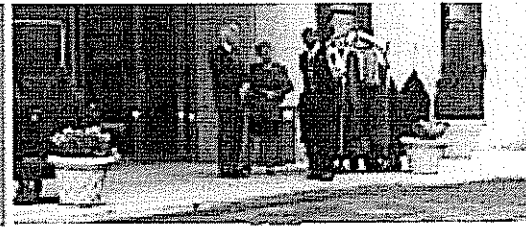
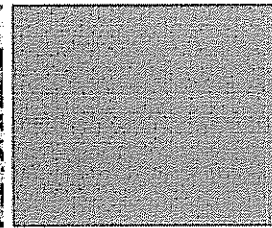
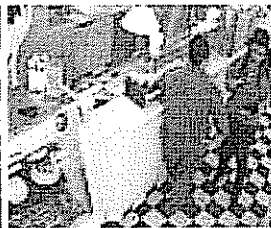
20%

33%

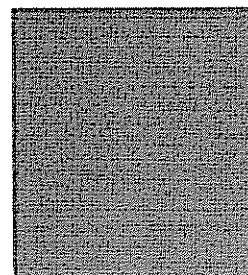
Sikringsniveauer for observation

Niveau	Beskrivelse	Udstyrsklasse
4	Kameraet sikrer fuldt overblik over området. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 5% af billedhøjden.	Høj
3	Kameraet sikrer overblik over delområde. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 5% af billedhøjden.	Høj
2	Kameraet sikrer fuldt overblik over området. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 5% af billedhøjden.	Standard
1	Kameraet sikrer overblik over delområde. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 5% af billedhøjden.	Standard
0		-

VERIFIKATION

.....hvad laver de?

Definition

Et verifikationskamera giver overblik over et givent område og et billede, der kan bruges til at verificere hvad der sker.

Et menneske i fuld højde (gns. 175 cm) skal udgøre mindst 50% af billedhøjden.

Et verifikationskamera kan placeres i et af 4 niveauer kaldet V1, V2, V3 og V4, hvor V1 er det laveste niveau og V4 er det højeste niveau.

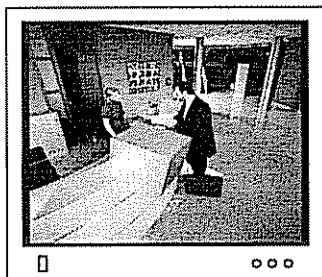
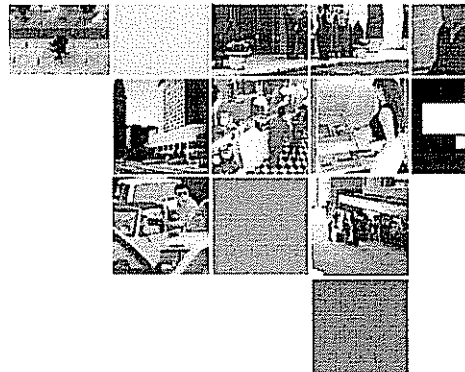
Betegnelserne V0, V1, V2, V3 og V4 skal benyttes i installationserklæringen for hvert enkelt kamera, således at formålet og niveauet klart og tydeligt fremgår.

Formål

Verifikationskameraet sikrer dig overblik over et givent område samt et billede, der kan bruges til at verificere hvad der sker.

Et verifikationskamera kan f.eks. bruges til at:

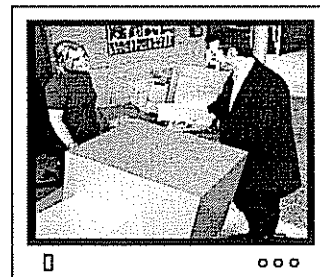
- Give vagter mulighed for at se hvad enkelte personer foretager sig.
- Overvåge produktionslinier
- Kasseliner
- Receptioner

50%

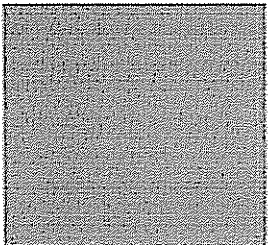
75%

100%

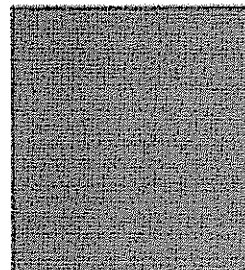
Sikringsniveauer for verifikation

Niveau	Beskrivelse	Udstyrsklasse
4	Kameraet sikrer overblik og verifikation af området. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 100% af billedhøjden.	Høj
3	Kameraet sikrer overblik og verifikation af området. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 50% af billedhøjden.	Høj
2	Kameraet sikrer overblik og verifikation af området. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 100% af billedhøjden.	Standard
1	Kameraet sikrer overblik og verifikation af relevant delområde. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 50% af billedhøjden.	Standard
0		-

IDENTIFIKATION

.....hvem er det?

Definition

Et identifikationskamera giver et detaljeret billede af en person eller et objekt, således at personen eller objektet kan identificeres.

Et menneske i fuld højde (gns. 175 cm) skal udgøre mindst 120% af billedhøjden.

Bredden af en standard nummerplade skal udgøre mindst 20% af billedbredden.

Et identifikationskamera kan placeres i et af 4 niveauer kaldet I1, I2, I3 og I4, hvor I1 er det laveste niveau og I4 er det højeste niveau.

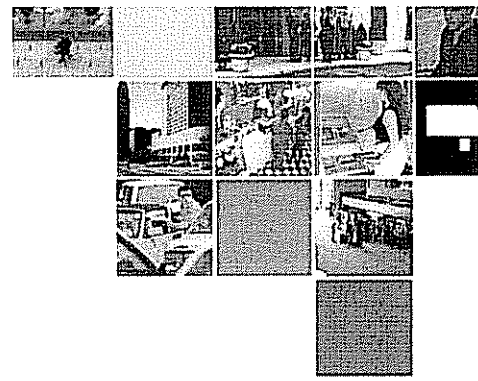
Betegnelserne I0, I1, I2, I3 og I4 skal benyttes i installationserklæringen for hvert enkelt kamera, således at formålet og niveauet klart og tydeligt fremgår.

Formål

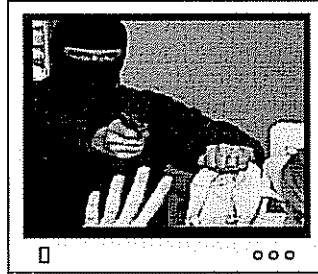
Et identifikationskamera bruges, hvor et detaljeret billede er nødvendigt til at identificere en person, eller et objekt.

Et identifikationskamera kan f.eks. bruges til:

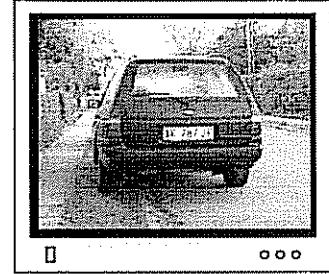
- At identificere røvere i banker, butikker, kasse på rådhus mv.
- Genkende et køretøj, en nummerplade eller lignende.
- Kriminalteknisk efterforskning.
- Adgangskontrol i f.eks. virksomheder og boligkomplekser for at identificere personer, inden de lukkes ind.
- Proceskontrol mv.

120 %

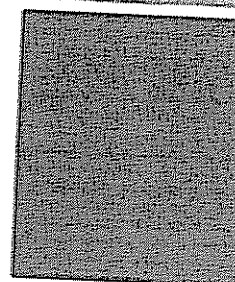
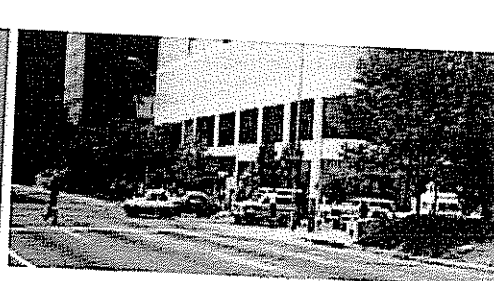
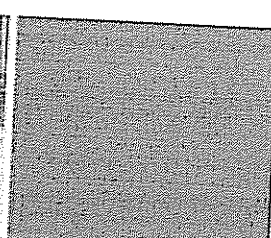
200%

20%

Sikringsniveauer for identifikation

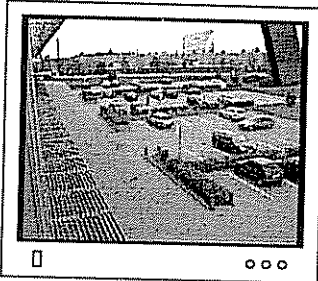
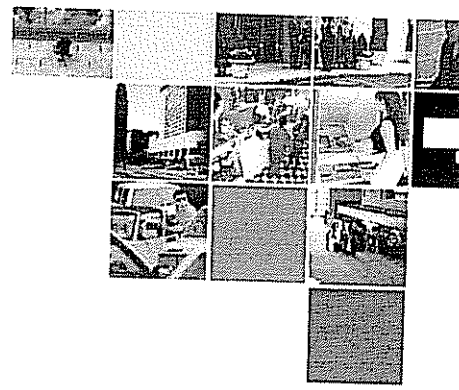
Niveau	Beskrivelse	Udstyrsklasse
4	Kameraet viser identifikationsobjekt i nærbillede, der giver de ønskede detaljer. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 200% af billedhøjden. Bredden af en standard nummerplade skal udgøre mindst 20% af billedbredden.	Høj
3	Kameraet viser identifikationsobjekt i nærbillede, der giver de ønskede detaljer. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 120% af billedhøjden.	Høj
2	Kameraet viser identifikationsobjekt i nærbillede, der giver de ønskede detaljer. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 200% af billedhøjden. Bredden af en standard nummerplade skal udgøre mindst 20% af billedbredden.	Standard
1	Kameraet viser identifikationsobjekt i nærbillede, der giver de ønskede detaljer. Et menneske i fuld højde skal udgøre mindst 120% af billedhøjden.	Standard
0	Kameraet kan benyttes til identifikation, men lever ikke op til kravene i udstyrsklasserne. Det skal dokumenteres som bilag til installationserklæringen, hvorledes udstyret som minimum lever op til sikringsniveau Standard.	-

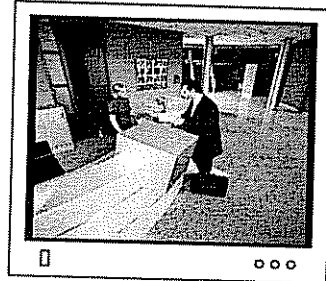
DOKUMENTATION

....hvad skete der?

Definition	Formål
<p>Dokumentationsudstyret skal sikre bevis for en persons færden, et hændelsesforløb, identifikation af personer, nummerplader m.v.</p> <p>Dokumentationsudstyret kan placeres i et af 4 niveauer kaldet D1, D2, D3 og D4, hvor D1 er det laveste niveau og D4 er det højeste niveau.</p> <p>Den tid optagelserne skal gemmes skal afpasses i forhold til gældende lov. Tiden opgives i hele dage og skal være så kort som mulig.</p> <p>Optagehastigheden skal opgives for både for optagelse under normale forhold og under alarm.</p> <p>Betegnelserne D0, D1, D2, D3, D4, optagetiden og optagehastigheden skal benyttes i installationserklæringen således at formålet og niveauet klart og tydeligt fremgår.</p>	<p>Dokumentationsudstyret bruges til at optage billeder fra enkelte eller alle kameraer, der er et ønske om at kunne se hvad der skete.</p> <p>Billeder fra dokumentationsudstyret kan bruges til:</p> <ul style="list-style-type: none">• at identificere personer, køretøjer, nummerplader mv.• at genskabe hændelsesforløb• kriminalteknisk efterforskning, og som bevis materiale, hvilket stiller store krav til kvalitet.• At dokumentere kvalitet i forbindelse med proceskontrol

Observation

Verifikation

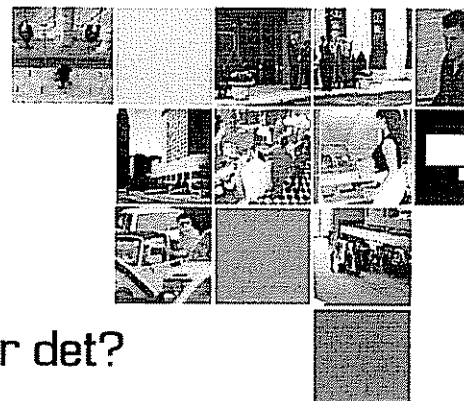

Identifikation

Sikringsniveauer for dokumentation

Niveau	Beskrivelse	Udstyrsklasse
4	Langsom kontinuerlig optagelse ved aktivitet med skift til høj hastighed ved trigning fra internt eller eksternt detekterings-/aktiveringssystem.	Høj
3	Langsom kontinuerlig optagelse ved aktivitet.	Høj
2	Langsom kontinuerlig optagelse ved aktivitet med skift til høj hastighed ved trigning fra internt eller eksternt detekterings-/aktiveringssystem.	Standard
1	Langsom kontinuerlig optagelse ved aktivitet.	Standard
0		-

ITV-specifikation

Hvorfor det?

Markedet i Danmark for TV-overvågning er hastigt voksende og udbudet af løsninger ligeledes. Da udbudet er stort og det ikke umiddelbart er gennemskueligt for kunderne hvilken løsning de skal vælge har SikkerhedsBranchen udarbejdet en teknisk standard for tv-overvågning "ITV-specifikation".

Målet for ITV-specifikationen er at give rådgivere, forsikringselskaber og kunder et entydigt værktøj til at beskrive hvilken løsning/kvalitet de ønsker, og dermed gøre det nemmere at indhente tilbud fra ITV-installatørerne, da rammerne for tilbud er ens.

ITV-specifikationen er baseret på:

1. DS/EN 50132-7 Alarmsystemer – CCTV overvågningssystemer til anvendelse i sikkerhedsinstallationer – del 7: Retningslinier for anvendelse
2. CEA (Comité Européen des Assurances) Forsikringselskabernes vejledning om CCTV-sikkerhedsinstallationer

ITV-specifikationen er en del af det grundlag, som Dansk Standard benytter i certificeringen af ITV-installatører.

For at kunne opnå kvalitetsstempelt "Certificeret ITV-Installatør" skal installatøren have gennemgået en række godkendte ITV-uddannelser, som blandt andet bygger på ITV-specifikationen. Dette er med til at sikre kunden, at installatøren er i stand til at leve op til de specificerede krav, hvad angår både udstyr og know-how.

Udstyrsklasser

	Standard		Høj	
Kamera, S/H	Opløsning	≥ 330 TVL	Opløsning	≥ 550 TVL
Kamera, Farve	Opløsning	≥ 300 TVL	Opløsning	≥ 450 TVL
Objektiv	Udendørs	Autoiris	Udendørs	Autoiris
	IR-belysning	Autoiris. IR-korrigeret	IR-belysning	Autoiris. IR-korrigeret
Monitor, S/H (analog)	Opløsning	≥ 500 TVL	Opløsning	≥ 850 TVL
Monitor, Farve (analog)	Opløsning. PAL	≥ 300 TVL	Opløsning. PAL	≥ 500 TVL
Monitor, Farve (digital)	Opløsning	≥ 768x576	Opløsning	≥ 1024x768
Lagringsmedier:				
Analog optager (Bånd)	Opløsning ved afspilning	≥ 240 TVL	Opløsning ved afspilning	≥ 350 TVL
Digital optager (DVR)	Opløsning ved afspilning	CIF(352x288) PAL	Opløsning ved afspilning	2CIF (704x288) PAL eller VGA (640x480)

Udstyrsklasserne specificerer minimumskravene til udstyr.

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO

23 MRS. 2006

JOURNAL NR

RA-2006-609-0057

BEDES ANFORT VED SVARSKRIVELSER

+ bilag

SAGSBEHANDLER: HS

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00
FAX 33 43 67 10

Vedrørende Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme og et udkast til lov om ændring af udleveringsloven

Ved skrivelse af 1. marts 2006 (sagsnr. 2005-793-0026) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme samt et udkast til lovbestemmelser om ændring i udleveringsloven.

I den anledning har jeg modtaget vedlagte udtalelser fra statsadvokaterne.

Som det fremgår af udtalelserne, har statsadvokaterne ikke bemærkninger til udkastet til lovbestemmelser om ændring af udleveringsloven. Heller ikke jeg har bemærkninger til udkastet.

Med hensyn til Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme har Statsadvokaten for Særlige Økonomisk Kriminalitet meddelt, at han med hensyn til spørgsmålet om tilregnelser kan tilslutte sig flertallet i udvalget, som går ind for en almindelig forsætsvurdering.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet og Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager har vedrørende forslaget i betænkningen til en ny § 114 a i straffeloven bemærket, at udformningen af bestemmelsen bør overvejes på ny, idet henvisningen i bestemmelsen til en række konventioner medfører, at det ikke umiddelbart af straffeloven fremgår, hvilke strafbare handlinger der er omfattet.

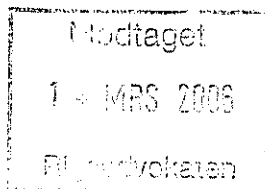
Jeg har deltaget i Straffelovrådets arbejde med betænkningen, og jeg har ikke bemærkninger til forslagene i betænkningen, herunder til forslaget fra flertallet i rådet om ikke at begrænse det strafferetlige ansvar til et kvalificeret forsæt. Jeg er dog enig i bemærkningerne fra de ovennævnte to statsadvokater om, at det ville være hensigtsmæssigt, hvis straffelovens § 114 a kunne affattes på en måde, så de strafbare handlinger var klarere beskrevet i selve bestemmelsen i straffeloven. Dette var imidlertid efter Straffelovrådets opfattelse ikke muligt bl.a. under hensyn til, at der med den foreslåede bestemmelse ikke bør ske en udvidelse af det strafbare område.

Henning Fode

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Rigsadvokaten

STATSADVOKATEN

DATO 13 03 2006

JOURNAL NR
SA1-2006-601-0014

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

STATSADVOKATEN FOR KØ-
BENHAVN, FREDERIKSBERG
OG TÅRNBY

JENS KOFODS GADE 1. 3
1268 KØBENHAVN K

TELEFON 33 30 73 00
FAX 33 30 73 49

Ved skrivelse af 3. marts 2006 (Deres j.nr. RA-2005-91-0064) har De anmodet om mine eventuelle bemærkninger til Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme og udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

I den anledning skal jeg herved meddele, at jeg ikke har bemærkninger til hverken den nævnte betænkning eller det nævnte udkast.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be "K. Hjorth".

K. Hjorth

RIGSADVOKATEN 2006-609-0057 (-0004) (1573)

STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

Modtaget
13 MRS. 2006
Rigsadvokaten

DATO 15 marts 2006

JOURNAL NR
SA3-2006-601-0008

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER
SAGSBEHANDLER: Mette Vestergaard

STATSADVOKATEN FOR FYN,
SYDØSTJÆLLAND, LOLLAND,
FALSTER OG BORNHOLM

JENS KOFODS GADE 1. 3. TV.
1268 KØBENHAVN K

TELEFON 33 30 73 50
FAX 33 30 73 99

Vedr. RA-2005-91-0064

Ved påtegning af 3. marts 2006 har Rigsadvokaten anmodet om eventuelle bemærkninger til Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme og udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

I den anledning kan jeg oplyse, at jeg ikke har bemærkninger til betænkningen eller udkastene til lovændringer.

Lise-Lotte Nilas

RIGSADVOKATEN 2006-609-0057 (-0007)

STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

DATO 15 marts 2006

JOURNAL NR.

SA4-2006-609-0012

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: CO/AK

STATSADVOKATEN I AALBORG

NYHAVNSGADE 9

POSTBOKS 539

9100 AALBORG

TELEFON 96 32 42 00

FAX 98 16 39 16

Modtaget

16 MRS. 2006

Rigsadvokaten

Ved påtegning af 3. marts 2006 anmodede Rigsadvokaten om eventuelle bemærkninger til Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme og udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven.

Jeg kan herved meddele, at jeg kan tilslutte mig de anbefalinger som flertallet af Straffelovrådets medlemmer er fremkommet med.

Jeg har ingen bemærkninger til de foreslåede ændringer af udleveringsloven.

Der henvises til RA-2005-91-0064.

På statsadvokatens vegne

Anne-Mette Wiese

vicestatsadvokat

RIGSADVOKATEN 2006-609-0057(-0006)

Modtaget
13 MRS. 2006
Rigsadvokaten

J.nr. SA5-2006-280-0003
Sagsbehandler: JSA/MK

Tilbagesendes **Rigsadvokaten**.

Betænkningen og udkastet til ændring af udleveringsloven giver ikke anledning til bemærkninger.

Der henvises til Deres j.nr. RA-2005-91-0064.

Statsadvokaten i Viborg, den 10. marts 2006

P. Brøndt Jørgensen

RIGSADVOKATEN 2006 - 609 - 0057 (- 0003)

STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

Dato: 13/3 2006
J nr: SØK-10160-00012-06
Sagsbehandler: JMA

STATSADVOKATEN FOR SÆRLIG
ØKONOMISK KRIMINALITET

BRYGGERVANGEN 55. 3
POSTBOKS 809
2100 KØBENHAVN Ø

TELEFON 35 25 95 00
FAX 33 43 01 19

E-mail: saeok@ankl.dk

Web: www.rigsadvokaten.dk

Web: www.politi.dk

Modtaget
15 MRS. 2006
Rigsadvokaten

Vedr.: Straffelovsrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme og udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven (Rigsadvokatens j.nr. RA-2005-91-0064)

Under henvisning til Rigsadvokatens høringsskrivelse af 3/3 2006 vedrørende ovennævnte betænkning, har jeg følgende bemærkninger:

Straffelovsrådet foreslår en ny § 114 a i straffeloven, der omfatter de handlinger, der efter Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme skal anses som terrorhandlinger, og som ikke allerede er omfattet af § 114. Jeg er enig i indholdet af den nye bestemmelse. Den foreslåede form, hvor der henvises til bestemte artikler i de berørte konventioner og protokoller, finder jeg imidlertid bør overvejes påny, idet man efter min opfattelse ved konkrete straffebud bør tilstræbe så få henvisninger til andre retsakter som muligt.

Straffelovsrådet foreslår også nye bestemmelser i straffelovens §§ 114 c og 114 d nye bestemmelser om hvervning og oplæring til at begå terrorhandlinger. Jeg kan tilslutte mig disse bestemmelser. Jeg skal bemærke, at ved spørgsmålet om tilregnelser støtter jeg flertallet i Straffelovsrådet, som går ind for en almindelig forsætsvurdering. Jeg kan således ikke tilslutte mig mindretallets anbefaling om, at der bør stilles krav om kvalificeret forsæt (hensigt).

Udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven giver mig ikke anledning til bemærkninger.

RIGSADVOKATEN 2006-609-0057 (0005)

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Henning Thiesen', with a stylized flourish at the end.

Henning Thiesen

STATSADVOKATEN FOR SÆRLIG
ØKONOMISK KRIMINALITET

SIDE 2

STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

DATO 14 03 2006

JOURNAL NR.

SAIS-2006-601-0005

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: LMP

STATSADVOKATEN FOR
SÆRLIGE INTERNATIONALE
STRAFFESAGER

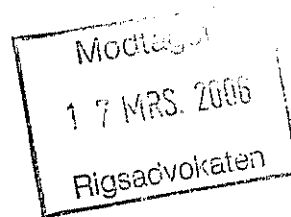
JENS KOFODS GADE 1
1268 KØBENHAVN K

TELEFON 33 30 72 50

FAX 33 30 72 70

E-MAIL SICO@ANKL.DK

WWW.SICO.ANKL.DK

Vedr. RA-2005-91-0064

Under henvisning til skrivelse af 3. marts 2006 om udkast til Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme og udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven bemærker jeg, at jeg ikke har bemærkninger til, at materielle straffebestemmelser, der følger ratifikationen af de i materialet omhandlede konventioner, bliver indført. Jeg er endvidere enig med flertallet i bemærkningerne om tilregnelsen.

Jeg har gennemgået betænkningen og noteret mig, at der er tale om yderligere kriminalisering af former for bistand til terrorhandlinger eller bistand til andres mulige terroraktiviteter. Den valgte model vedr. § 114 a, der henviser til en række ikke alment kendte konventioner, yder imidlertid ikke vejledning af den klarhed, der må kræves, når det gælder mulig overtrædelse af straffeloven, der i givet fald kan straffes strengt.

Jeg vil anbefale, at det klart kommer til at fremgå, hvad der skal være strafbart for derved at modvirke, at denne type kriminalitet bliver begået samt at sikre, at efterforskning kan målrettes.

Med venlig hilsen

Birgitte Vestberg
Birgitte Vestberg

RIGSADVOKATEN 2006 - 609 - 0057

(-0008) (17/3)

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO

23 MRS. 2006

JOURNAL NR

RA-2006-510-0017

DEDES ANFORT VED SVARSKRIVELSER

+ bilag

SAGSBEHANDLER: HS

Jmt. modt.
23 MRS. 2006

J.S. / Heide H.

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Vedrørende lovforslag om styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme

Ved skrivelse af 1. marts 2006 (sagsnr. 2005-730-0246) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om et udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning mv. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.).

I den anledning har jeg modtaget vedlagte udtalelser fra statsadvokaterne.

Statsadvokaten for Sjælland, Statsadvokaten i Ålborg og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet har bemærket, at også andre mistænkte end terrormistænkte i væsentlig grad søger at udnytte den teknologiske udvikling med hensyn til telekommunikation. Begrundelsen for lovforslagets § 783, stk. 2, hvorefter der i sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 kan indhentes kendelse om telefonaflytning af personer, gør sig således også gældende i sager, hvor personer mistænkes for anden alvorlig kriminalitet, f.eks. narkotikakriminalitet.

Disse tre statsadvokater foreslår derfor kriminalitetskravet i § 783, stk. 2, udformet således, at telefonaflytning af en person kan ske i sager, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover.

Jeg kan tilslutte mig dette forslag og kan i den forbindelse ligesom Statsadvokaten for Sjælland pege på, at den foreslåede bestemmelse i § 783, stk. 2, ikke udvider politiets

adgang til at foretage aflytning, men kun medfører en forenkling af den formelle procedure med hensyn til iværksættelsen af indgrebet.

Statsadvokaterne har ikke yderligere bemærkninger til lovforslaget.

Herudover bemærkes, at bestemmelsen i § 783, stk. 2, i den foreslåede affattelse medfører, at politiet, når der iværksættes aflytning af nye telefoner, der benyttes af den person kendelsen omfatter, ikke uden en ny retskendelse om teleoplysning vil have adgang til at få oplyst, hvilke andre telefoner den aflyttede telefon er i forbindelse med.

RIGSADVOKATEN

Jeg finder derfor, at bestemmelsen i § 783, stk. 2, bør udvides, således at den ikke kun giver mulighed for at iværksætte telefonaflytning, jf. retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 1, men også teleoplysning efter § 780, stk. 1, nr. 3, hvorefter der kan indhentes oplysninger om, hvilke telefoner eller andre tilsvarende kommunikationsapparater der sættes i forbindelse med en bestemt telefon eller andet kommunikationsapparat, selv om indehaveren af dette ikke har meddelt tilladelse hertil.

SIDE 2

En sådan ændring, der alene vil lette den formelle procedure med hensyn til indhentning af en kendelse om teleoplysning, og som i øvrigt vedrører et mindre intensivt indgreb end telefonaflytning, er efter min opfattelse nødvendig, hvis det tilsigtede formål – at politiet kun behøver at indhente en retskendelse – skal opnås fuldt ud.

Jeg har ikke herudover bemærkninger til lovforslaget, som jeg kan støtte.

Henning Fode

STATSADVOKATEN

Modtaget
16 MARS 2006
Rigsadvokaten

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

DATO 15 marts 2006

JOURNAL NR.

SA2-2006-510-0012

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: PA/bb

STATSADVOKATEN FOR
SJÆLLAND

JENS KOFODS GADE 1. 4
1268 KØBENHAVN K

TELEFON 33 30 72 00
FAX 33 30 72 72

Vedr. RA-2006-510-0017

Under henvisning til Rigsadvokatens høring over udkast til lov om ændring af retsplejeloven m.v. kan jeg oplyse, at jeg generelt kan tilslutte mig forslaget.

Særlig for så vidt angår udkastet til lovforslagets § 1, nr. 4, skal jeg dog bemærke, at det efter min opfattelse forekommer mindre velbegrundet at begrænse anvendelsen af den foreslåede § 783 stk. 2, til alene at angå efterforskning af overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13.

Jeg skal i den forbindelse henvise til, at det af de generelle bemærkninger s. 41 fremgår, at det er Justitsministeriets opfattelse, at den foreslåede bestemmelse alene vil medføre en forenkling af den formelle procedure. Forslaget vil med andre ord ikke udvide politiets adgang til at iværksætte telefonaflytning.

Det er min erfaring, at hovedbegrundelsen for forslaget – at terrormistænkte i væsentlig grad søger at udnytte den teknologiske udvikling inden for tele- og internetkommunikation til at undgå overvågning fra myndighedernes side – også gør sig gældende for personer, der mistænkes for anden organiseret og typisk grænseoverskridende kriminalitet som f.eks. narkotikahandel eller menneskehandel.

En ændring i den formelle procedure for indhentelse af kendelser vil utvivlsomt medføre effektivisering i efterforskningen af sager der optræder mere hyppigt – herunder narkotikasager.

STATSADVOKATEN

2006-510-0017 - (0009) 16/3-06

Det er derfor min opfattelse, at det vil være hensigtsmæssigt, at forslaget udvides, således at kriminalitetskravet formuleres i lighed med forslaget § 1, nr. 8.

Merlung

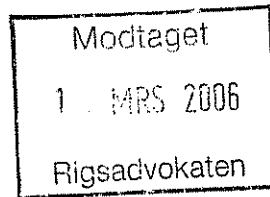
STATSADVOKATEN

SIDE 2

STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

DATO 13 marts 2006

JOURNAL NR
SA3-2006-510-0009

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

+ bilag

SAGSBEHANDLER: Bente Schnack

STATSADVOKATEN FOR FYN,
SYDØSTJÆLLAND, LOLLAND,
FALSTER OG BORNHOLM

JENS KOFODS GADE 1. 3. TV
1268 KØBENHAVN K

TELEFON 33 30 73 50

FAX 33 30 73 99

Vedr. Deres j. nr. RA-2006-510-0017

Ved påtegning af 6. marts 2006 har Rigsadvokaten anmodet om mine eventuelle bemærkninger vedrørende udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning mv. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme).

I den anledning kan jeg meddele, at jeg ikke har bemærkninger til det foreliggende udkast.

Lise-Lotte Nilas

RIGSADVOKATEN 2006-510-0017

(0005) (1573)

STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

Modtaget
15 MRS. 2006
Rigsadvokaten

DATO 13 marts 2006

JOURNAL NR.

SA4-2006-510-0009

BEDES ANFORT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: AMS/AK

STATSADVOKATEN I AALBORG

NYHAVNSGADE 9

POSTBOKS 539

9100 AALBORG

TELEFON 96 32 42 00

FAX 98 16 39 16

Vedr. RA-2006-510-0017.

Ved påtegning af 6. marts 2006 har Rigsadvokaten anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning mv. og lov om luftfart.

I den anledning har jeg følgende bemærkninger til udkast til lovforslagets nr. 4, vedrørende indsættelse af et nyt stk. 2, i retsplejelovens § 783. Forslaget indebærer, at retten under visse nærmere betingelser kan afsige en kendelse på en person i stedet for telefonnumre i kendelser om telefonaflytning efter § 783, stk. 1, nr. 1. Forslaget skal ifølge såvel den tværministerielle arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse samt Justitsministeriets egne overvejelser tage højde for, at den teknologiske udvikling har betydet, at mistænkte har mulighed for og forsøger at sløre deres handlinger ved at anvende en flerhed af kommunikationsmidler, med den aktuelle følge, at det er vanskeligt for politiet at være tilstrækkeligt på forkant med, hvilke telefonnumre en mistænkt benytter, til at det er muligt at indhente forudgående retskendelser.

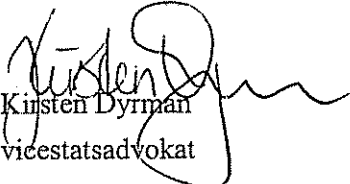
I lovforslaget er muligheden for, at retten kan afsige en sådan kendelse, begrænset til efterforskning angående overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Da såvel arbejdsgruppens som Justitsministeriets overvejelser om anvendelse af en flerhed af kommunikationsmidler i min erfaring i mindst lige så høj grad gør sig gældende på området for organiseret handel med narkotika, finder jeg det mindre hensigtsmæssigt, at bestemmelsen begrænses til alene at angå terrorvirksomhed. Efter min opfattelse burde kriminalitetskravet formuleres i lighed med forslaget nr. 8 om en ny § 791c, således at bestemmelsen kan anvendes, hvis efterforskningen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, eller en forsætlig over-

RIGSADVOKATEN 2006-510-0017 (60007) (1573)

trædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13. Dette ville give mulighed for i højere grad at kunne efterforske organiseret kriminalitet, navnlig vedrørende narkotikahandel, med forudgående retskendelser, frem for som det ofte er tilfældet nu, at starte aflytning på øjemedet dagligt, med efterfølgende forelæggelse for retten indenfor 24 timer, jf. § 783, stk. 3.

Jeg har ikke øvrige bemærkninger til udkastet til lovforslag.

På statsadvokatens vegne

Kirsten Dyrman
vicestatsadvokat

STATSADVOKATEN

SIDE 2

STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

Modtaget
15 MARS 2006
Rigsadvok

DATO 14 marts 2006

JOURNAL NR.

SA5-2006-510-0009

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

SAGSBEHANDLER: LWL/CK

STATSADVOKATEN I VIBORG

SCT. MOGENSGADE 8

8800 VIBORG

TELEFON 86 62 60 66

FAX 86 60 07 30

Ved brev af 6. marts 2006 har De anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning mv. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.).

I den anledning kan jeg oplyse, at jeg ikke har bemærkninger til udkastet, som jeg kan tilslutte mig.

Der henvises til Deres j.nr. RA-2006-510-0017.

P. Brøndt Jørgensen

RIGSADVOKATEN 2006-510-0017 (-0006)

(15/3)

STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

Dato: 13/3 2006
J nr : SØK-10167-00010-06
Sagsbehandler: JMA

STATSADVOKATEN FOR SÆRLIG
ØKONOMISK KRIMINALITET

BRYGGERVANGEN 55. 3
POSTBOKS 809
2100 KØBENHAVN Ø

TELEFON 35 25 95 00
FAX 33 43 01 19

E-mail: saeok@ankl.dk

Web: www.rigsadvokaten.dk

Web: www.politi.dk

Modtaget
15 MRS. 2006
Rigsadvokaten

Vedr.: Høring om udkast til forslag til lov om ændring af retsplejelovens, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.) – Rigsadvokatens j.nr. RA-2006-510-0017

Under henvisning til Rigsadvokatens høringsskrivelse af 6/3 2006 vedrørende ovennævnte forslag skal jeg bemærke følgende:

I retsplejelovens § 783 foreslås indsat et nyt stk. 2, som giver mulighed for i retskendelser om telefonaflytning i stedet for telefonnumre at anføre den person, som indgrebet angår. Jeg kan støtte denne nye bestemmelse, som efter min opfattelse er nødvendig for at tage højde for hyppige skift af telefoner og telefonnumre hos de mistænkte.

Efter min opfattelse kunne det overvejes om en bestemmelse som den foreslåede § 783, stk. 2, også skulle kunne bruges ved andre meget alvorlige lovovertrædelser end overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Jeg skal i denne forbindelse pege på, at den foreslåede nye § 791 c om forstyrrelse eller afbrydelse af radio- eller telekommunikation ikke kun gælder forebyggelse af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13, men også andre lovovertrædelser der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller mere.

Forslaget giver mig ikke herudover anledning til bemærkninger.

RIGSADVOKATEN 2006-510-0017 (0008)

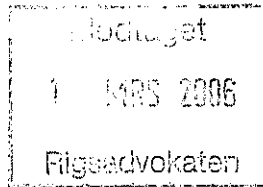
Med venlig hilsen

Henning Thiesen

STATSADVOKATEN FOR SÆRLIG
ØKONOMISK KRIMINALITET

SIDE 2

STATSADVOKATEN

Rigsadvokaten
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

DATO 10.03.2006

JOURNAL NR

SAIS-2006-510-0013

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: FO

STATSADVOKATEN FOR
SÆRLIGE INTERNATIONALE
STRAFFESAGER

JENS KOFODS GADE 1
1268 KØBENHAVN K

TELEFON 33 30 72 50
FAX 33 30 72 70
E-MAIL SICO@ANKL.DK
WWW.SICO.ANKL.DK

Vedr. j.nr. RA-2006-510-0017

Under henvisning til høringen af 6. marts 2006 kan jeg oplyse, at jeg ikke har bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning mv. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.).

Med venlig hilsen

Birgitte Vestberg

RIGSADVOKATEN 2006-510-0017

(-0003) (15/3)

SENDT PR. BUD
Folketinget, Christiansborg
Justitsministeren
1240 København K.

Jmt.mdt.

24 MRS 2006

J.nr.: 06-200/BH

24. marts 2006

**Uopfordret hørings svar til Lov om ændring af retsplejeloven, lov om
forbud mod tv-overvågning m.v., og lov om luftfart**

Vedlagt ovennævnte hørings svar, som vi venligst skal anmode om
videresendes til Folketinget i forbindelse med lovforslagets fremsendelse.

Venlig hilsen

f. Bjarne Høpner
Anna Boje

Lager, Post &
Servicearbejderne Forbund

Faglig afdeling
Rantzausgade 58
2200 Kbh. N
tlf. 35 35 35 47
fax 35 35 19 21

Faglig afdeling
Vibevej 31
2400 Kbh. NV
tlf 38 14 77 00
fax 38 14 77 01

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005NR.730-0246

Uopfordret høringsvar til

Lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v., og lov om luftfart

Lager, Post & Servicearbejdernes Forbund (LPSF) ønsker hermed at udtrykke betænkelighed over for de punkter i de nye forslag til terrorforebyggelse, som vi frygter kan begrænse vores retssikkerhed.

En sikkerhed der burde være grundlæggende i vores samfund.

LPSF vil her fremhæve enkelte emner i lovpakken, som vi synes er betænkelige samt tilføje generelle betragtninger.

Samtidig vil vi bemærke, at det i det hele taget er dybt betænkeligt, at de grundlæggende rettigheder i vores samfund kan sættes til side af politiet, hvis de vurderer, at det måtte være nødvendigt.

Vores demokrati er jo netop kendetegnet ved, at vi er sikret disse rettigheder.

Efterforskning af terror

I anbefaling nr. 9 og nr. 10 åbnes der mulighed for, at PET får yderligere beføjelser til at kunne hente personlige oplysninger fra forskellige myndigheder uden retskendelse.

Selvom justitsministeren vurderer, at der er den nødvendige mulighed i den nuværende lovgivning, anbefaler hun alligevel at følge udvalgets anbefalinger.

Ministeren er dog ikke enig i udvalgets anbefaling nr. 12 om, at politiet skal have yderligere muligheder for at pålægge de forskellige myndigheder ikke at informere mistænkte.

Det er der nemlig allerede mulighed for i dag, hvis politiet i forlængelse af nr. 9 og nr. 10 har vurderet, at det var nødvendigt at hente disse informationer.

Det gør blot anbefaling nr. 9 og 10 mere betænkelige.

Retskendelse

I dag skal politiet indhente retskendelse for hvert enkelt kommunikationsmiddel og hvert enkelt telefonnummer, der ønskes overvåget. Med den "flerhed af kommunikationsmidler" en person råder over, anbefales det, at kendelsen nu skal omfatte selve personen og dennes omgangskreds (f.eks. dennes arbejdsplads!).

Udvalget og ministeren anser det for bureaukratisk, at der i dag skal skaffes særskilte kendelser på aflytning af telefoner tilhørende mistænkte familie og arbejdsgivere.

Efter LPSFs opfattelse kan det vel betragtes som et grundlæggende retsprincip, at politiet skal skaffe disse kendelser.

Justitsministeren anfører i kommentaren til anbefaling 26 og 27, at "i hvert fald på terrorområdet" kan der være anledning til denne ændring af bestemmelsen. Vendingen "i hvert fald" er yderst betænkelig set i lyset af de store beføjelser, PET pludselig får.

Der burde meget nøje beskrives, i hvilke situationer det skulle være muligt.

Den nuværende bestemmelse garanterer dog et minimum af retssikkerhed for de mistænkte.

Med den nye bestemmelse er der risiko for, at de grundlæggende rettigheder for mistænkte og deres omgivelser er sat ud af spil

Selvom en retskendelse efterfølgende skal indhentes, er dette ofte en ren formalitet.

Flerhed af kommunikationsmidler

Lovforslaget udstyrer politiet med nye beføjelser til at - uden retskendelse - gribe ind i kommunikationen (breve, tele, IT mv.) mellem borgere.

I den nuværende lovgivning skal der indhentes en retskendelse, dog ikke såfremt formålet dermed forspildes. Ifølge retsplejeloven skal politiet indhente en retskendelse inden 24 timer, efter indgrebet har fundet sted.

Hvis denne mulighed overføres til IT-teknologierne, og da disses anvendelsesmuligheder er ganske mangfoldige, indebærer forslaget derfor en betydelig udvidelse af politiets muligheder for at trænge dybere ind i vores privatliv, end politiet hidtil har haft mulighed for.

Retssikkerheden

Anbefalingerne og lovforslaget forholder sig kun overfladisk til de mistænkte retssikkerhed. Forsvareren skal informeres om de kendelser, politiet indhenter, men samtidig anbefales det af arbejdsgruppen, "at retten efter anmodning fra politiet kan bestemme, at reglerne om forsvarerens og sigtedes ret til aktindsigt fraviges, hvis det er påkrævet af hensyn til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder".

Retssikkerheden for borgere, der er sigtet eller anklaget af en statslig myndighed, er en grundlæggende del af vores demokrati.

Det er et alvorligt princip at give køb på.

De fleste forslag handler mere om at undgå det bureaukrati, der er forbundet med at skulle til domstolene. Derved sættes den demokratiske kontrol sættes ud af kraft.

Står vi over for risikoen for en alvorlig terrorhandling, kan domstolene i forvejen arbejde hurtigt. Vores samfund har i forvejen råd og mulighed til at bruge de ressourcer, der burde være nødvendige for at sikre vores retssikkerhed og samtidig agere over for de trusler, der måtte komme

Internationalt arbejde

Vores internationale arbejde i LPSF bringer os måske tæt på organisationer, som andre vurderer er tæt på "såkaldte" terrorbevægelser. LPSF samarbejder med fagbevægelser verden over i forhold til at give indsigt og forståelse for forhandlinger, aftaler og skabe demokrati i det hele taget. Ofte i lande som har haft diktatur, er et diktatur, har været eller er i krig osv.

Skulle vores indsats for at hjælpe med at indføre fred og demokrati rundt i verden betyde, at vores egne demokratiske rettigheder kan sættes ud af spil?

En indsats som er anerkendt i såvel folketinget som verden over.

(Palæstina, El Salvador, Sydafrika, Cuba, Vietnam, Mozambique, Nicaragua, Colombia, Guatemala, Filipinerne)

Generelle bemærkninger:

Det er for LPSF betænkeligt, at terrorbegrebet bruges i så bred en definition, at alle borger i princippet kan sigtes og dømmes efter de forskellige paragrafer. Alene en sigtelse, hvorefter man først efter års retssag afgør, at det alligevel ikke var efter terrorloven, sigtelsen skulle rejses, gør borgerne angst og nervøs.

Som fagbevægelse bruger vore medlemmer ofte de demokratiske rettigheder til yderste konsekvens f.eks. konfliktretten – ovenstående kan give store beføjelser for politiet ved f.eks. en generalstrejke. Selvom der i bemærkninger til første terrorpakke står, at dette ikke er møntet på fagbevægelsen, så er det ikke bemærkningerne en lokal byretsdommer ser på under en sigtelse men udelukkende lovtæksten.

Det er bekymrende, at såvel lovgivningen som de nye forslag er så brede i definitionerne, at den i princippet kan bruges overalt. Det anbefales at bruge lejligheden med de nye forslag at gennemgå loven grundigt, skabe klarhed i lovgivningen og indsnævre definitionen af terror, så loven ikke rammer de forkerte.

Vi skal venligst anmode om, at høringsvaret videresendes til Folketinget i forbindelse med lovforslagets fremsendelse.

Lager, Post & Servicearbejdernes Forbund v/Bjarne Høpner

Jmt. modt.

24 MRS. 2006

Akt.nr. 41

DANSK RETSPOLITISK FORENING

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Helle Hübertz Krogsøe
Slotholmsgade 10
1216 København K

den 23. marts 2005

Vedrørende Justitsministeriets høringsbrev (sags nr. 2005-730-0246) om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov m luffart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.).

Idet der henvises til vedhæftede udtalelse, skal Dansk Retspolitisk Forening (DRF) generelt bemærke følgende, der også vedrører de øvrige høringer vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme:

DRF finder det nødvendigt at påpege, at der ikke i det foreliggende – hverken høringsmaterialet eller i øvrigt – ses at være grund til at iværksætte så vidtgående indgreb i borgernes retssikkerhed, som de forelagte forslag er udtryk for. Der er tale om en række forslag, der indebærer brud med hidtidige danske principper og traditioner på det retspolitiske område. DRF skal da også henviser til at det, såvel i det tværministerielle udvalgs redegørelse vedrørende initiativer til terrorbekæmpelse m.v. som regeringens handlingsplan mod terrorisme er anført, at der intet foreligger der angiver, at den hidtil gældende lovgivning m.v. har været – eller er – utilstrækkelig - til at varetage en effektiv terrorforebyggelse og -bekæmpelse.

Efter DRFs opfattelse har en del af de fremsatte forslag udgangspunkt i en overdreven frygt for terrorhandlinger. Selvom nogle af dem har udgangspunkt i Danmarks folkeretlige forpligtelser i henhold til en række konventioner, som Danmark har tiltrådt (men som ikke alle endnu er trådt i kraft), er andre af forslagene videregående.

Der ses ikke at være nogen grund til, at Danmark skal gå videre med nykriminaliseringer og kontrolforanstaltninger end de øvrige lande i disse

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2006 NR. 730 - 0246

1

konventionssystemer.

De af forslagene, der har karakter af tekniske justeringer og opdatering af lovgivning m.v., har DRF intet at indvende imod, men det er foreningens opfattelse, at især en del af de retsplejemæssige bestemmelser m.v. i de her omhandlede forslag går videre end påkrævet og rimeligt.

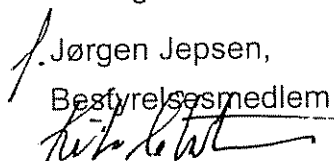
De allerede vedtagne lovændringer i den tidligere "anti-terrorpakke" indeholder efter DRFs opfattelse en række nyskabelser, der forringer borgernes civile rettigheder, uden at skabe nogen væsentlig øget sikkerhed. Flere af de dengang vedtagne forslag gik videre end nødvendiggjort af Danmarks internationale forpligtelser, uden noget påviseligt konkret behov herfor og uden en tilstrækkelig argumentation..

Både ved disse ændringer og ved de nu fremsatte forslag er der tale om en øgning af kontrollen med borgerne, der i betænkelig grad bringer Danmark nærmere et overvågningssamfund med til dels hemmelig retspleje og med efterretningstjenester uden tilstrækkelig folkelig kontrol.

Der er i en række tilfælde foreslået en begrænset domstolskontrol, men dels er denne ofte uden reelt indhold, alene basere på overholdelse af visse formelle spilleregler, dels er begrænsningerne til dels gennemhullet af undtagelser for tilfælde "hvor det må antages, at øjemedet forspildes", hvis ikke indgrebene kan udføres uden forudgående retlig tilladelse. De foreslåede kauteler heroverfor (efterfølgende retlig behandling, evt. med indberetning fra retten til justitsministeriet) er efter DRFs opfattelse utilstrækkelige.

Idet der i øvrigt henvises til de medfølgende udtalelser, skal DRF henstille, at der vises den størst mulige tilbageholdenhed med de foreslåede lovændringer, således at disse begrænses til, hvad der må anses for konventionsretligt nødvendigt.

På vegne af DRF,

Jørgen Jepsen,
Bestyrelsesmedlem

Sekretariat c/o Advokat Bjørn Elmquist, H.C. Andersens Boulevard 11, 1, 1553 Kbh. V
Tlf 33 14 14 33, FAX 33 14 14 32, www.retspolitik.dk

D A N S K R E T S P O L I T I S K F O R E N I N G

den 23. marts 2006

HØRINGSUDTALELSE

fra

Dansk Retspolitisk Forening

Vedr. Justitsministeriets høring om forslag til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.) (ad j. nr. 2005-730-0246).

På vegne af Dansk Retspolitisk Forening (DRF) skal vi hermed fremkomme med nedenstående udtalelse til de tilsendte lovændringsforslag:

1. Generelt:

1.1. Dansk Retspolitisk Forening (DRF) skal *indledningsvist* bemærke, at de foreliggende lovudkast generelt intensiverer overvågningen af borgernes færden samt letter adgangen til at indsamle, registrere og videregive oplysninger. Frygten for terrorisme skaber i betydeligt omfang en meget diffus målgruppe for politiets forebyggende og efterforskningsmæssige aktiviteter. Dette indebærer, at der vil blive indsamlet store mængder data, der i langt de fleste tilfælde intet afslører og isoleret set alene kan berette om borgernes fuldt lovlige og velbegrundede gøremål, men som anbragt i forskellige sammenhænge kan skabe mistanke om terroristiske hensigter.

DRF finder videre, at lovudkastene næppe vil kunne bidrage til en øget sikkerhed ved at forebygge eller opklare terroristiske handlinger udover, hvad politiet allerede i gældende lovgivning har mulighed for. Uforudsigeligheden i valg af terror-mål og terror-metoder vil løbende stille skærpede krav til nye efterforskningsmetoder, således at der permanent vil være et pres for nye og stærke beføjelser. Terrorbekæmpelse ad denne vej synes således kun i meget begrænset omfang farbar.

1.2. DRF kan på den anden side tiltræde en modernisering og ajourføring af visse efterforskningsredskaber med det formål at holde trit med den teknologiske udvikling.

1.3. Generelt skal foreningen videre bemærke, at det forekommer uheldigt, at bestemmelser om videregivelse af fortrolige oplysninger er placeret i tre love henholdsvis forvaltningsloven, persondataloven og retsplejeloven. Der bør foreligge særlige grunde til, at sådanne bestemmelser ikke kan læses i den generelle lovgivning, der regulerer videregivelse af oplysninger mellem forvaltningsmyndigheder. Optages de nye bestemmelser i forvaltningsloven og persondataloven tilvejebringes en større overskuelighed. Foreningen skal derfor foreslå, at såvel den eksisterende bestemmelse i retsplejelovens § 115b som den foreslåede nye bestemmelse i samme lovs § 110a henføres til disse love, hvor de efter foreningens opfattelse systematisk naturligt kan placeres.

2. Vedrørende de enkelte forslag:

2.1. Udkastets § 1. nr. 1 – forslag til ny § 110 a i Rpl.

Stk 1. Indsættelse af hjemmel til, at PET an videregive oplysninger til FE "i det omfang, videregivelsen kan have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver".

DRF finder, at en sådan bestemmelse set i lyset af formålet med efterretningstjenesternes virksomhed ikke forekommer unaturlig. Det må imidlertid påpeges, at et sådant samarbejde må kræve, at kontrolmekanismerne med efterretningstjenesternes virksomhed skærpes betydeligt.

Stk.2: hjemmel til, at PET kan indhente oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder ...”i det omfang, oplysningerne kan have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13”.

DRF finder det problematisk, at der åbnes adgang til overførelse af ikke nærmere definerede oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder blot med en henvisning til Efterretningstjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitler 12 og 13. Dette understreges yderligere af de i Straffelovrådets Betænkning foreslåede nye og ganske uklare bestemmelser i straffelovens §§ 114-114e.

Da det er den afgivende forvaltningsmyndighed, der skal tage stilling til, hvorvidt videregivelsen er lovlig, bør det som minimumskrav fastlægges, at oplysningerne skal have en særlig konkret og kvalificeret betydning for efterretningstjenestens opgavevaretagelse. Endvidere bør kravet i forvaltningslovens § 28 opretholdes også på dette område, så videregivelse af oplysninger kun må ske, hvis hensynet til efterretningstjenestens interesse i oplysningerne klart overstiger hensynet til den enkelte berørte person.

Da der ikke er tale om specifikt afgrænsede oplysninger, og da der tilsyneladende ikke gælder krav om interesseafvejning efter forvaltningslovens § 28, åbnes for en nærmest ubegrænset overførelse af såvel fortrolige som ikke-fortrolige oplysninger fra enhver forvaltningsmyndighed til Politiets Efterretningstjeneste. Tilmed svækkes grundsætningen i forvaltningslovens § 32, idet netop den vage henvisning til varetagelse af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af de nævnte forbrydelser nærmest fritager efterretningstjenesten fra at foretage en vurdering af den konkrete relevans af de ønskede oplysninger.

Et formaliseret samarbejde mellem PET og FE vil ikke harmonere med det særskilt fremsatte forslag om overførelsen af store dele af det Nationale Efterforsknings Center (NEC) fra Politiet til PET, idet statsadvokaten skal have delvis indseende med PETs arbejde. Det er således uklart, om statsadvokaten fremover skal kunne kontrollere materialet fra FE.

Desuden rejser det forventede tætte samarbejde mellem PET og FE spørgsmålet om effektiviteten af kontrollen med de hemmelige tjenester.

DRF finder ikke, at en annonceret ny affattelse af retningslinierne for Wambergudvalgets arbejde kan bøde på dette forhold. Reelt betyder tavshedspligten for medlemmerne af folketingets kontroludvalg, at denne kontrol er stort set ikke-eksisterende. Dersom kontroludvalgets medlemmer får kendskab til ulovligheder, magtmisbrug eller andre uregelmæssigheder kan det på grund af tavshedspligten ikke drøfte problemerne med deres respektive folketingsgrupper og for at rejse en folketingsdebat, f.eks. med et dagsordensforslag. Den eneste mulighed er at fremsætte en kritik i selve udvalget – hvilket klart gør den parlamentariske kontrol med efterretningstjenesterne illusorisk.

2.2. Forslagets nr. 4.

Indsættelse af et nyt stk. 2 i Rpl. § 783, vedr. telefonaflytning ved efterforskning af sager om overtrædelse af strfl. Kap. 12 eller 13. Fremover skal der i rettens kendelse om telefonaflytning i stedet for telefonnumre kunne anføres den person, indgrebet angår.

Det er ikke klart, hvorledes denne beføjelse nærmere skal udmøntes i praksis – f.eks. hvis den mistænkte låner telefoner af bekendte mv. Dette forslag virker ikke gennemtænkt.

Også bestemmelsen om domstolskontrol med anvendelsen af de foreslåede beføjelser. Politiet skal efter bestemmelsen snarest muligt inden udløbet af det tidsrum, inden for hvilket aflytningen kan foretages underrette retten om de telefonnumre, som er blevet aflyttet, samt om "de bestemte grunde, der er til at antage, at der fra de pågældende telefonnumre gives meddelelser til eller fra den mistænkte". Retten underretter den beskikkede advokat, der herefter kan indbringe spørgsmålet om lovligheden af aflytningen for retten, der træffer afgørelse ved kendelse.

"Burde indgrebet efter rettens opfattelse ikke være foretaget, skal retten give meddelelse herom til Justitsministeriet".

Denne efterfølgende domstolskontrol forekommer ligeledes utilstrækkelig, ligesom forslaget intet siger om, hvad konsekvensen af en evt. indberetning til Justitsministeriet kan gå ud på.

Forslaget giver DRF anledning til den generelle bemærkning, at domstolskontrollen ofte i realiteten vil være en illusion. Ifølge fhv. landsdommer Holger Kallehaug (interview i Information den 25/2 2006) kan dommeren blot påse, at det formelle er i orden, men mistanken kan dommeren reelt ikke kontrollere. "Han må stole på sin intuition." Finder dommeren det formelle grundlag utilstrækkeligt, ". bliver repræsentanten for politiet sendt hjem for at lave anmodningen om, og så får de tilladelsen." I praksis får politiet næsten altid medhold. Således viser politiets egne opgørelser, at man i perioden 2000-2004 anmodede om indgreb i meddelelshemmeligheden 11 709 gange og kun fået afslag i 82 tilfælde.

Dette rejser spørgsmålet om tilvejebringelse af en adækvat statistik over indgreb i meddelelshemmeligheden og en nærmere undersøgelse af dommernes begrundelser. Disse er imidlertid som oftest ganske korte og intetsigende.

DRF har rejst spørgsmålet om en mere dækkende og detaljeret retsplejestatistik over for Justitsministeriet, der imidlertid har afvist at efterkomme anmodningen. Gives der nu nye muligheder for – til dels hemmelige – indgreb, bliver det så meget desto vigtigere at følge udviklingen i praksis.

At retten og politiet i visse tilfælde skal kunne undlade at underrette mistænkte/sigtede og endog vedkommendes advokat om sådanne indgreb, gør kun risikoen for en voksende og ukontrolleret hemmelig efterforskningsvirksomhed og retspleje endnu større.

2.3. Ad nr. 6. teleobservation

Politiets indhentelse af oplysninger fra udbydere af telenet eller teletjenester vedrørende lokaliseringen af en mobiltelefon, der antages at benyttes af en mistænkt ... "hvis indgrebet antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen, og efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i et år og 6 måneder eller derover".

Forslaget ses ikke umiddelbart at have noget med terrorbekæmpelse at gøre. Det indebærer en vidtgående udbredelse af det kontrollerede område, idet der med den anførte strafferamme kan være tale om i virkeligheden ganske banale lovovertrædelser.

DRF anbefaler derfor, at dette forslag udgår.

2.4. Ad § 1, nr. 8. Forslag til ny rpl. § 791 c, der giver politiet hjemmel til at forstyrre eller afbryde telekommunikation i et område ("jamming")

Hjemmel er betinget af, at indgrebet skal forebygge, "at der i det pågældende område vil blive begået en lovovertrædelse, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, samt at indgrebet kan betegnes som proportionalt.

Også her kræves retskendelse. Igen er der imidlertid indsat en undtagelsesbestemmelse for tilfælde, hvor "øjemedet" ellers ville forspildes. I så henseende skal der ske efterfølgende forelæggelse for retten til godkendelse og evt. opretholdelse. Burde indgrebet efter rettens opfattelse ikke have været foretaget, skal retten give meddelelse til Justitsministeriet. Der foreligger intet om, hvilke konsekvenser en evt. sådan indberetning kan tænkes at få. Der bør føres statistik over sådanne indgreb, der bør forelægges folketinget med nærmere redegørelse for de pågældende situationer og konsekvenser.

Der er tale om nok så uklare og vage betingelser for indgreb af denne art, f.eks. mht. områdets udstrækning, tidsrum, mistankens grundlag m.v. Desuden vil indgreb af denne art kunne have ganske alvorlige konsekvenser for almenheden i det pågældende område – f.eks. ved behov for tilkaldelse af ambulance eller anden nødhjælp.

Det ses ikke sandsynliggjort, at der er behov for den pågældende bestemmelse.

2.5. Ad udkastets § 2, Nr. 1 – vedr. lov om forbud mod tv-overvågning.

(Forslag til ny § 4a om, at politiet kan henstille til offentlige myndigheder og private at udnytte deres adgang til at foretage tv-overvågning i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Bestemmelsen forekommer overflødig, da Politiet indenfor rammerne af retsplejelovens § 108 allerede i dag besidder mulighederne for at komme med henstillinger. Forslaget forekommer videre uheldigt set ud fra den synsvinkel, at det kan opfattes som om politiet udstyres med en særlig kvalificeret ret til at henstille uden, at dette har en retlig konsekvens.

DRF mener, at bestemmelsen bør udgå.

Et forslag til en ny § 4b indebærer, at politiet kan meddele offentlige myndigheder eller private, som foretager eller planlægger at foretage tv-overvågning efter gældende lovgivning, pålæg med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder på videobånd, film eller lignende samt mht. opbevaringen af sådanne optagelser.

DRF har ingen indvending imod, at kvalitet mv. kan kræves forbedret, men finder at hele denne del af forslagene lægger op til en øget overvågning, der indebærer uheldige indgreb i den frie bevægelse i det offentlige rum.

2.6. Ad udkastets § 3 Forslag til ny bestemmelse i luftfartsloven § 148a om udlevering af passager- og besætningsoplysninger fra luftfartsselskaber):

Hvad der ovenfor er anført om udlevering af oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder, gælder i et vist omfang også forslagets bestemmelser om udlevering af passager- og besætningsoplysninger fra luftfartsselskaber. Kriterierne forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitler 12 og 13 forekommer så vage, at enhver begæring om udlevering af de anførte oplysninger må antages at fastsætte en helt ureflekteret pligt.

Det kan betvivles, at bestemmelsen kan have nogen nævneværdig effekt på forebyggelse og efterforskning af terrorhandlinger, da personer, der er indblandet i sådanne handlinger eller forberedelse hertil, næppe overfor luftfartsselskaber vil optræde under eget navn, men formentlig benytte sig af mange forskellige identiteter.

Det forekommer i øvrigt uforståeligt, at andre transportører f.eks. skibe ikke er omfattet af pligten til udlevering af passagerlister og oplysninger om besætninger.

DRF finder, at den eksisterende adgang til at pålægge luftfartsselskaber en editionspligt ikke bør udvides.

På vegne af DRF,

Bjørn Elmquist
Formand

Jørgen Jepsen
Bestyrelsesmedlem

Jmt. mødt.

24 MRS. 2006

Akt.nr. 42

DANSK RETSPOLITISK FORENING

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Helle Hübertz Krogsøe
Slotholmsgade 10
1216 København K

den 23. marts 2005

Vedrørende Justitsministeriets høringsbrev (sags nr. 2005-793-0026) om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme, samt om udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven

Idet der henvises til de to vedhæftede udtalelser, skal Dansk Retspolitisk Forening (DRF) generelt bemærke følgende, der også vedrører de øvrige høringer vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme:

DRF finder det nødvendigt at påpege, at der ikke i det foreliggende – hverken høringsmaterialet eller i øvrigt – ses at være grund til at iværksætte så vidtgående indgreb i borgernes retssikkerhed, som de forelagte forslag er udtryk for. Der er tale om en række forslag, der indebærer brud med hidtidige dansk principper og traditioner på det retspolitiske område. DRF skal da også henvise til at det, såvel i det tværministerielle udvalgs redegørelse vedrørende initiativer til terrorbekæmpelse m.v. som regeringens handlingsplan mod terrorisme er anført, at der intet foreligger der angiver, at den hidtil gældende lovgivning m.v. har været – eller er – utilstrækkelig - til at varetage en effektiv terrorforebyggelse og -bekæmpelse.

Efter DRFs opfattelse har en del af de fremsatte forslag udgangspunkt i en overdreven frygt for terrorhandlinger. Selvom nogle af dem har udgangspunkt i Danmarks folkeretlige forpligtelser i henhold til en række konventioner, som Danmark har tiltrådt (men som ikke alle endnu er trådt i kraft), er andre af forslagene videregående.

Der ses ikke at være nogen grund til, at Danmark skal gå videre med nykriminaliseringer og kontrolforanstaltninger end de øvrige lande i disse

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

1

konventionssystemer.

De af forslagene, der har karakter af tekniske justeringer og opdatering af lovgivning m.v., har DRF intet at indvende imod, men det er foreningens opfattelse, at især en del af de retsplejemæssige bestemmelser m.v. i de her omhandlede forslag går videre end påkrævet og rimeligt.

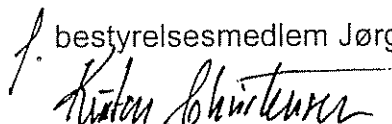
De allerede vedtagne lovændringer i den tidligere "anti-terrorpakke" indeholder efter DRFs opfattelse en række nyskabelser, der forringer borgernes civile rettigheder, uden at skabe nogen væsentlig øget sikkerhed. Flere af de dengang vedtagne forslag gik videre end nødvendiggjort af Danmarks internationale forpligtelser, uden noget påviseligt konkret behov herfor og uden en tilstrækkelig argumentation.

Både ved disse ændringer og ved de nu fremsatte forslag er der tale om en øgning af kontrollen med borgerne, der i betænkelig grad bringer Danmark nærmere et overvågningssamfund med til dels hemmelig retspleje og med efterretningstjenester uden tilstrækkelig folkelig kontrol.

Der er i en række tilfælde foreslået en begrænset domstolskontrol, men dels er denne ofte uden reelt indhold, alene baseret på overholdelse af visse formelle spilleregler, dels er begrænsningerne til dels gennemhullet af undtagelser for tilfælde "hvor det må antages, at øjemedet forspildes", hvis ikke indgrebene kan udføres uden forudgående retlig tilladelse. De foreslåede kauteler heroverfor (efterfølgende retlig behandling, evt. med indberetning fra retten til justitsministeriet) er efter DRFs opfattelse utilstrækkelige.

Idet der i øvrigt henvises til de medfølgende udtalelser, skal DRF henstille, at der vises den størst mulige tilbageholdenhed med de foreslåede lovændringer, således at disse begrænses til, hvad der må anses for konventionsretligt nødvendigt.

På vegne af DRF,

bestyrelsesmedlem Jørgen Jepsen

Sekretariat c/o Advokat Bjørn Elmquist, H.C. Andersens Boulevard 11, 1., 1553 Kbh V

Tlf 33 14 14 33, FAX 33 14 14 32, www.retspolitik.dk

D A N S K R E T S P O L I T I S K F O R E N I N G

den 23. marts 2006

HØRINGSUDTALELSE

fra

Dansk Retspolitisk Forening

Vedr. Justitsministeriets høring om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme (med forslag til anti-terrorlovgivning) (ad j.nr. 2005-793-0026 – del 1 af 2).

På vegne af Dansk Retspolitisk Forening (DRF) skal vi hermed fremkomme med nedenstående udtalelse til den tilsendte betænkning:

1. Generelt

1.1. Straffelovrådets udtalelse lægger sig tæt op ad Justitsministeriets overvejelser som fremsat i to notater, der har været sendt til Retsudvalget, men som ikke findes i høringsmaterialet. Man må gå ud fra, at de væsentligste dele er citeret i Straffelovrådets betænkning. Rådet har især beskæftiget sig med, i hvilket omfang en række konventioner, som Danmark har tiltrådt, kræver ændringer i dansk (straffe-) lovgivning.

1.2. Rådet har dog også svaret på, om det ser grund til andre straffelovsændringer end de af Justitsministeriet omtalte. Det finder rådet ikke anledning til (kap. 4, s. 50-51¹).

1.3. Specielt bemærkes, at Rådet ikke ser noget behov for en selvstændig kriminalisering af modtagelse af økonomiske midler fra en terrororganisation, idet man finder de eksisterende bestemmelser tilstrækkelige.

1.4. Rådet finder kun behov for nogle få ændringer som følge af de nævnte konventioner – de allerfleste indføres i kap. 13 i tilslutning til de for nylig vedtagne antiterrorbestemmelser i § 114 ff. som nye §§ 114a-e.

1.5. Dog foreslås også en ny formulering af en § 192b til gennemførelse af strafbarheden omkring omgang med nukleart materiale, idet man på enkelte punkter finder den gældende § 183 utilstrækkelig (se nedenfor).

1.6. På enkelte punkter går Rådet dog videre end krævet af konventionerne og Europarådets anti-terrorafgørelse. Nemlig ved at ville kriminalisere den, der lader sig hverve og den, der lader sig oplære (træne mv.) til terror. I § 192b indføres desuden en straf for uagtsomhed, hvilket også er videregående.

1.7. Endelig bemærkes, at Rådets flertal går imod Vagn Greves mindretalsudtalelse, der peger på risikoen for usikkerhed og udvidelse af det strafbare område via et mere bredt forsøgs- og medvirkensbegreb end sædvanligt i dansk ret.

¹ De anførte sidetal henviser i det følgende til Straffelovrådets betænkning i den anførte udgave

På denne baggrund foreslår VG, at forsætskravene skærpes i de bestemmelser, der omfatter handlinger, der ligger langt fra de fuldbyrdede "terror-handlinger", herunder særligt forslagene til nye §§ 114c (om straf for hvervning (stk. 1. og stk. 2.) og for at lade sig hverve (stk. 3) samt § 114d (om oplæring/træning til terrorhandlinger, stk 1 og stk. 2)

DRF er enig med Vagn Greve i hans forslag om skærpede forsætskrav (hensigt) u h.t. de pågældende bestemmelsers vidtgående anvendelsesområde – på handlinger, der kan have en ganske upåfaldende og i visse tilfælde endog lovlig karakter, jfr nærmere nedenfor ad de enkelte bestemmelser.

2. Vedrørende de enkelte forslag til lovændringer (de øvrige overvejelser udelades bemærkes:

2.1. Den "tungeste" del af forslagene findes i en ny formulering af § 114a, der foreskriver forhøjede strafferammer (forhøjelse med indtil det halve) i visse tilfælde, hvor der er tale om en række særligt kvalificerede overtrædelser af en blandet række konventioner, som Danmark har tiltrådt. Det drejer sig om i forvejen kriminaliserede handlinger i forbindelse med konventioner om følgende emner.

Nr. 1. Flykapring m.v.

Nr. 2. Forbrydelser mod internationale organisationer og deres repræsentanter

Nr. 3. Gidseltagning

Nr. 4. Fysisk beskyttelse af nukleare materialer

Nr. 5. Ulovlige handlinger mod søfartssikkerheden og platforme fastgjort til kontinentalsoklen)

Nr. 6. Konventionen vedr. bekæmpelse af terrorbombninger imod offentlige faciliteter m.v.

I denne forbindelse kræver konventionen, at der også straffes for forsøg og medvirken til en af de nævnte forbrydelser, således at en person medvirker til, at en gruppe personer, der handler med et fælles formål, begår en eller flere af de nævnte forbrydelser. Denne medvirken skal være forsættlig og skal enten foretages i den hensigt at fremme gruppens generelle virksomhed eller formål eller foretages med viden om, at gruppen har til hensigt at begå den eller de pågældende lovovertrædelser.

Det anføres i Straffelovrådets bemærkninger, at indføjelser af § 114a i kapitel 13 (der herefter foreslås tillagt en bredere overskrift, således at "terrorhandlinger" inddrages) vil have den afledede effekt, at området for straffelovens § 136, stk. 2 (om straf for billigelse af forbrydelser), udvides, så den fremover (med bøde eller fængsel indtil 2 år) tillige rammer den, der udtrykkeligt billiger handlinger omfattet af (den nye) § 114a

Hermed vil der således blive foretaget yderligere et indgreb i ytringsfriheden, hvilket ikke forekommer at stemme overens med regeringens, især statsministerens forsvar for en robust ytringsfrihed i Danmark.

I øvrigt anføres det i straffelovrådets overvejelser, at forslaget alene skal omfatte handlinger, der efter Europarådskonventionen skal anses for terrorhandlinger, og som ikke allerede er omfattet af § 114, og blot etablerer sidestruerammer med forhøjet straf for forbrydelser af særlig alvorlig karakter med angivelse af kriterier herfor, hvorimod der ikke er tale om egentlige nykriminaliseringer.

2.2. Forslagene til nye §§ 114b, c, d, og e – henholdsvis om økonomisk støtte m.v., om hvervning, om oplæring til terrorhandlinger og lignende samt "fremme i øvrigt" af sådanne handlinger – omfatter handlinger, hvor der ikke kan straffes efter den gældende § 114 eller den foreslåede § 114a, idet der ikke er forsæt til at forsøge og/eller medvirke til at begå *konkretiserede* handlinger (i så fald skal der nemlig straffes efter § 114). Er der forsæt til ikke-konkretiserede handlinger (er der f.eks. kun

tale om økonomisk støtte til en terrorgruppe som sådan, falder det ind under den foreslåede (nye) § 114b -se bemærkningerne til lovforslaget s. 61).

2.3. Forslaget til ny § 114b (økonomisk støtte) svarer til gældende § 114a, men er i forhold til denne udvidet således, at den også omfatter fremme af enkeltpersoners virksomhed. Men en tilføjelse af en henvisning til den foreslåede nye § 114a indebærer, at det e.o. tillige kan være strafbart at yde økonomisk støtte m.v. til en person, gruppe m.v., der begår *eller har til hensigt at begå* (vor kursivering) handlinger som omtalt i § 114a.

Udtrykket "har til hensigt at begå..." indebærer i sig selv en række tvivlsspørgsmål om forsættet – herunder om, hvilke subjektive forhold der kræves mht. bedømmelsen af gerningsmandens viden/formodning om en evt. sådan "hensigt", der jo altså her handler om ikke-konkretiserede handlinger.

Dette er et generelt problem i formuleringerne af en række af de øvrige bestemmelser i denne gruppe. Dermed understreges nødvendigheden af at stille særlige krav til det relevante forsæt, specielt i en bestemmelse som den her foreslåede § 114b med dens udvidede medvirkensbegreb

Justitsministeriet påpeger (s. 26), at hensigten med terrorfinansierings-konventionen er at ramme en personkreds, hvis medvirkenshandling ligger fjern fra den konkrete terrorhandling. Dennes artikel 2, stk. 5 litra c omfatter således en person, der medvirker til, at en gruppe personer, der handler med fælles formål, indsamler midler til brug for terrorhandling. "Der kan således blive tale om at straffe en person, der i relation til den konkrete terrorhandling kan være medvirkende i tredje eller fjerde led "(jfr. bemærkningerne til den gældende bestemmelse). Da Justitsministeriet ikke mener, at denne form for medvirken altid vil være omfattet af straffelovens § 23 eller den nye § 114a, foreslås således den særlige bestemmelse i § 114b, der omhandler netop denne fjernere form for medvirken til *terrorfinansiering* (og altså ikke blot egentlige *terrorhandlinger*). Som eksempel på bestemmelsens anvendelsesområde nævnes professionel, generel rådgivning til en terrororganisation, der ikke direkte angår en konkret terrorhandling.

DRF finder, at der hermed sker en udvidelse af medvirkensbegrebet, der går ud over, hvad der er gængs i dansk ret og dermed frembyder så betydelige principielle betænkeligheder, at den ikke bør gennemføres.

2.4. Forslaget til ny § 114c (om hvervning)

Stk. 1 (hvervning til at begå eller fremme overtrædelse af § 114 eller 114a) og stk. 2 (hvervning ad § 114b, terrorfinansiering) er begrundet med henvisning til Europarådskonventionen om forebyggelse af terrorisme f.s.v. angår hvervning til handlinger som omtalt i § 114a og b. Stk. 1, handler om hvervning til at begå eller fremme mv. terrorhandlinger (fængsel indtil 10 år, evt. indtil 16 år ved særligt skærpende omstændigheder), stk. 2 om hvervning til "terrorfinansiering" (§ 114b - fængsel indtil 6 år).

Der foreligger her en konventionsbestemt kriminaliseringspligt. Denne pligt omfatter dog ikke fastsættelsen af strafferammen, der her er sat meget højt.

Derimod er der ingen konventionsmæssig forpligtelse til – som i forslaget til § 114c, stk. 3 (fængsel indtil 6 år) -at kriminalisere det at lade sig hverve (den hvervede) eller lade sig oplære/træne til at begå terrorhandlinger (jfr. § 114 og § 114a).

Straffelovrådet anfører, at når man alligevel foreslår disse kriminaliseringer, er det dels fordi "det forekommer naturligt" (når man nu kriminaliser selve hververen), dels at det er i tråd med ønsket om "et fremskudt værn" imod terrorisme.

Her foreligger et klart eksempel på, hvordan terrorfrygten giver sig udslag i en nykriminalisering. DRF finder, at denne bestemmelse bør udgå.

Det anføres videre i bemærkningerne (s. 62), at hvis der f.eks. er tale om at lade sig hverve et konkret indsamlings- eller støtteprojekt, vil der kunne straffes efter straffelovens § 114b, jfr. § 21 smh. med § 23.

"Hvervning" vil i øvrigt kunne omfatte hvervning til at begå handlinger, til at fremme handlinger eller til at tilslutte sig en gruppe mv. for at fremme, at gruppen eller sammenslutningen begår (terror-)handling. Det anføres (s. 63), at forbrydelserne efter § 114c, stk. 1 og stk. 2 fuldbyrdes, når en person "er blevet hvervet" (et noget uklart tidspunkt). Forbrydelsen "at lade sig hverve" efter stk. 3 er fuldbyrdet, når en person har accepteret at ville begå handlinger af den pågældende beskaffenhed, f.eks. en eller flere ikke-konkretiserede bombesprængninger (eller handlinger vedr. terrorfinansiering efter stk. 2).

Som bestemmelsen er udformet, er der ikke mulighed for tilbagetræden fra forsøg, kun evt. for strafnedsættelse.

Det anføres, at hververen subjektivt skal have forsæt til alle led i gernings-indholdet, herunder til, at den hvervede skal begå eller fremme terrorhandlinger og evt. bidrage til, at en gruppe han tilslutter sig begår sådanne handlinger.

I sine indledende bemærkninger anfører Straffelovrådet (s. 22), at man finder det rigtigst, at kriminaliseringspligten efter Europarådskonventionen "opfyldes således, at de terrorhandlinger, som det skal være strafbart at hverve og oplære til, ikke er begrænset til handlinger begået med terrorforsæt".

Rådet finder dog, at en række af disse handlinger ikke bør kunne straffes med fængsel på indtil livstid, når de ikke er begået med terrorforsæt. Til gengæld mener man, at der kan forekomme tilfælde, hvor hvervning og oplæring til at begå sådanne handlinger bør kunne straffes strengere end udførelsen af selve handlingen.

DRF finder, at dette er en betydelig udstrækning af det strafbares område, og at det foreslåede forsætskrav i realiteten ikke indebærer en tilstrækkelig begrænsning heri, jfr. nedenfor.

2.5. Ad forslaget til ny § 114d – om oplæring, træning mv. til foretagelse af terrorhandlinger (stk. 1, jfr. § 114 og 114a) eller til "terrorfinansiering" (stk. 2, jfr. § 114b i forslaget).

Stk. 1 kriminaliserer træning, instruktion eller oplæring i "terrorhandlinger" (§ 114 og 114a -fængsel -indtil 10 år -indtil 16 år ved særligt skærpende omstændigheder, f.eks. systematisk/organiseret virksomhed) "med viden om, at personer har til hensigt at anvende færdighederne til dette formål."

Tilsvarende oplæring/træning med henblik på at begå eller fremme terrorfinansiering straffes efter stk. 2 med fængsel indtil 6 år med tilsvarende krav til forsættet (viden). Endelig indføres i stk. 3 en ikke-konventionskrævet kriminalisering af den, der lader sig oplære, træne m.v. til overtrædelse af § 114 eller 114a (men altså ikke § 114b – terrorfinansiering)

2.6. Forslaget til ny § 114e er en "opsamlingsbestemmelse", der straffer (med fængsel i indtil 6 år) den "som i øvrigt fremmer virksomheden for en person, en gruppe el-

ler en sammenslutning, der har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114, 114a, 114b, 114c, eller 114d”

Også her er der blot tale om "almindeligt" forsætskrav for gerningsmanden, dvs. formentlig også omfattende dolus eventualis.

Netop problemerne ved dette forsætskrav giver anledning til kritik.

I så henseende finder et mindretal (Vagn Greve, s. 23, jfr. s. 28-30), generelt, at de foreslåede bestemmelser i (nye) §§ 114b -114 - bør forbeholdes tilfælde, hvor der foreligger kvalificeret forsæt (hensigt)

VG henviser herved til, at dansk ret har "verdens mest omfattende forsætsområde" Endvidere er det efter dansk ret muligt at anvende den fulde strafferamme for fuldbrydet forbrydelse på *forsøg*.

Desuden har dansk ret et særdeles omfattende *medvirkensbegreb*, og det er muligt at anvende den fulde strafferamme på alle medvirkende. "Disse regler betyder, at dansk ret vil få et betydeligt større kriminaliseret område end andre lande". Endvidere er i dansk ret de subjektive krav blevet slækket i løbet af straffelovens gyldighedstid, og eventualitetsforsættet har fået en meget bredere anvendelse end man antog på blot ganske få år siden. ...

"Sådanne meget betydelige udvidelser af det kriminaliserede område i forhold til det, som direkte fremgår af ordlyden, er særligt problematiske, når man skubber det strafferetlige værn langt ud fra den egentlige skadestilføjelse og kriminaliserer ganske dagligdags handlinger. Der er ikke mindst ved kriminaliseringen af upåfaldende handlinger et åbenbart behov for til gengæld at sikre sig, at den subjektive dækning (graden af forsæt) viser, at den pågældende persons adfærd er strafværdig" (s. 28)

Straffelovrådet anfører (s. 27f.o.), at de folkeretlige pligter, som Europarådskonventionen og de foreslåede bestemmelser tilsigter at opfylde, kan forstås således, at de ikke indebærer krav om forsæt omfattende alle forsætsgrader. Når flertallet alligevel vil fastholde det almindelige forsætskrav (og altså ikke kræve hensigt), begrundes man dette med, "at der er tale om bistand til alvorlige forbrydelser af almenfarlig karakter" og et krav om hensigt "ville også indebære en fravigelse af den måde, hvorpå man normalt har implementeret tilsvarende bestemmelser om tilregnelser i internationale konventioner".

DRF vil derfor anbefale, at det af Greve foreslåede hensigtskrav indføres i forslagene til de nye §§ 114b-e.

VG anfører endvidere, at der ikke er anført noget argument for, at Danmark gennem de foreslåede regler ... skal kriminalisere et langt videre område, end formentlig alle andre lande gør det. En sådan videregående kriminalisering er ganske vist ikke folkeretsstridig eller EU-stridig, men ... "sådanne udvidelser kan give problemer i forbindelse med fastlæggelsen af en folkeretsmæssig jurisdiktion for danske domstole. Dette gælder såvel ved spørgsmål om dobbelt strafbarhed som ved anvendelsen af universaljurisdiktion." (s. 30).

DRF er enig med Vagn Greve i de anførte betænkeligheder og finder ikke flertallets argumentation overbevisende, men tværtimod reelt indholdsløs. Der ses ikke nogen overbevisende grund til, at Danmark skal gå videre i sin kriminalisering end de øvrige lande, der deltager i de pågældende konventioner.

Ved udformningen af konventionsteksterne har en række internationale eksperter taget stilling til kriminaliseringsbehovet, og det må anses for udslag af en til dels irratio-

nel terrorangst, når det foreslås, at Danmark skal gå videre i så henseende end vore konventionspartnere. Der ses ikke at være grundlag herfor hverken i et særligt trusselsbillede for Danmarks vedkommende eller i lovtekniske forhold.

DRF finder desuden, at de foreslåede bestemmelser omfatter ganske vidtgående kriminaliseringer med et til dels ubestemt indhold, jfr. herved også Jørn Vestergaards kritik af de senest vedtagne anti-terror-bestemmelser (se Tidsskrift for Kriminalret, 2006, s. 1-8), der også påpeger den meget vidtgående fastlæggelse af strafferammer

2.7. Øvrige forslag:

2.7.1. DRF har ikke bemærkninger til de fremsatte forslag vedrørende dels konsekvensændringer, dels ændring af strfl s § 183, stk. 2, om at sidestille kapring af offshore-anlæg med kapring af bl.a. skibe.

2.7.2. Fsv angår forslaget om indføjelse af en ny § 192 b til gennemførelse af artikel 2 i FN's konvention om nuklear terrorisme anføres det i bemærkningerne til lovforslaget (s. 70), at bestemmelsen rækker videre end art. 2, bl.a. derved, at der ud over besiddelse medtages modtagelse, overdragelse og ændring af radioaktive stoffer. DRF har ingen bemærkninger heril.

På DRF's vegne,

Bjørn Elmquist
Formand

Jørgen Jepsen
Bestyrelsesmedlem

D A N S K R E T S P O L I T I S K F O R E N I N G

den 23. marts 2006

HØRINGSUDTALELSE

fra

Dansk Retspolitisk Forening

Vedr. Justitsministeriets høring om forslag til udkast til lovbestemmelser vedrørende ændringer i udleveringsloven (ad j. nr. 2005-793-0026 – del 2 af 2)

På vegne af Dansk Retspolitisk Forening (DRF) skal vi hermed fremkomme med nedenstående udtalelse til det tilsendte lovændringsforslag.

Ad udkastets § x, nr. 1:

Forslaget indebærer en ændring af udleveringslovens § 5, stk. 1 således at handlinger omfattet af artikel 6 og 7 (om henholdsvis rekruttering til at begå terrorhandlinger og om oplæring til at begå sådanne handlinger) og af § 9 om forsøg og medvirken, jfr. § 5 (om offentlig opfordring til at begå terrorhandlinger) i den europæiske konvention om Bekæmpelse af terrorisme samt artikel 2, jfr. artikel 1 i FN-konventionen til bekæmpelse af nuklear terrorisme fremover ikke kan anses for en politisk forbrydelse for hvilken der kan nægtes udlevering.

Der kan altså herefter ikke nægtes udlevering for (gerningsmandsvirksomhed, forsøg på og medvirken til) rekruttering og oplæring til terrorvirksomhed med henvisning til, at der er tale om en politisk forbrydelse.

Det anføres i bemærkningerne, at der ikke i øvrigt tilsigtes ændringer i anvendelsesområdet i udleveringslovens § 5, stk. 3.

Forslaget må ses i sammenhæng med de samtidig fremsatte forslag til ændringer i straffeloven (ny § 114c og d) mfl. om straf for rekruttering og oplæring til terrorvirksomhed.

*DRF har ingen indvending imod den foreslåede ændring. Man har herved taget i betragtning, at de gældende undtagelsesregler, der tillader nægtelse af udlevering i særlige tilfælde (udlændingelovens § 6 om risiko for politisk forfølgelse, tortur m.v. i det anmodende land, § 7 om humanitære hensyn samt §§ 8 og 9 om princippet *ne bis in idem*, og om forældelse) fortsat opretholdes, ligesom udlevering betinges af, at en eventuel dødsstraf for den pågældende handling ikke fuldbyrdes.*

Endvidere kan man til træde forslaget nr. 2 (tilføjelse af nyt stk. 4 til udleveringslovens § 5), hvorved det tydeliggøres, at der i medfør af Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme ikke består en ubetinget pligt til udlevering for en politisk forbrydelse, når handlingen er omfattet af konventionens artikel 5 (om offentlig opfordring til at begå en terrorhandling) eller forsøg eller medvirken hertil, (jfr. § 9), sådan som det er tilfældet, hvis handlingen er omfattet af konventionens artikel 6 eller 7.

Der kan således være mulighed for at anse en overtrædelse af artikel 5 som en politisk forbrydelse, der kan begrunde nægtelse af udlevering i særlige tilfælde. Det anføres hertil (bemærkningerne s 15), at der mes formuleringen "særlige tilfælde" sigtes

til, ae en offentlig opfordring til at begå en terrorhandling *som udgangspunkt* må antages ikke at være en politisk forbrydelse, *med mindre der er holdepunkter for det modsatte*.

Herved åbnes således trods alt en sikkerhedsventil.

Ad forslagets § xx – om ikrafttræden.

Ifølge denne bestemmelse finder loven (kun)anvendelse på anmodninger om udlevering for overtrædelser efter Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme, henholdsvis FN-konventionen om bekæmpelse af nuklear terrorisme, der fremsættes efter, at den pågældende konvention er trådt i kraft mellem Danmark og vedkommende fremmede stat.

Denne bestemmelse er foreslået for at undgå, at der i en periode, hvor konventionerne endnu ikke er trådt i kraft kunne ske udlevering i videre omfang end Danmark er konventionsmæssigt forpligtet til. Justitsministeriet finder det i denne forbindelse rettest, at Danmark udnytter forbeholdsadgangen i henhold til Europarådets konventions § 20, stk. 1 og stk. 2 i relation til handlinger omfattet af artikel 5 og artikel 9, jfr. art 5

Det anføres hertil:

"baggrunden herfor er, at genstanden for denne forbrydelse er gerningsmandens ytringer, og at en vurdering heraf har at gøre med ytringsfrihedens udstrækning. Det anses i denne forbindelse ikke for hensigtsmæssigt på forhånd at afskære de danske myndigheder fra i en konkret situation at anse en overtrædelse af konventionens artikel 5 eller artikel 9, jfr. artikel 5, for en politisk forbrydelse"

DRF kan bifalde Justitsministeriets hensyntagen til ytringsfriheden i denne forbindelse

På vegne af DRF,

Bjørn Elmquist
Formand

Jørgen Jepsen
Bestyrelsesmedlem

Akt.nr. 43

Jmt. Mdt.

24 MRS. 2006

Returadresse: Regulatorisk Afdeling, Nørregade 21, 0900 København C, B 216

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

OVERBRAGT

24. marts 2006
1572-0004/9
mholm

Høring vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven m.fl. (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.)

Ved brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet TDC om bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Det kan i den anledning oplyses, at TDC fuldt ud tilslutter sig høringssvaret afgivet af Telekommunikationsindustrien i Danmark (TI)

Venlig hilsen

Jens Hauge
Vicedirektør

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

TDC A/S
Nørregade 21
0900 København C
Tlf 33 43 77 77
Fax 33 43 77 19

Regulatorisk Afdeling
Nørregade 21
0900 København C
Tlf 33 43 73 20
Fax 33 43 76 79

Internet:
www.tdc.dk
E-mail:
jhau@tdc.dk

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. Mdt.
24 MRS. 2006

24. marts 2006
IMT/SUP

OVERBRINGES

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

Høring vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven m.fl. (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.)

Ved brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet brancheforeningen Telekommunikationsindustrien om bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag. I den anledning vender Telekommunikationsindustrien i Danmark (herefter TI) hermed tilbage.

TI har følgende overordnede bemærkninger til udkastet til lovforslag:

- For så vidt angår de dele af udkastet til lovforslag, som vedrører teleområdet er det TI's opfattelse, at udkastet er misvisende, da det baserer sig på en fejlagtig opfattelse af de tekniske muligheder for observation i mobilnet. Dette beror formentlig på, at branchen ikke forud har været inddraget.
- Der eksisterer allerede metoder til teleobservation, som anvendes af politiet i et veletableret samarbejde med udbyderne. TI er uforstående overfor, at der foreslås hjemmel til at pålægge teleudbyderne at udføre efterforskningsmæssige opgaver, som politiet i dag varetager.
- Udkastet til lovforslag henviser til samtidige og senere ændringer af anden lovgivning, herunder ændringer i telekonkurrenceloven. TI finder, at ukoordinerede udkast til lovændringer som led i terrorbekæmpelse skaber en ganske u hensigtsmæssig uigennemsigthed med hensyn til de øgede forpligtelser, der pålægges telesektoren. TI finder derfor den anvendte fremgangsmåde kritisabel og anmoder om, at lovændringerne i anledning af regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse fremlægges samlet, herunder i en samlet offentlig høring forinden de enkelte lovforslag fremsættes i Folketinget.

TI har følgende konkrete bemærkninger til udkastet til lovforslag:

A: Ad ændring af retsplejelovens § 791 a (teleobservation)

De foreslåede nye bestemmelser indeholder dels hjemmel for politiet til at foretage teleobservation (stk. 5), dels hjemmel som pålægger teleudbyderne at bistå politiet ved gennemførelse af teleobservation (stk. 6).

TI har følgende bemærkninger til de foreslåede nye bestemmelser om teleobservation:

1. Lovudkastets henvisning til regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse og den bagvedliggende embedsmandsrapport (anbefaling 30) – lokalisering af tændt eller aktiv mobiltelefon

I pkt. 4.2 i lovudkastets almindelige bemærkninger (udkastets side 50-51) henvises til anbefaling 30 i regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse og den bagvedliggende embedsmandsrapport fra den tværministerielle arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse.

I lovudkastet (side 50) er følgende citeret fra embedsmandsrapporten:

”... den nuværende teknik inden for mobiltelefoni giver mulighed for, at man via mastepositioner kan stedfæste, hvor en tændt mobiltelefon befinder sig, uanset om mobiltelefonen faktisk benyttes til kommunikation.”

Endvidere er i lovudkastet (side 51) følgende refereret fra regeringens handlingsplan:

”... at ikke alle udbyderes net i dag er indrettet således, at et sådant indgreb (udlevering af oplysning om, hvilke master en tændt mobiltelefon er i forbindelse med) teknisk er muligt” (vor tilføjelse).

TI ønsker at gøre opmærksom på, at der IKKE foreligger teknisk mulighed for at stedfæste en tændt mobiltelefon, som ikke er aktivt kommunikerende. Det er kun muligt via mastepositioner at stedfæste en tændt mobiltelefon, når denne aktivt benyttes til kommunikation. Den internationale GSM- og UMTS-standarder, som udgør grundlaget for mobiloperatørernes opbygning af mobilnettene, indeholder således ikke tekniske løsninger og specifikationer, som indebærer løbende registreringer af, hvor en tændt men ikke aktiv mobiltelefon befinder sig. Det er en grundlæggende forudsætning for mobilnettenes funktion, at stedfæstelse kun finder sted, når kendskab til positionen er nødvendig for mobilnettet, herunder i forbindelse med aktiv transmission til eller fra mobiltelefonen. For den gode ordens skyld kan det dog oplyses, at hvis mobiltelefonen bevæger sig ind i et nyt overordnet område i mobilnettet ved et

skift til ny celle/masteposition, vil der i nettet ske en registrering af bevægelsen – en såkaldt opdatering - uanset om der sker en aktiv kommunikation. Sådanne overordnede områder i mobilnettene er dog arealmæssigt meget store. Der henvises til vedlagte **bilag** med en nøjere teknisk redegørelse.

Den citerede omtale fra embedsmandsrapporten om, at den nuværende teknik indenfor mobiltelefoni giver mulighed for stedfæstelse af en tændt mobiltelefon, som ikke benyttes til kommunikation, er således ukorrekt. TI bemærker i den forbindelse at embedsmandsrapporten ikke indeholder nogen form for dokumentation for den påståede teknik. TI har i øvrigt tidligere overfor repræsentanter for Justitsministeriet og VTU-ministeriet mundtligt redegjort for denne fejl i embedsmandsrapporten i forbindelse med møderækken i VTU-ministeriets tekniske arbejdsgruppe, som i januar 2006 drøftede anbefaling 15, 17, 18 og 25.

TI stiller sig endvidere uforstående overfor den citerede omtale fra regeringens handlingsplan om, at ”ikke alle udbyderes net er i dag indrettet, så det omtalte indgreb teknisk kan lade sig gøre”. Der er således ingen eksempler på, at mobilnet er indrettet, så oplysning om hvilke master en tændt mobiltelefon er i forbindelse med, kan gives – medmindre der sker aktiv kommunikation eller et skift af overordnet område.

Som det fremgår ovenfor, kan kravet i anbefaling 30 om, at teleudbydere – på baggrund af en observationskendelse - skal forpligtes til at udlevere oplysning om, hvilke master en tændt mobiltelefon er i forbindelse med, kun opfyldes ved at skabe kommunikation mod den mistænkte tændte mobiltelefon, jf. den i dag benyttede løsning, som er omtalt nedenfor i pkt. 3.

Den foreslåede ændring af retsplejeloven er således baseret på et misvisende grundlag, som kan blive yderligere belyst, når den forudsatte analyse af handlingsplanens pkt. 30 er gennemført (jf. nedenfor pkt. 5).

TI anmoder på baggrund af ovenstående om at enhver omtale i udkastet om at pålægge teleudbyderne forpligtelse til at udlevere oplysninger til politiet om, hvilke mobiltelefonmaster en tændt mobiltelefon er i forbindelse med, udgår. De pågældende steder i udkastet (på side 50, 51, 52, 56 og 90) kan det i stedet anføres, at teleudbyderne forpligtes til at udlevere (1) oplysninger til politiet om, hvilke mobiltelefonmaster en aktivt kommunikerende mobiltelefon er i forbindelse med, herunder telefoner, der modtager tavse sms'er, samt (2) oplysninger om skift mellem overordnede områder for en mobiltelefon, der ikke er aktivt kommunikerende.

Det bemærkes, at den foreslåede lovtekst til den nye § 791 a, stk. 5 alene omtaler ”lokalisering af en mobiltelefon, der antages at benyttes af en mistænkt” (vor fremhævelse). Hvis det i lovforslagsbemærkningerne præciseres, at der med ”benyttes” forstås, at mobiltelefonen er i brug (aktivt kommunikerende) eller

skifter overordnet område, har TI ikke bemærkninger til den forslåede formulering af den nye § 791 a, stk. 5.

2. Lovudkastets forslag til definition af teleobservation – oplysning om afstand fra mobilmasten

Begrebet ”teleobservation” er i lovudkastets særlige bemærkninger til den nye § 791 a, stk. 5 (udkastets side 90) foreslået defineret således:

”Ved teleobservation forstås indhentelse af oplysninger, der gør det muligt løbende at stedfæste en mobiltelefon. Det vil navnlig dreje sig om oplysninger om, hvilke mobiltelefonmaster den pågældende mobiltelefon er i forbindelse med ved opdateringer, hvilken celle der er anvendt ved opdateringen, samt i hvilken afstand fra masten mobiltelefonen befinder sig ved opdatering”.

Forslaget til definitionen er også gengivet i udkastets almindelige bemærkninger på side 51 nederst og side 52 øverst.

En kendelse om (tele)observation har hidtil givet politiet mulighed for at få udleveret lokaliseringsdata i form af oplysning om hvilke master/celler, der er anvendt under en aktiv kommunikation, jf. nedenfor pkt. 3.

Udlevering af oplysninger om i hvilken afstand fra masten en mobiltelefon befinder sig, jf. den citerede foreslåede definition, er ikke en teknisk mulighed, som i dag er tilgængelig som standardløsning i de danske mobilnet i forbindelse med sporingsydelser til politiet. Måling af delay til indikation af afstand kan alene gøres tilgængeligt via særlige ydelser, der videregiver informationen i tjenesteforvaltningen, og sådanne oplysninger forefindes derfor ikke blandt de trafik- og lokaliseringsdata, som indløber og videregives i forbindelse med en sporing af en kunde, der ikke benytter sådanne ydelser, der i øvrigt ikke udbydes i dag.

Der findes derfor heller ikke eksempler på, at politiet har fået udleveret oplysninger om afstand fra masten, i forbindelse med hidtidige (tele)observationskendelser.¹ Dette følger også af den i udkastet til lovforslag omtalte Højesteretskendelse (side 49), hvoraf det fremgår at de udleverede oplysninger om celle-ID i den konkrete sag ikke kunne stedfæste en persons færden så præcist, at den kunne lokaliseres til en bolig eller andre husrum. Dette er også baggrunden for, at de hidtidige observationskendelser er sket i henhold til retsplejelovens § 791 a, stk. 2 og ikke stk. 3.

¹ For den gode ordens skyld bemærkes, at mobiludbyderne i nødretstilfælde (herunder ved selvmordstrusler) bistår politiet med mere nøjagtige positionsangivelser af en tændt mobiltelefon (sporing ved hjælp af krydspejling). Dette kræver imidlertid, at de involverede mobiltelefonmaster (celler) afbrydes fuldstændig i en kort periode. Sådant afbrydelse af masten medfører at samtlige igangværende samtaler på masten/cellen afbrydes. Denne løsning kan derfor naturligvis kun benyttes i nødretstilfælde.

Markedet – herunder det internationale marked - har ikke hidtil efterspurgt produkter til sporing for politiet, som nødvendiggør brug af oplysninger om afstanden mellem mobiltelefonen og masten. Leverandørerne af mobilcentraler (Nokia og Ericsson) har derfor ikke udviklet funktioner og software, som muliggør registrering af sådanne oplysninger. Særlige danske krav om sådanne funktioner vil derfor både være særdeles dyre i udviklingsomkostninger, ligesom leverandørerne ikke vil opprioritere udvikling af funktioner, som alene kræves i Danmark. Konsekvenserne af særlige danske krav til oplysninger fra mobilnettene, som ikke kendes fra andre og langt større markeder, vil derfor indebære større omkostninger for danske udbydere af mobilnet, samt forsinkelser ved enhver fremtidig opdatering af de danske mobilnet i forbindelse med fremkomsten af nye faciliteter til styring af nettene. Begge dele vil være til ugunst for såvel de danske mobiltelefonkunder som de danske udbydere af mobilnet.

Spørgsmålet om ”i hvilken afstand fra masten mobiltelefonen befinder sig” er heller ikke nævnt i regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse eller i den bagvedliggende embedsmandsrapport.

TI stiller sig derfor uforstående overfor hvorfor ”afstand fra masten” er nævnt i den foreslåede definition af teleobservation i udkastet til lovforslagets bemærkninger, og på baggrund af de ovenfor skitserede store ulemper forbundet med et sådant krav, anmoder TI derfor om, at omtalen af mobiltelefonens afstand fra mobilmasten udgår af lovforslagsbemærkningerne.

I definitionen sondres i øvrigt mellem hvilke master en mobiltelefon er i forbindelse med og hvilken celle, der er anvendt ved opdateringen. Som det fremgår af det vedlagte tekniske bilag, er der tre celler/antenner på hver mast. Ved oplysning om, hvilken celle, der er anvendt opnås derfor også oplysning om hvilken mast der er anvendt. Definitionen kan derfor forenkles. Begrebet ”opdatering” kan tillige give anledning til forvirring, hvorfor TI foreslår, at dette begreb udgår af definitionen.

TI foreslår på baggrund af ovenstående, at definitionen af teleobservation i stedet for at henvise til de tre uhensigtsmæssige eksempler (master, celler og afstand) henviser til den fælleseuropæiske definition af lokaliseringsdata, som findes i direktiv 2002/58 om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation, og som er gengivet i bkg. nr. 638 af 20. juni 2005 om udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (§ 2, stk. 4), og som lyder ”ved lokaliseringsdata forstås data, som behandles i et elektronisk kommunikationsnet, og angiver den geografiske placering af det terminaludstyr, som brugeren af en offentlig kommunikationstjeneste anvender”. Lokaliseringsdata omfatter dermed alene de oplysninger om lokalisering, som det elektroniske kommunikationsnet behandler for at tilvejebringe den service, som kunden benytter.

3. Den nuværende tekniske løsning til teleobservation (uden afstand fra masten)

Som det fremgår ovenfor under pkt. 1 er der ikke teknisk mulighed for at stedfæste en tændt mobiltelefon, medmindre denne er aktivt kommunikerende. Hvis politiet har behov for at gennemføre en hyppigere stedfæstelse via teleobservation, må aktiv kommunikation derfor skabes – helst uden at mistænke får oplysning herom.

Teleobservationer har på den baggrund hidtil været gennemført ved, at politiet samtidigt efter behov har iværksat en aktiv kommunikation mod kunden i form af såkaldte ”tavse, usynlige” sms’er, samtidig med at den relevante teleudbyder – mod observationskendelse – har udleveret oplysninger til politiet om, hvilke master den aktivt kommunikerende mobiltelefon blev sat i forbindelse med (i form af celle-ID). Udleveringen af oplysninger om celle-ID er sket samtidig med at kommunikationen finder sted.

”Tavse, usynlige” sms giver normalt ikke anledning til visning i modtagerens display eller anden form for indikation/ringsignal. Modtageren af en sådan sms vil derfor i almindelighed ikke opdage, at der sker kommunikation, hvorfor sådanne sms udgør et brugbart efterforskningsredskab i forbindelse med teleobservation. Dog vil modtagerens telefonregning indeholde oplysning om modtagelsen af en tavs sms, hvis modtageren befinder sig i udlandet ved modtagelsen af sms’en (på grund af roamingafgiften). ”Tavse, usynlige” sms er specificeret i GSM- og UMTS-standarderne, og kan sendes på samme måde som almindelige sms. Det står enhver, herunder politiet frit for at anvende sådanne sms, som dog kræver at afsenderen har en særlig type mobilterminal.

TI finder det naturligt, at den hidtidige ordning fortsætter, således at det også fremover er politiet, der afsender de ”tavse, usynlige” sms’er til mobiltelefoner, som politiet har indhentet observationskendelse på. Da det ikke kan udelukkes, at den observerede mobiltelefon kan erkende modtagelsen af tavse SMS, eller at den mistænkte via radiosignalerne, f.eks. via en påklistret mobilflash, der kan erhverves for få kroner, kan få formodning herom², er det efter TI’s opfattelse essentielt for værktøjets efterforskningsmæssige værdi, at tavse sms’er kun anvendes af politiet, som alene kan afgøre det nødvendige omfang af brugen.

TI er således uforstående overfor hvorfor der med anbefaling 30 og det foreliggende udkast til lovforslag lægges op til, at det fremover er teleudbyderne – og ikke politiets telecenter – der skal udsende de nødvendige ”tavse, usynlige” sms, idet teleudbyderne på denne måde pålægges at udføre efterforskningsmæssige opgaver.

² Jo flere mastepositioner, der ønskes identificeret via radiosignalet, desto større er risikoen for den forøgede radiosignalering opdages af mistænkte.

4. Behovet for den nye hjemmel om teleobservation

Når bortses fra ovenstående tekniske misforståelser, dels med hensyn til mulighed for stedfæstelse af tændt mobil, som ikke kommunikerer (pkt. 1), dels med hensyn til afstandsangivelse fra masten (pkt. 2), bibringer den foreslåede nye bestemmelse ikke til noget nyt, medmindre baggrunden for forslaget alene er en ønske om at teleudbyderne skal iværksætte kommunikation mod kunden i stedet for som nu, hvor det er politiet (pkt. 3).

TI foreslår derfor, at den nærmere baggrund for lovforslaget om den nye bestemmelse i retsplejelovens § 791 a, stk. 5 og 6, tydeligere præciseres i lovforslaget.

5. Udredningsarbejde

Det fremgår af udkastet på side 51, 3, afsnit, jf. regeringens handlingsplan, at VTU-ministeriet parallelt med lovforslaget til ændring af retsplejeloven skal gennemføre et udredningsarbejde, der skal afklare de tekniske muligheder (for at gennemføre indgreb i form af observation), herunder behovet for at udvikle nye tekniske løsninger på området.

TI bemærker, at dette udredningsarbejde endnu ikke er iværksat, hvorfor det er forkert at angive i lovforslagets bemærkninger, at udredningsarbejdet gennemføres parallelt med lovforslaget. Omtalen bør derfor udgå.

TI er imidlertid meget enig i, at der er behov for et udredningsarbejde, særligt set i lyset af de ovenfor beskrevne mange misforståelser. Dertil kommer, at TI generelt er uforstående overfor baggrunden for anbefaling 30, eftersom den nuværende løsning til teleobservation, jf. pkt. 3, set fra TI's side fungerer godt. Et udredningsarbejde vil også på dette punkt være en fordel. Idet udredningsarbejdet næppe kan gennemføres i indeværende folketingssamling, som snart er slut, foreslår TI at lovforslag om observationskendelser udskydes til et senere tidspunkt.

6. Henvisningen til teleloven

Det fremgår af udkastet til lovforslag side 51, 2. afsnit og side 55, 4. afsnit, at VTU-ministeren vil fremsætte lovforslag, som forpligter teleudbyderne til at sikre, at deres systemer er indrettet til, at oplysninger om anvendte master kan leveres til politiet.

Udlevering af oplysninger om anvendte master udgør ikke et indgreb i meddelelshemmeligheden, jf. definitionen heraf i retsplejelovens § 780, men et indgreb i form af teleobservation, jf. retsplejelovens § 791 a. Lovforslaget til ændring af teleloven vil derfor i givet fald skulle omfatte pligt til at sikre, at

teleudbyderne indretter deres udstyr, så indgreb i form af teleobservation er mulig.

TI bemærker hertil, at det udkast til ændring af teleloven som netop har været sendt i offentlig høring, alene omfatter krav om, at teleudbydere indretter deres udstyr således, at politiet kan få adgang til at foretage indgreb i meddelelshemmeligheden (jf. reglerne herom i retsplejelovens § 780 m.fl.). Udkastet omfatter derimod ikke krav om at teleudbyderne skal indrette systemer, så indgreb i form af teleobservation er mulig.

Af VTU-ministeriets afrapportering af 3. februar 2006 fra den tekniske arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse fremgår det i øvrigt side 17, at anbefaling 30 først implementeres via lovgivning i efteråret 2006.

TI finder det unødvendigt at iværksætte ændringer i teleloven i anledning af anbefaling 30, idet der som nævnt ovenfor under pkt. 3 allerede eksisterer en umiddelbart tilfredsstillende løsning.

Såfremt der foreligger planer om en ændring af teleloven i anledning af anbefaling 30, finder TI det imidlertid særdeles uhensigtsmæssigt, at lovforslag til ændring af retsplejeloven i anledning af anbefaling 30 og lovforslag til ændring af teleloven i samme anledning ikke fremsættes samtidig. Også af denne grund anmoder TI om at lovforslag om observationskendelser udskydes til et senere tidspunkt.

Såfremt der derimod ikke er planer om en ændring af teleloven i anledning af anbefaling 30 beder TI om, at de nævnte henvisninger til en sådan ændring udgår af det foreliggende udkast til lovforslag.

7. Omkostninger for erhvervslivet

Hvis lovforslaget til ændring af retsplejeloven fremsættes med indhold som i det foreliggende udkast, vil dette medføre væsentlige investeringsomkostninger og vedvarende gener for teleudbyderne i Danmark, jf. ovenfor pkt. 2, ligesom dele af lovforslaget slet ikke kan gennemføres rent teknisk, jf. ovenfor pkt. 1. Dette bør i givet fald anføres i lovforslaget.

8. Politiets betaling for udbydernes praktiske bistand til teleobservation

Hidtil har teleudbydernes praktiske bistand til teleobservation kun omfattet udlevering af lokationsdata efter kendelse om edition. Udbyderne har mulighed for at kræve sine udgifter i forbindelse med den praktiske bistand og udleveringen af dataene dækket af politiet, jf. bl.a. reglerne herom i retsplejelovens § 300, stk. 3.

Spørgsmålet om økonomisk godtgørelse for teleudbydernes praktiske bistand til politiet i medfør af den foreslåede nye § 791 a, stk. 5 og 6 om teleobservation er ikke omtalt i udkastet til lovforslag.

TI anmoder om, at spørgsmålet om betaling for teleudbydernes praktiske bistand afspejles i lovforslaget ved indsættelse af regler svarende til reglerne i retsplejelovens § 786, stk. 8 (betaling for teleudbydernes praktiske bistand ved indgreb i meddelelshemmeligheden) og retsplejelovens § 804, stk. 5 og retsplejelovens § 300, stk. 3 (edition).

9. Lokaliseringsdata kontra masteoplysninger – sammenhæng til anbefaling 17

I udkastet til lovforslag side 50-51 henvises til, at anbefaling 30 har sammenhæng med anbefaling 17 i regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse.

Anbefaling 17 omhandler ”tele- og masteoplysninger”, som er defineret i retsplejelovens § 780. Masteoplysninger er således synonymt med udvidet teleoplysning, jf. retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 4, og er også omtalt i den tværministerielle arbejdsgruppes rapport (s. 63). Udvidet teleoplysning/masteoplysning omfatter oplysning om hvilke mobiltelefoner der i et givet tidsrum har benyttet sig af en bestemt sendemast. Politiets indhentelse af masteoplysninger udgør et indgreb i meddelelshemmeligheden, jf. retsplejelovens § 780.

Anbefaling 30 omhandler derimod lokaliseringsdata, som er defineret i udbudsbekendtgørelsen § 2, stk. 4. Lokaliseringsdata omfatter oplysninger om, hvilke master en bestemt mobiltelefon har benyttet. Når politiet opnår en observationskendelse, udleverer teleudbyderen oplysning vedrørende det pågældende mobiltelefonnummer til politiet i form af fremadrettede lokaliseringsdata. For så vidt angår historiske lokaliseringsdata udleveres disse efter kendelse om edition. Politiets indhentelse af lokaliseringsdata udgør således ikke et indgreb i meddelelshemmeligheden.

Som det fremgår, omhandler anbefaling 17 teleoplysning henholdsvis masteoplysning (udvidet teleoplysning), mens anbefaling 30 omhandler lokaliseringsdata. Anbefaling 17 og anbefaling 30 har derfor ikke umiddelbart nogen sammenhæng. For at undgå forvirring anmoder TI om, at al omtale af anbefaling 17 udgår af lovforslaget.

B: Ad ændring i retsplejelovens § 783 (retskendelse rettet mod person)

Udkastets forslag til ændring af § 783 udgør udmøntningen af anbefaling 26 i regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse. Anbefalingen omfatter indgreb i meddelelshemmeligheden generelt, herunder både indgreb i form af aflytning

og indgreb i form af teleoplysning (opkaldslistes mv.). TI er på den baggrund umiddelbart forundret over, at den foreslåede nye § 783, stk. 2 kun omfatter aflytning. Det bemærkes i den forbindelse, at der samtidig med iværksættelse af en aflytning næsten altid også udleveres teleoplysning fremadrettet.

Forslaget indebærer i øvrigt, at retskendelser fremover kan være rettet mod personen i stedet for som hidtil at skulle angive identifikation i form af telefonnummer eller lignende af det abonnement, som indgrebet retter sig mod. Dermed opstår spørgsmålet om, hvordan teleudbydere i praksis modtager oplysning om, hvilke konkrete telefonnumre eller lignende, der skal iværksettes aflytning eller udleveres teleoplysning på.

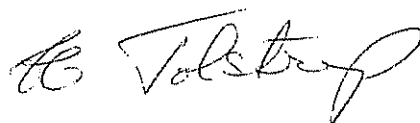
Teleudbydere bør efter TI's opfattelse aldrig pålægges at iværksætte aflytning eller udlevere teleoplysning alene på baggrund af oplysning om mistænkte navn og adresse. TI forudsætter således, at politiet selv, herunder ved opslag via 118 (som indeholder oplysning om telefonnumre og registreret kunde/brugers navn og adresse) og OCH (som indeholder oplysning om telefonnumre og aktuel udbyder), finder frem til hvilke telefonnumre, der er registreret i tilknytning til den mistænkte. Dertil kommer, at iværksættelse af indgreb i meddelelshemmeligheden ikke altid knytter sig til mistænkte egne telefonnumre, men til andre kunders telefonnumre. Det bør derfor altid være politiet – og ikke teleudbyderen - der påtager sig ansvaret for hvilke telefonnumre eller lignende der iværksettes indgreb i meddelelshemmeligheden.

TI forudsætter på denne baggrund, at teleudbydere efter den nye regel kun kan pålægges at iværksætte aflytning eller udlevering af teleoplysning på baggrund af skriftlig anmodning fra politiet med angivelse af det eller de konkrete telefonnumre eller lignende, som aflytning mv. skal iværksettes på. Når telefonnummeret eller lignende identifikation efter den nye regel ikke længere fremgår af kendelsen, forudsætter TI således, at telefonnummeret eller lignende fremgår af politiets skriftlige begæring, som skal indeholde henvisning til retskendelsen.

TI foreslår, at ovenstående eller tilsvarende fremgangsmåde beskrives nærmere i lovforslagets bemærkninger, med henblik på at skabe retssikkerhed for kunderne og med henblik på at sikre, at der ikke efterfølgende opstår tvivl om det krævede omfang af teleudbydernes praktiske bistand til politiet.

TI står til rådighed for besvarelse af Justitsministeriets eventuelle spørgsmål i anledning af dette høringssvar, ligesom TI gerne uddyber høringssvaret ved et møde.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ib M. Tolstrup'. The signature is fluid and cursive, with the first letter 'I' being particularly large and stylized.

Ib M. Tolstrup
Direktør

Bilag – Teknisk beskrivelse af mobilnet

Et offentligt mobilnet består af et stort antal basisstationer (master), som hver har antenner (celler) pegende i tre retninger med 120° mellem hver. Sektorerne bliver dermed 120° brede. Det område af geografien, hvor det signal, som en mobilterminal modtager fra en given antenne, er 'det bedste' af de målelige signaler, kaldes for en radiocelle. Den radiære udstrækning af en celle er bestemt af faktorer som antennens højde over terrænet, udgangseffekten og tilstedeværelsen af bakker eller andet, som skygger for signalet.

For at en mobilterminal kan modtage et kald, er det nødvendigt at nettet omtrentligt ved, hvor den er henne. Mobilterminalen signalerer derfor løbende til mobilnettet, hvor den er. Denne signalering kaldes en opdatering. En opdatering koster meget strøm, og bruger således en del af terminalens batterikapacitet. Dertil kommer opdateringer bruger signalerings-kapacitet i mobilnettet. Derfor er offentlige mobilnet delt op i en række såkaldte Location Areas (LA), som hver kan bestå af hundredvis af basisstationer. Et LA vil således typisk være et geografisk område af betydelig udstrækning³. I hver celle udsendes løbende, hvilket LA cellen tilhører. På baggrund af principper indprogrammeret i den enkelte terminal og resultatet af de målinger, den løbende foretager, bestemmer den hvilken celle/antenne, der aktuelt er den bedste, og lytter til dennes paging kanal – den logiske kanaltype som bliver brugt til at advisere den enkelte terminal om, at der er et kald til den. Kun når en ny 'bedste' celle hører til et nyt LA, signalerer terminalen mod nettet om, at den nu findes i det nye LA, og dermed er ude af det gamle. Denne handling kaldes Location Update (LU). Når der ankommer et kald til en mobilterminal, som er tændt, sker der paging af terminalen over samtlige celler hørende til det LA, hvori den er registreret. Paging tager ikke så meget af mobilterminalens batteri som en opdatering gør.

En mobilterminal kan udover ved skift af LA, som beskrevet ovenfor, være i signaleringsmæssig kontakt med nettet i forbindelse med følgende statusændringer og -opdateringer:

- Attach: terminalen går fra slukket til tændt – option i standarden
- Detach: terminalen går fra tændt til slukket – option i standarden
- Periodic Update (PU): tidsstyret Location Update (LU) – option i standarden

Hvis et mobilnet anvender Periodic Update, og en terminal undlader at foretage LU på det tidspunkt, hvor den burde gøre det, betragtes den som værende slukket – batteristanden kan have været for ringe til at det har været muligt at signalere Detach til nettet inden det løb ud, eller fordi kunden har valgt at fjerne batteriet hvorved telefonen slukket inden Detach afsendes, eller terminalen blev slukket uden for dækningsområdet – og nettet registrerer terminalens status som

³ Eksempelvis er Hi3G Denmarks ApSs radionetværk alene opdelt i 9 LA, hvilket indebærer en betydelig geografisk udstrækning af hver LA, hvilket indebærer begrænset LU data til brug for stedbestedelse/sporing

Detached (Implicit Detach). Benyttes PU i et mobilnet, er intervallet mellem opdateringer typisk sat til flere timer ud fra hensynet til forbrug af signaleringskapacitet i nettet og batteriforbrug i mobilterminalerne. Virkningen af Implicit Detach er først og fremmest, at kald til en terminal, der er registreret som slukket, dirigeres til viderestillet nummer, herunder voice mail system uden forsøg på at skabe kontakt til modtageren over radiostrækningen.

Særlige funktioner i mobilnetværk baseret på Ericsson-udstyr til brug ved udførelse af opgaver for politiet:

Det er kun i begrænset omfang, mobilstandarderne specificerer funktioner rettet mod udførelse af aflytning og/eller udtrækning af trafikdata til brug for politimæssige opgaver. Løsninger hertil er derfor i høj grad leverandørspecifikke. Omtalen i det følgende tager udgangspunkt i mobilcentraler, MSC'er, leveret af Ericsson.

Det er to særlige software-moduler (sw), som anvendes til at efterkomme henvendelser fra politiet om bistand til aflytning og/eller udtrækning af trafikdata. Det ene modul afvikles i MSC'erne og det andet i HLR'erne, Home Location Register. HLR indeholder brugerens (nummerets) abonnentprofil, herunder aktuell opsætning af supplerende tjenester.

Der finder kun automatisk overførsel af statusændringer til Politiets Telecenter sted, når en mobilterminal opdaterer sig under en ny VLR-adresse, Visitors Location Register, dvs. når den har opdateret sig i et LA, som hører til en ny MSC's såkaldte serviceområde. Et serviceområde omfatter et eller flere LA. Der oversendes hverken ID af det nye Location Area eller ID af den celle, LA Update er foretaget over. Den grundlæggende årsag hertil er, at de for systemet nødvendige statusregistreringer i HLR ikke er betinget af kendskab til hverken LA ID eller celle ID. Derfor er disse oplysninger da heller ikke på noget tidspunkt til stede som et signal i HLR.

Ved skift af VLR-adresse overføres ud over VLR ID:

- Tidspunkt
- MSISDN: Det isatte SIM-korts internationale telefonnummer (landekode +45 efterfulgt af otte cifre i tilfælde af abonnent hos dansk udbyder)
- IMSI: SIM-kortets unikke internationale nummer – 'radioidentitet'

MSISDN er på forhånd kendt af de omtalte sw-moduler, idet MSISDN er nøglen til at igangsætte en aflytning/udtrækning af trafikdata. MSISDN benyttes til i HLR at finde IMSI, som er det nummer, modulet internt i hver MSC benytter til at 'opfange' hvert tilfælde af kontakt mellem terminal og net.

I forbindelse med kredsløbskoblede kald overføres til Politiets Telecenter:

- Tidspunkt for kald
- MSISDN

- IMSI
- IMEI: Mobilterminalens unikke hw-nummer – option i standarden
- Nummer for modsatte part og A/B-status
- Kaldstype
- Udfald af opkald: Manglende svar/gennemkobling/tab af forbindelse
- ID af celle, som kaldet opsættes over, samt ID for celler der skiftes til i løbet af samtalen
- Tidspunkt for afslutning af kald

Ved handover, skift mellem to radioceller, hvor cellerne ligger under hver sin MSC, er det nødvendigt at oplysning om bl.a. identiteten af den nye celle passerer gennem den MSC, som kaldet begyndte under. Det er derfor 'naturligt', at Cell-ID er til rådighed i MSC og dermed for det særlige sw-modul i forbindelse med kredsløbskoblede kald.

Nogenlunde de samme typer af oplysninger er til rådighed i forbindelse med pakkekoblede kald. Væsentlige undtagelser er, at der i dette tilfælde er IP-adresser inde i billedet, og at der ikke er information til rådighed i de evt. lange perioder, hvor der ikke overføres trafik eller signaleres over den opsatte virtuelle forbindelse.

Særligt om mobilnetværk baseret på Nokia-udstyr (Sonofon):

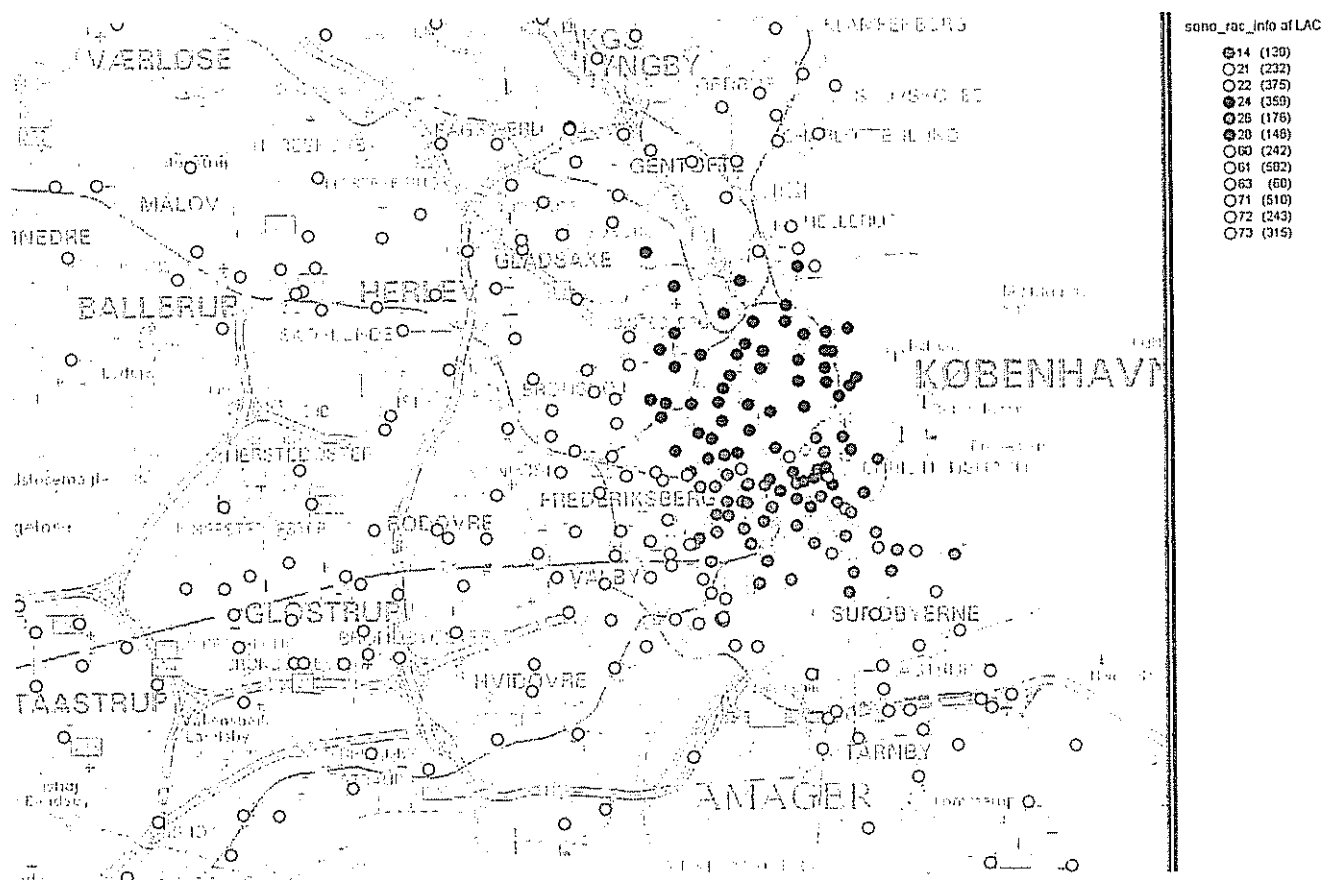
I netværk baseret på Nokia udstyr kan Location Area Update reports (LAU reports) genereres fra MSCerne i separate rapporter som beskrevet nedenfor.

"The location updates are reported using a separate location update report. The INVOKING EVENT can be location update, IMSI attach and IMSI detach and in case of location update the LOCATION UPDATE TYPE can be normal or periodic. In case of UMTS system the SAI (Service Area Identifier) number is displayed instead of the LAC/CI number."

Et location area (LAC) består af et afgrænset geografisk område indeholdende en række celler. Kortudsnittet nedenfor viser 12 location areas der dækker København og omegn. Hvert location area omfatter i geografisk udstrækning de celler, der er angivet ved hver særskilt farve.

LAU rapporter genereres på baggrund af statusændringer ved en kundes skifte mellem location areas.

I relation til Sonofons nuværende netstruktur i København skal det bemærkes, at Sonofon i øjeblikket er i gang med at foretage en større netværksomlægning, der betyder, at både størrelsen af, og cellernes placering i location areas er under stadig ændring. Status på nettet pr. 20. marts 2006 er vist på nedenstående kortudsnit.

Som det ses af kortet er der flere steder i det indre København, hvor der optræder celler i forskellige location areas inden for det samme geografiske område. Dette fænomen giver anledning til, at der i dette område vil ske hyppige skift af location area inden for området og det indebærer, at man via LAU rapporten vil kunne følge slutbrugers færd i et vist omfang.

Denne mulighed har tidligere været mere udbredt, men er blevet begrænset af, at der har pågået netværksomlægning over det seneste år, der har reduceret antallet af location areas.

Sammen med det faktum at Sonofon kan levere LAU reports fra MSCerne, er dette sandsynligvis årsagen til, at det fejlagtigt er blevet opfattet, at Sonofon er i stand til at levere positionsinformation for terminaler, der ikke aktivt benyttes til kommunikation.

Da omlægningen endnu ikke er færdig vil der selvsagt ske ændringer i forhold til ovenstående kort, hvor tendensen er, at der vil blive færre og mere sammenhængende location areas med færre skifte til følge.

Jesper Andersen

Fra: Datatilsynet [dt@datatilsynet.dk]
Sendt: 23. marts 2006 10:32
Til: Justitsministeriet
Emne: Udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme), Justitsministeriets sagsnr. 2005-730-0246

Vedhæftede filer: Udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme), Justitsministeriets sagsnr. 2005-730-0246

→ Støtloset

Udkast til forslag til
lov om ...

Den vedhæftede e-mail er blevet behandlet af Sikker E-mail Postkasse.

Sikkerhedskontrollen af e-mailen gav følgende resultat:

Fortrolig (krypteret): Ja
Digital signatur: Gyldig

Virksomhedscertifikat
Navn : Datatilsynet - Datatilsynet
CVR : CVR:11883729

Bemærkning:

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730 - 0246

Jesper Andersen

Fra: Datatilsynet [dt@datatilsynet.dk]
Sendt: 23. marts 2006 10:32
Til: Justitsministeriet
Emne: Udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme), Justitsministeriets sagsnr. 2005-730-0246
Signeret af: Der er problemer med signaturen. Klik på signaturknappen for at få flere oplysninger.
Vedhæftede filer: udtalelse [DOK270954121].doc

Vedhæftet hermed Datatilsynets høringssvar vedrørende ovennævnte udkast til lovforslag.

Med venlig hilsen/
Best regards,
Thomas Gønge

D A T A T I L S Y N E T
DANISH DATA PROTECTION AGENCY

Borgergade 28
dk-1300 København K
Tel: +45 3319 3216
Mobile: +45 6066 0599
Fax: +45 3319 3218
E-mail: tg@datatilsynet.dk
Web: www.datatilsynet.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

sendt til: jm@jm.dk

23. marts 2006

Datatilsynet
Borgergade 28. 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
df@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2006-111-0029
Sagsbehandler
Tine Asmussen
Direkte 3319 3240

Vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart

Ved e-post af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet om Datatilsynets bemærkninger til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme).

Datatilsynet skal – efter at sagen har været behandlet på et møde i Datarådet – udtale følgende:

1. Lovforslagets § 1, nr. 1

1.1. I lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås der indsat en ny § 110a i retsplejeloven om videregivelse af oplysninger fra Politiets Efterretningstjeneste (PET) til Forsvarets Efterretningstjeneste og om videregivelse af oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder til PET i det omfang, oplysningerne kan have betydning for varetagelse af PETs opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Persondataloven gælder ikke for behandlinger, der udføres for politiets og forsvarrets efterretningstjenester, jf. persondatalovens § 2, stk. 11. Datatilsynet har derfor ikke bemærkninger til den foreslåede § 110a, stk. 1.

1.2. § 110 a, stk. 2, indebærer en lempelse af betingelserne for videregivelse af oplysninger omfattet af persondataloven, herunder lovens §§ 7 og 8 om behandling af følsomme oplysninger, navnlig derved at det ikke længere vil være nødvendigt for de myndigheder, der skal videregive oplysninger til PET, at foretage hverken en konkret vurdering af hver enkelt oplysning for sig eller en konkret vurdering af den samlede videregivelse.

Betingelsen om, at oplysningerne ”kan have betydning” for PETs opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13, må efter Datatilsynets opfattelse give anledning til betænkeligheder. Enhver oplysning kan efter omstændighederne have betydning for PETs opgaver efter straffelovens kapitel 12 og 13.

Tilsvarende bør det efter Datatilsynets opfattelse give anledning til betænkeligheder, at der efter bestemmelsen vil kunne videregives oplysninger om en ikke nærmere afgrænset kreds af personer, idet der – som Datatilsynet har forstået lovforslaget – også vil kunne videregives oplysninger om personer, der ikke i sig selv har betydning for PETs opgaver efter straffelovens kapitel 12 og 13.

Datatilsynet har endvidere forstået bemærkningerne til lovforslaget således, at forvaltningslovens § 32 finder anvendelse i forbindelse med PETs indsamling af oplysninger efter den foreslåede § 110a, stk. 2. Datatilsynet skal derfor anbefale, at der bringes overensstemmelse mellem forvaltningslovens § 32, hvorefter den, der virker inden for den offentlige forvaltning, ikke må skaffe sig oplysninger, som ikke er af betydning for udførelsen af den pågældendes opgaver, og indikationskravet i § 110a, stk. 2.

Efter Datatilsynets opfattelse bør det derfor overvejes at præcisere de foreslåede videregivelsesbetingelser, f.eks. således at videregivelse betinges af, at videregivelsen *har betydning* eller i hvert fald *må antages at have betydning* for PETs opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

1.3. Datatilsynet må samtidig henvise til, at det er et politisk spørgsmål om og i givet fald, hvor meget videregivelsesbestemmelserne på dette område skal lempes i forhold til persondatalovens regler. En lempelse af persondatalovens regler forudsætter imidlertid, at fravigelsen ikke er i strid med internationale forpligtelser, herunder databeskyttelsesdirektivet.

Det følger således af persondatalovens § 2, stk. 1, at regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som giver den registrerede en bedre retsstilling, går forud for reglerne i denne lov.

Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår, at persondataloven finder anvendelse, hvis regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning giver den registrerede en dårligere retsstilling. Dette gælder dog ikke, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet¹.

Datatilsynet skal på denne baggrund anbefale, at Justitsministeriet i lovforslagets bemærkninger – på samme måde som det på flere punkter er sket i forhold til menneskerettighedskonventionen – nærmere beskriver forholdet til databeskyttelsesdirektivet.

Opmærksomheden henledes særligt på databeskyttelsesdirektivets artikel 13, stk. 1, hvorefter medlemsstaterne kan træffe lovmæssige foranstaltninger med

¹ Europaparlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24 oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

henblik på at begrænse rækkevidden af de forpligtelser og rettigheder, der bl.a. er behandlet i direktivets artikel 6, hvis hensynet til bl.a. statens sikkerhed, den offentlige sikkerhed eller forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning i straffesager nødvendiggør det.

For så vidt angår behandlingen af følsomme oplysninger omfattet af direktivets artikel 8, følger det af artikel 8, stk. 4, at med forbehold af, at der gives tilstrækkelige garantier, kan medlemsstaterne af grunde, der vedrører hensynet til vigtige samfundsmæssige interesser fastsætte andre undtagelser end dem, der er nævnt i stk. 2.

2. Lovforslaget § 2, nr. 1

2.1. I lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås indsat to nye bestemmelser i lov om forbud mod tv-overvågning, hvorefter politiet dels kan henstille, at offentlige myndigheder eller private foretager tv-overvågning i overensstemmelse med gældende lovgivning, dels kan meddele pålæg om kvaliteten og opbevaringen af sådanne optagelser.

Som omtalt i bemærkningerne til lovforslaget har Justitsministeriet bl.a. på baggrund af en henvendelse fra Datatilsynet nedsat et udvalg om tv-overvågning, der overvejer spørgsmålet om en udvidelse af adgangen til tv-overvågning og i givet fald, hvilke rammer der bør gælde for en sådan udvidelse, ligesom udvalget skal overveje samspillet mellem tv-overvågningsloven og persondataloven. Udvalgets samlede betænkning afgives inden den 1. september 2006.

På baggrund heraf er det Datatilsynets generelle opfattelse, at det meget nøje bør overvejes, om det ikke må anses for mest hensigtsmæssigt at afvente resultatet af tv-overvågningsudvalgets arbejde, før der foreslås ændringer af tv-overvågningsloven.

2.2. Efter de gældende regler i tv-overvågningsloven har private som hovedregel forbud mod at foretage tv-overvågning af områder, hvor der er almindelig færdsel.

I forhold til offentlige myndigheder har Datatilsynet i sin praksis i sager om tv-overvågning med henvisning til proportionalitetsprincippet i persondatalovens § 5 udtalt, at offentlige myndigheder i samme omfang som private skal undlade at foretage tv-overvågning af områder, hvor der er almindelig færdsel, jf. forbuddet i tv-overvågningslovens § 1, stk. 1.

Hertil kommer, at persondataloven efter Datatilsynets opfattelse generelt fører til, at dataansvarlige kun må behandle, herunder indsamle og registrere, oplysninger, som de selv har et aktuelt behov for af hensyn til varetagelse af deres egne formål. Dataansvarlige må også kun opbevare oplysningerne, så længe de selv har behov for dem af hensyn til varetagelse af deres egne formål, jf. persondatalovens § 5, stk. 5.

I forhold til den foreslåede bestemmelse i § 4a har Datatilsynet noteret sig, at det fremgår af bemærkningerne, at der ikke med den foreslåede bestemmelse er tilsigtet nogen udvidelse af området for, hvornår offentlige myndigheder og private kan foretage tv-overvågning.

Private og andre offentlige myndigheder end politiet kan således ikke i henhold til persondatalovens regler registrere og opbevare oplysninger alene med henblik på politiets retshåndhævelse, dvs. med den begrundelse, at politiet i efterforskningsmæssig sammenhæng kan få behov for dem.

Datatilsynet kan herved henvise til, at persondatalovens § 5 indeholder en række grundlæggende databeskyttelsesretlige principper for den dataansvarliges behandling af oplysninger, som altid skal iagttages, selv om der i øvrigt måtte være hjemmel i persondatalovens øvrige behandlingsregler til behandlingen. Persondatalovens § 5 er baseret på databeskyttelsesdirektivets artikel 6.

Persondatalovens § 5, stk. 2, indeholder bl.a. et krav om, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål. Lovens § 5, stk. 3, indeholder et krav om, at oplysninger, der behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke må omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

2.3. For så vidt angår den foreslåede § 4b, hvorefter politiet kan meddele pålæg om opbevaring af optagelser, fremgår det af bemærkningerne, at et pålæg om f.eks. opbevaring af tv-optagelser skal være i overensstemmelse med reglerne i persondataloven.

Det følger af persondatalovens § 5, stk. 5, at indsamlede oplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles.

Datatilsynet forudsætter på den baggrund, at der som udgangspunkt ikke meddeles pålæg om opbevaring af optagelser ud over den periode, i hvilken den dataansvarlige har brug for dem af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne er indsamlet. Datatilsynet har i sin praksis givet udtryk for, at opbevaringsperioden bør være så kort som muligt og normalt ikke bør overstige 7 dage. Datatilsynet har dog i visse tilfælde accepteret en opbevaringstid på op til 30 dage.

3. Lovforslagets § 3, nr. 1

I lovforslagets § 3, nr. 1, foreslås der indsat en ny § 148a i lov om luftfart om luftfartsselskabers pligt til at registrere, opbevare og udlevere oplysninger til PET om passagerer og besætningsmedlemmer.

3.1. Det følger af § 148a, stk. 1, at luftfartsselskaber skal foretage registrering og opbevaring i 1 år af oplysninger om passagerer og besætningsmedlemmer, der ankommer til eller afgår fra Danmark.

Persondatalovens § 5, stk. 2 og 3, fører som nævnt under punkt 2.2. efter Datatilsynets opfattelse til, at luftfartsselskaber kun må behandle, herunder indsamle og registrere, oplysninger, som de selv har et aktuelt behov for af hensyn til varetagelse af deres egne formål. Selskaberne må også kun opbevare oplysningerne så længe de selv har behov for dem af hensyn til varetagelse af deres egne formål, jf. persondatalovens § 5, stk. 5.

Luftfartsselskaber kan således ikke i henhold til persondatalovens regler registrere og opbevare oplysninger alene med henblik på politiets retshåndhævelse, dvs. med den begrundelse, at politiet i efterforskningsmæssig sammenhæng kan få behov for dem.

Det følger som ovenfor nævnt af bemærkningerne til persondatalovens § 2, stk. 1, at persondataloven finder anvendelse, hvis regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning giver den registrerede en dårligere retsstilling. Dette gælder dog ikke, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet.

Det er Datatilsynets opfattelse, at en særskilt hjemmel til registrering og opbevaring af oplysninger, end hvad der følger af persondataloven, kun bør tilvejebringes, hvis vægtige samfundsmæssige hensyn taler herfor. Datatilsynet finder ikke at burde udtale sig om, hvorvidt dette er tilfældet.

Datatilsynet skal anbefale, at Justitsministeriet i lovforslagets bemærkninger nærmere beskriver forholdet til databeskyttelsesdirektivet i forbindelse med den påtænkte fravigelse af persondatalovens regler .

Opmærksomheden henledes særligt på databeskyttelsesdirektivets artikel 13, stk. 1.

3.2. Det følger af § 148a, stk. 2, at luftfartsselskaber på begæring af PET skal udlevere de i stk. 1 nævnte oplysninger til brug for forebyggelse og efterforskning af overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at PET med den foreslåede bestemmelse får adgang til såvel luftfartsselskabernes aktuelle og historiske passageroplysninger samt adgang til løbende at indhente passagerlister mv. på særligt udvalgte ruter.

Forslaget til § 148a, stk. 3, indeholder en bemyndigelsesbestemmelse til at fastsætte nærmere regler om luftfartsselskabernes registrering og opbevaring i medfør af stk. 1 og om luftfartsselskabernes praktiske bistand i medfør af stk. 2.

Datatilsynet har noteret sig, at det fremgår af bemærkningerne, at de regler, der fastsættes i medfør af § 148 a, stk. 3, skal ligge inden for rammerne af persondataloven, og at den nærmere udmøntning af bestemmelsen vil blive drøftet med Datatilsynet.

Henset til at forslaget til § 148a, stk. 1 og 2, indebærer en fravigelse af persondataloven, der forudsætter en særskilt hjemmel, er det efter Datatilsynets opfattelse uklart, hvad der menes med, at de regler, der fastsættes i medfør af stk. 3, skal ligge inden for rammerne af persondataloven.

Datatilsynet går umiddelbart ud fra, at bemyndigelsesbestemmelsen i § 148a, stk. 3, alene vil blive anvendt til at pålægge luftfartsselskaberne at registrere, opbevare og udlevere almindelige ikke-følsomme oplysninger.

Såfremt der påtænkes etableret en pligt for luftfartsselskaber til i medfør af bestemmelsen at behandle, herunder videregive, følsomme oplysninger, skal Datatilsynet anbefale, at forholdet til persondatalovens og direktivets behandlingsregler overvejes nærmere. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne oven for under punkt 1 om fravigelse af persondatalovens regler.

3.3. Forslaget til § 148a, stk. 4, indeholder en bemyndigelsesbestemmelse til at fastsætte nærmere regler om PETs adgang til luftfartsselskabernes booking-systemer.

Det følger af bemærkningerne, at der i medfør af denne bestemmelse vil kunne fastsættes regler, hvorefter PET får direkte og elektronisk adgang til de standardmæssige passageroplysninger i luftfartsselskabernes bookingssystemer.

En sådan (on-line) adgang til bookingssystemerne vil kunne give Politiets Efterretningstjeneste en hurtigere og mere effektiv adgang til de relevante passageroplysninger, end hvis der først skal tages kontakt til luftfartsselskabet, som derefter skal finde de ønskede oplysninger og vende tilbage til tjenesten. Samtidig vil en sådan elektronisk adgang kunne bidrage til en ressourcemæssig aflastning af luftfartsselskaberne. Indførelse af en elektronisk adgang til bookingssystemerne vil således alene have til formål at forenkle og effektivisere den praktiske procedure, når Politiets Efterretningstjeneste har behov for – ofte inden for meget kort tid – at få udleveret sådanne oplysninger fra luftfartsselskaberne.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at de regler, der fastsættes i medfør af § 148a, stk. 4, skal ligge inden for rammerne af persondataloven.

Det står ikke Datatilsynet klart, om der med bestemmelsen i §148a, stk. 4, er tilsigtet en adgang for PET til oplysninger, som ikke vil blive omfattet af luftfartsselskabernes pligt til at registrere, opbevare og udlevere oplysninger efter § 148a, stk. 1 – 3.

Flyelskabers bookingsystemer indeholder Datatilsynet bekendt såvel følsomme som ikke-følsomme oplysninger. Det bemærkes i den forbindelse, at flyelskaber underlagt den danske persondatalov er omfattet af et krav om, at deres behandlinger af følsomme personoplysninger skal anmeldes til og tillades af Datatilsynet, jf. persondatalovens § 50, stk. 1, nr. 1. Scandinavian Airlines System (SAS) er pt. det eneste flyelskab, der har Datatilsynets tilladelse.

Datatilsynet skal derfor henstille, at Justitsministeriet nærmere overvejer, hvilke oplysninger i luftfartsselskabernes bookingsystemer PET har brug for, og hvordan man i praksis vil sikre sig, at der alene gives adgang til disse oplysninger. Såfremt det med lovforslaget forudsættes, at der gives PET on-line adgang til følsomme oplysninger, bør forholdet til persondatalovens § 7 og databeskyttelsesdirektivets artikel 8 overvejes nærmere.

3.4. Datatilsynet skal henlede opmærksomheden på, at reglerne om de registreredes rettigheder vil gælde i forbindelse med luftfartsselskabernes indsamling af oplysninger om passagerer og besætningsmedlemmer.

3.5. Den danske persondatalov finder som udgangspunkt kun anvendelse i forhold til flyelskaber, der er etableret i Danmark. I det omfang det flyelskab, der er dataansvarlig for bookingsystemet, ikke er etableret i Danmark, men i et andet EU-land, vil det være det pågældende EU-lands databeskyttelseslovgivning og ikke persondataloven, der regulerer spørgsmålet om videregivelse fra bookingsystemet til dansk politi.

Ved udnyttelse af bemyndigelsen må man således være opmærksom på databeskyttelsesregler i de andre lande. Datatilsynet har ikke et detaljeret kendskab til de andre landes databeskyttelseslovgivning på dette område, og en drøftelse mellem ministerierne og Datatilsynet (jf. det anførte i lovforslaget) kan således kun angå den danske persondatalovgivning.

Med venlig hilsen

Asbjørn Jensen
Formand

Janni Christoffersen
Direktør

DEN DANSKE DOMMERFORENING
FORMANDEN

Akt.nr. 46

Retten i Korsør
Kriminalretten
Kirkepladsen 14,
4220 Korsør
Tlf. 58 36 09 99
Fax 58 36 09 98

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

24. marts 2006

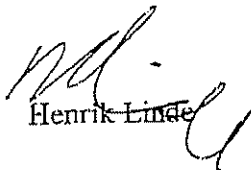
J.nr. 30/2006

Deres j.nr. 2005-793-0026

I et brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Straffelovrådets betænkning om det strafferetlige værn mod terrorisme.

Foreningen finder, at betænkningen er begrundet i politiske overvejelser i en sådan grad, at Dommerforeningen ikke finder at burde udtale sig om betænkningen.

Med venlig hilsen

Henrik Linde

Justitsministeriet
Lovafdelingen

24 MRS. 2006

2005 NR. 730-0246

DEN DANSKE DOMMERFORENING
FORMANDEN

Retten i Korsør
Kriminalretten
Kirkepladsen 14,
4220 Korsør
Tlf. 58 36 09 99
Fax 58 36 09 98

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

24. marts 2006

J.nr. 31/2006

Deres j.nr. 2005-730-0246

I et brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terroriske mv.).

Foreningen finder, at forslaget er begrundet i politiske overvejelser i en sådan grad, at Dommerforeningen ikke finder at burde udtale sig om forslaget.

Med venlig hilsen

Henrik Linde

Akt.nr. 47

Randi Graabek

Fra: Jakob Hahn [jakob@travelassoc.dk]
Sendt: 24. marts 2006 14:34
Til: Justitsministeriet
Cc: Lars Thykier
Emne: Att.: Helle Hübertz Krogsøe - høringssvar til ministeriets forslag om styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme

Vedhæftede filer: Høringssvar vedr styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.pdf

Kære Helle

Vedhæftet finder du Danmarks Rejsebureau Forenings høringssvar.

For uddybende spørgsmål, er du naturligvis altid velkommen til at kontakte os.

Med venlig hilsen/with best regards

Jakob Hahn
Konsulent/legal Advisor

Danmarks Rejsebureau Forening

(Association of Danish Travel Agents and Tour Operators)

Falkoner Allé 58 B

2000 Frederiksberg, Denmark

Phone: +45 35 30 12 52

Fax: + 45 35 35 88 59

www.drif-dk.dk

24 MRS 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

Danmarks Rejsebureau Forening

Falkoner Allé 58 B • DK-2000 Frederiksberg

Tlf: 35 35 66 11 • Fax: 35 35 88 59

drf@travelassoc.dk • www.drf-dk.dk

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Att.: Helle Hübertz Krogsøe

Frederiksberg d. 24. marts 2006

Høringssvar vedrørende Justitsministeriets lovforslag til ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning mv. og lov om luftfart.

Danmarks Rejsebureau Forening (DRF) takker hermed for det fremsendte høringsmateriale vedrørende Justitsministeriets lovforslag i forbindelse med en styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.

Indledningsvis skal det bemærkes, at DRF alene kommenterer på de områder af lovforslaget, der måtte have en branchemæssig betydning for DRF's medlemmer. Høringssvaret vil således som udgangspunkt alene berøre Justitsministeriets forslag til ændringer af luftfartsloven - lovforslagets § 3.

DRF forudsætter, at eftersom de foreslåede ændringer alene relaterer sig til luftfartsloven, vil de forpligtelser, der følger af lovforslaget, ikke af luftfartselskaberne kunne pålægges de danske rejsebureauer og agenter. Forpligtelsen til at indsamle, registrere, opbevare og på begæring fra Politiets Efterretningstjeneste (PET) udlevere disse oplysninger, er således i lovforslagets nuværende udformning udelukkende en forpligtelse, der påhviler luftfartsselskaberne.

De foreslåede forpligtelser er efter DRF's opfattelser særdeles byrdefulde for luftfartsselskaberne og indebærer en ikke ubetydelig arbejdsbyrde, der for visse selskaber desuden vil forudsætte betydelige økonomiske investeringer for at være i stand til at håndtere registrerings- og opbevaringsproceduren.

Det er samtidig ikke utænkeligt, at luftfartsselskabernes bookingsystemer skal ændres for at kunne indeholde de af PET foreslåede passageroplysninger. Omfanget af disse oplysninger forekommer i øvrigt særdeles omfattende og kan i

mange tilfælde være ret omstændelige at få fat i, samtidig med, at registreringen vil være tidskrævende.

DRF har naturligvis forståelse for intentionerne bag forslaget, men der er efter vores opfattelse langt fra proportionalitet mellem den tilstræbte styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme og omfanget af de meget byrdefulde arbejdsopgaver, lovforslaget pålægger luftfartsselskaberne.

Såfremt lovforslaget fastholdes således, at luftfartsselskaberne pålægges de foreslåede forpligtelse, bør der i lovgivningen helt konkret tages stilling til, hvordan luftfartsselskaberne skal håndtere disse oplysninger, herunder med tydelig angivelse af, hvad luftfartsselskaberne må anvende de påkrævede oplysninger til. Det bør således gøres tydeligt, at formålet med håndteringen af disse oplysninger ikke på nogen måde må anvendes i markedsføringsmæssig henseende.

På denne baggrund bør der foretages en utvetydig henvisning og sammenkobling til de forbrugerretlige beskyttelsesregler om forbud mod erhvervsdrivendes uanmodede henvendelser, herunder også, at luftfartsselskaberne ikke ved indsamling af de pågældende oplysninger kan forbeholde sig ret til i den forbindelse at indhente forbrugersens samtykke til sådanne henvendelser.

Forslaget tager heller ikke højde for den omstændighed, at rejsebureauerne for en stor del af luftfartsselskabernes vedkommende optræder som formidler/agent for disse selskaber, og af denne grund er det ofte kun rejsebureauet, der har kontakt til passageren, inden denne ankommer til lufthavnen. Dette indebærer, at rejsebureauet for det første kan få problemer med at indhente de pågældende oplysninger fra kunden/passageren. Dernæst vil det af passageren kunne opfattes som et tillidsbrud fra rejsebureauets side, hvis dette skal videregive fortrolige oplysninger til luftfartsselskabet, der efterfølgende videregiver disse til PET.

Oplysningerne i rejsebureauernes bookingsystemer indeholder mange oplysninger, der ikke nødvendigvis har relevans for lovforslagets intentioner, men som for rejsebureauet har en væsentlig kommerciel betydning, og kunden/passageren har desuden en berettiget forventning om, at disse oplysninger behandles fortroligt af rejsebureauet. Det er således nødvendigt, at man i lovforslaget forholder sig til rejsebureauets rolle, når dette formidler salg af flybilletter på vegne af luftfartsselskaberne.

DRF er i øvrigt betænkelig ved forslagets manglende redegørelse for, hvorledes håndteringsproceduren sikres at være i overensstemmelse med en overholdelse af reglerne i persondataloven til trods den lovede overholdelse af gældende lovgivning. Det havde således været ønskeligt, at der var redegjort herfor, idet de berørte parters forpligtelser, hvis lovforslaget gennemføres i dets nuværende udformning, vil medføre, at luftfartsselskabernes virke i et betydeligt omfang vil være omfattet af persondataloven med de dertil knyttede arbejdsbyrder og restriktioner.

Forslaget bærer desværre generelt præg af ikke at være gennemtænkt, henset til de meget byrdefulde konsekvenser, dette måtte have for såvel branchen som passagererne. Man bør på denne baggrund genoverveje, om ikke reglerne i retsplejeloven vedrørende editionspålæg samt øvrig lovgivning ville være tilstrækkelig. Som allerede nævnt synes der langt fra at være proportionalitet mellem forslagens intentioner og de rent faktiske konsekvenser, dette medfører for de berørte parter.

Da lovforslaget efter DRF's opfattelse får store konsekvenser for branchen og der ikke er taget højde for rejsebureauets væsentlige rolle (op til 80 % af flyrejser bookes i dag direkte hos rejsebureau), er Justitsministeriet velkommen til at rette henvendelse til DRF for et afklarende møde, hvor der kan redegøres yderligere for branchens konstruktion.

Med venlig hilsen

DANMARKS REJSEBUREAU FORENING

**Jakob Hahn
Juridisk Konsulent**

Akt.nr. 48

Randi Graabek

Fra: Lone Kjær Jacobsen [LKJ@domstolsstyrelsen.dk]
Sendt: 24. marts 2006 14:18
Til: Justitsministeriet
Cc: Helle Hübertz Krogsøe
Emne: Udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme) - sagsnr. 2005-730-0246

Vedhæftede filer: lkj10095.pdf

Domstolsstyrelsen sender hermed styrelsens høringssvar i anledning af høring om udkast til forslag om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.)

Med venlig hilsen
Lone Kjær Jacobsen
Fuldmægtig
Direkte + 45 33 92 95 40
lkj@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen
Administrationskontoret
St. Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. + 45 70 10 33 22
Fax + 45 70 10 44 55
www.domstolsstyrelsen.dk

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Administrationskontoret
St Kongensgade 1-3, 4.sal
1264 København K
Tlf. 70 10 33 22
Fax 70 10 44 55
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

LKJ10095/Sagsbeh. LKJ
J.nr. 4101-2006-12.6
Vedr. 2005-730-0246

24. marts 2006

Udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme)

Ved brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet Domstolsstyrelsen om en udtalelse om udkast til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme).

Vi har ikke bemærkninger til udkastene.

Med venlig hilsen

Hanne Kjærulff

Akt.nr. 49

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Sendt: e-mail: jm@jm.dk

24. marts 2006
JKS@DI.DK

Høring vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven.

Ved brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet bedt ITEK om kommentarer og bemærkninger til ovennævnte udkast. I den forbindelse fremseder ITEK sit høringssvar.

Generelle bemærkninger.

ITEK har følgende generelle bemærkninger til udkastet til lovforslag:

- ITEK vil gerne understrege at der i hele forløbet har været arbejdet med særdeles korte tidsfrister som vi generelt har været mindre tilfreds med, især fordi det kan føre til fejlagtige opfattelser af de tekniske muligheder for observation via mobilnet samt de økonomiske konsekvensberegninger.
- ITEK er umiddelbart betænkelig og uforstående overfor, at der foreslås hjemmel til at pålægge teleudbydere at udføre efterforskningsmæssige opgaver, som politiet i dag varetager. Vi mener at det bør undersøges dybere især iht. retssikkerheden og den personlige integritet.
- ITEK vil stærkt anbefale, at lovændringerne i regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse fremlægges samlet og til offentlig høring forinden de enkelte lovforslag fremsættes i Folketinget.

Vedr. dyberegående konkrete ændringer og tiltag kan ITEK oplyse, at vi fuldt ud tilslutter os høringssvaret afgivet af Telekommunikationsindustrien i Danmark (TI)

Med venlig hilsen

Justitsministeriet
Lovafdelingen

24 MRS. 2006

2005 NR. 730-0246

Randi Graabek

Fra: Annette Bendtsen [44ABE@hk.dk]
Sendt: 24. marts 2006 13:34
Til: Justitsministeriet
Emne: HK's Høringssvar Antiterror lovforslag

Vedhæftede filer: justitsministeriet.doc; Videnskabsministeriet1.doc

justitsministeriet.doc (105 KB)
Videnskabsministeriet1.doc (96 KB)

Til Justitsministeriet, Lovafdelingen

Vedhæftet fremsendes HK's høringssvar til antiterrorpakken, samt HK's høringssvar vedr. ændringer til teleloven.

Med venlig hilsen
HK/Privat
Konsulent
Leif Limkilde Bloch
Telefon: 33 30 4158
Telefax: 33 30 4649
4411b@hk.dk
www.itportalen.dk

(See attached file: justitsministeriet.doc) (See attached file: Videnskabsministeriet1.doc)

24 MRS. 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2005 NR. 730-0246

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotholmsgade 10
1216 København K.

Att.: Helle Hübert Krogsøe

Høringssvar KR/LLB 24. marts 2006

Udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-
overvågning og lov om luftfart (stærkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme
mv.) m.m. sagsnr. 2005-730-0246

Justitsministeriet har med brev af 1. marts 2006 anmodet HK (SAMDATA) om
kommentarer til ovennævnte lovforslag.

HK mener generelt at lovforslaget og en række tilhørende lovforslag om ændring af
telelovgivningens § 15 (teleudbydernes registrerings- og udleveringspligt af trafikdata til
politiet m.m.) fremsat i regi af Videnskabsministeren, som en del af regeringens
antiterrorpakke, er alt for vidtgående og tilsidesætter en nødvendig offentlig debat om
retssikkerhedsprincipper og privatlivsbeskyttelse for den enkelte borger i det danske
samfund. Lovforslagene betyder i unægtelig grad et hastigt skridt hen imod et
overvågningssamfund som mange frygter og som HK ikke ønsker sig.

Lovforslaget giver således mulighed for politiets efterretningstjeneste (PET) og politiet
kan øge overvågningen af den enkelte danskers færden, opholdssted, aktiviteter og
kontakter gennem teleovervågning i helt urimelig grad.

Især § 110a giver anledning til bemærkninger fra HK's side, da det giver lovhjemmel til
at indhente alle former for oplysninger som er personrelaterede og ikke afgrænset af
kommunikationsmidlet jf. bemærkninger til lovforslaget. Det kan bekymre HK at Politiets
efterretningstjeneste får ubegrænsede beføjelser til at videregive og indhente oplysninger

hos andre myndigheder om både ikke fortrolige men også fortrolige oplysninger om rent private forhold, omfattende såvel enkeltpersoner og grupper af personer.

Det er HK's klare opfattelse at den udvidede bestemmelse som følger af paragraf 110a tilsidesætter helt almindelige beskyttelsesregler for borgeren som følger af anden lovgivning nemlig persondataloven, forvaltningsloven og den europæiske menneskerettighedskonvention.

HK kan endvidere øjne at der kan opstå mange tvivlsituationer af ansvarsmæssig karakter omkring tavshedspligten, når dataansvarlige myndigheder står overfor et udleveringskrav om personoplysninger fra politiet og politiets efterretningstjeneste.

HK er betænkelig ved de meget omfattende ændringer til retsplejeloven kapitel 71 som vedrører indgreb i meddelelshemmeligheden. Her vil politiet få en næsten ubegrænset adgang til at foretage telefonaflytning, teleobservation, aflæsning af trafikdata (e-mail, sms-beskeder, computer IP-adresser etc.) og forstyrrelse eller afbrydelse af radio- eller telekommunikation i et geografisk område, uden at de overvågede borgere egentlig vil blive oplyst om overvågningen.

Politiet bemyndiges samtidig til at kunne iværksætte overvågning uagtet det vedrører sager, hvis strafferamme principielt intet har at gøre med terrorbekæmpelse, nationens sikkerhed og overtrædelse af straffelovens § 12 og 13.

De foreslåede regelændringer til retsplejelovens kapitel 71 ligger efter HK's opfattelse langt over målet med terrorbekæmpelsen.

I lovforslaget lægges yderligere op til en øget brug af TV-overvågning jf § 4 a og 4c både i det offentlige og private rum. HK savner en præcisering af hvor regeringen har tænkt sig at øge TV-overvågningen i det danske samfund.

HK forstår ikke at regeringen forsøger at haste en lovgivning igennem, når nu flertallet af andre EU-lande ønsker en tænkepause ved gennemførelsen af EU's direktiv om dataagrang 2002/58/EF vedtaget i februar 2006. Vigtigt for HK er det at registrering af internetfærden er undtaget EU-direktivet om logning.

Yderligere giver lovforslagene ingen bud og beregninger på hvad den meget omfattende teleovervågning vil koste det danske samfund, den enkelte forbruger og borger.

Alt i alt indebærer lovforslaget og tilhørende lovforslag under Videnskabsministerens ressortområde mere overvågning og mindre privatliv.

HK kan ikke støtte de foreslåede lovændringer i retsplejeloven og lov om forbud mod tv-overvågning, da det medfører mere overvågning, mindre privatliv og dårligere retssikkerhed for den enkelte dansker.

Med venlig hilsen

Karin Retvig, IT-ordfører i HK
HK/Danmark

Weidekampsgade 8
0900 København C
Tlf 33304343 e-mail: 44kr@hk.dk

Ministeriet for Videnskab, Teknologi
og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

Att.: Kontorchef Sune Rahn

Høringssvar KR/LLB 24. marts 2006

Tillægshøring vedrørende udkast til forslag til ny § 15c i lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet (Opfølgning på regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse)

Videnskabsministeren har med brev af 14. marts 2006 anmodet HK (HK/Privat) om kommentarer til ovennævnte lovforslag.

HK mener generelt at lovforslaget om ændring af telelovgivningens § 15 c (teleudbydernes registrerings- og udleveringspligt af trafikdata til politiet m.m.), som en del af regeringens antiterrorpakke, er alt for vidtgående.

HK forstår ikke at regeringen forsøger at haste en lovgivning igennem, som er en omfattende og dyr teknisk løsning (1-2 mia. kr). Flertallet af andre EU-lande ønsker en flerårig tænkepause ved gennemførelsen af EU's direktiv om datalagring 2002/58/EF vedtaget i februar 2006 som vedrører anti-terrorbekæmpelse. HK har noteret sig at registrering af internetfærden er undtaget EU-direktivet om logning og forventer også at det vil afspejle sig i en kommende dansk logningsbekendtgørelse.

HK kan ikke støtte den foreslåede lovændring af teleloven og efterlyser en debat om konsekvenserne af anti-terrorpakken får for den enkelte dansker.

Med venlig hilsen

Karin Retvig

Karin Retvig, IT-ordfører i HK
HK/Danmark

Weidekampsgade 8
0900 København C
Tlf 33304343 e-mail: 44kr@hk.dk

Bilag:/ Kopi: HKs høringsvar til ændring af retsplejeloven, lov om TV-
overvågning